MARŠAL GROVER

DOK HOLIDEJ

CENA 10 DINARA

BROJ 89

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

NABITE KEL VAJDA

MARŠAL GROVER

Nadite Kel Vajda

— Danas je dvadeset drugi juli! — uzviknuo je kao bez daha šerif Džejs Bernard. — Dočekasmo najzad i to.

— Dočekasmo! — promrmljao je njegov zamenik. — I zbog čega ti je palo na pamet da to kažeš?

— Zar ne shvataš koji je to dan? — zapitao ga je Bernard.

— Da, shvatam — uzdahnuo je pomoćnik Met Pajper. — Dvadeset drugi juli. Rekao si maločas.

— To je za nas dan oslobođenja! — radosno je povikao Bernard pokazujući živahno kalendar koji je visio na zidu kancelarije. — Prošlo je trideset dana Mete, trideset paklenih dana. Sada ih možemo pustiti. Najzad ćemo se otarasiti onog luckastog Teksašanina i onog njegovog otrovnog prijatelja koji ujeda pogledom kao zmija zvečarka.

— Je li to tačno? — Pajper je odmahnuo s olakšanjem. — Oh, pa to je sjajno. Mislio sam da tih mesec dana nikada neće proći. Imao sam osećaj da će nas kao kuga pratiti odsada pa do kraja života.

Džejs Bernard, gradski i oblasni

šerif za grad Čedvik u državi Nebraska bio je skoro na kraju nerava, a što se moglo reći i za njegovog zamenika. Pre trideset jedan dan, posle burnog događaja u kome je u potpunosti demolirana unutrašnjost kockarnice Čedvik Sitija, gradski šerif je uhapsio dvojicu posetilaca koje je vlasnik kockarnice optužio za izazivanje nereda i tuče. U stvari, za izazivanje nereda optužio je jednog od njih, a za tuču i demoliranje drugoga, a pošto su dvojica gostiju bili drugovi, šerif ih je obojicu smestio u zatvor da se ohlade, ne sluteći da time njegove neprilike tek počinju. Oblasni sudija ih je osudio na veliku novčanu kaznu koju su optuženi odbili da plate.

Tako je novčana kazna zamenjena zatvorom koju su osuđenici imali da izdrže u zatvoru Čedvik Sitija. Od samog početka osuđenici su šerifu zadavali grdne glavobolje.

Pre trideset dana Džejs Bernard je bio lep, muževan, uredno odeven i vrlo samosvestan čovek, šerif iz koga su zračili samopouzdanje i odlučnost. A sada, zavaljen u stolici za svojim pisaćim stolom, ličio je na rđavo nacrtanu karikaturu svoje nekadašnje ličnosti. Oči su mu bile upale. Odelo mu je bilo neuredno i izgužvano kao da je spavao u njemu. Nokti na prstima su mu bili izgriženi skoro do mesa, a onog njegovog samopouzdanja i izgleda samosvesti bilo je nestalo. Umesto toga, na njegovom licu pojavio se izraz unezverenosti i zbunjenosti.

Debeljuškasti Met Pajper ga je gledao žalosno.

— Naravno Džejse — klimnuo mu je ohrabrujući glavom. — Sve je završeno. Sad možemo da ih pustimo na slobodu, i da se slatko naspavamo...

— Ne želim da spavam — progunđao je Bernard. — Ne usuđujem se da spavam! Kad spavam, njih dvojica mi dolaze na san... Sanjam Holideja i Trejsija!

— Sanjaš ih?! — promumlao je Pajper. — Hoćeš da kažeš da sanjaš ružne snove?

— Baš to sam hteo da kažem. — Klimnuo je Bernard glavom razdraženo. — Ružne snove... prave noćne more.

— Tačno Džejse — uzdahnuo je Pajper. — Baš to si rekao!

— Slušaj! — zastenjao je Bernard. — Eno ih opet!

Klonuo je očajnički ramenima i pritisnuo uši rukama. Duvački orkestar gradskih vatrogasaca iz sve snage je svirao poznatu melodiju, „U tebe Teksas upire oči". Bubnjanje bubnja, treštanje truba, paranje trombona odjekivalo je nepodnošljivo glasno, jer je orkestar svirao u neposrednoj blizini, u uličici odmah iza zgrade zatvora

Pajper je bespomoćno slegnuo ramenima i progunđao nešto sebi u bradu Nije vredelo da nešto kaže šerifu, jer ovaj to nije mogao čuti. Muzika je zaglušivala uši.

— Svaki dan već trideset dana. Ako buku ne pravi orkestar u uličici, onda su tu deca, školarci koji

bi trebalo da budu u školi... Uličnе galamdžije ili gradski lenjivci koje inače ne možeš naterati ni prstom da maknu. Ili dame iz svih saluna i zabavnih kuća u gradu. Otkuda smo mogli da znamo da će te skitnice postati tako popularne? Čak im je žena sudije Kolija donela pitu od jabuka. Otkuda smo mogli da zamislimo da će onaj prokleti Trejsi uspeti da nekako doturi novac muzičarima i da ih najmi da mu svaki bogovetni dan, a nekada i noću, sviraju tu paklenu pesmu!

Za čuvare reda i mira u Čedviku tih trideset dana i noći bili su ispunjeni bukom, bukom i samo bukom.

Šerif je skočio na noge kao pomaman, skinuo beočug sa ključevima koji je visio na zidu i teturajući se pošao ka vratima koja su vodila u odeljenje sa ćelijama. Pajper je gegajući pošao za njim kamenom popločanim hodnikom do poslednje u nizu ćelija.

Dok je čangrljao sa ključevima oko brave, Bernard je sa mržnjom u glasu objasnio stanovnicima zatvora.

— Završeno je... došli smo do kraja! Odležali ste vašu kaznu i sada ste slobodni. Slobodni, čujete li!? Gubite se iz grada. Gubite se iz oblasti Čedvik. Ne želim više ikada da vidim ovog paklenog razbijača glava i nameštaja, a ni vas koji ste isto toliko doprineli tuči i neredu!

— Stičeš li ti utisak — obratio se Trejsi svom drugu — da nam ovi momci čuvari zakona nisu baš mnogo naklonjeni?

— A-ha — rekao je tiho Dok Holidej. — To je nekako utisak koji sam stekao ovoga momenta.

Rekavši to, Vudi Trejsi je najpre seo na ležaj od grubo sklepanih dasaka pokriven ćebetom, a onda stao na njega i dao rukom znak muzičarima u uličici. Tek što se njegova šaka pojavila na prozoru blokiranom gvozdenim rešetkama sviranje je prestalo, a s njim i potmulo bubnjanje od koga su okna podrhtavala kao od zemljotresa.

— Dosta je bilo momci — doviknuo im je Trejsi. — Možete da idete.

— Mnogo sreće, Teksašanine — odgovorio mu je vođa orkestra.

Bernard je duboko uzdahnuo. Biće potrebno da prođe izvesno vreme da se ponovo privikne na mir i tišinu. Gurnuo je ključ u bravu, okrenuo ga i širom otvorivši vrata rekao.

— Izlazite!

— Doći ćemo već, ne požurujte nas, šerife — rekao je Holidej mirno.

— I ja to kažem — prevalio je Trejsi preko usana.

Izgled često vara i zbog toga se u Doku Holideju iz zatvora u Čedvik Sitiju teško mogao prepoznati onaj uredno odeveni skoro elegantni džentlmen u tamnom odelu i sa širokim „stetson" šeširom na glavi. Sada je njegovo odelo bilo izgužvano od dugotrajnog boravka u zatvoru, a lice pomalo bledunjavo

zbog nedostatka sunca i svežeg vazduha.

Za čuvare reda i zakona Čedvik Sitija, imena ove dvojice nisu značila mnogo. Istina, u tim krajevima se s vremenom na vreme pronosio glas o Holidejevoj kockarskoj sreći i brzini potezanja revolvera, ali dotada šerif Bernard nije igrao ulogu domaćina za dvojicu proslavljenih lutalica nezavisnih od svega i svakoga, brzih na potezanju revolvera, koji su već nekoliko godina špartali uzduž i popreko širom Divljeg zapada, katkad dolazeći i odlazeći u miru, ali većinom zaokupljeni obračunima sa snagama sile i bezakonja. Mada su, bez sumnje, bili trn u oku svakog zakonu odanog policajca, moralo se ipak priznati da su Holidej i Trejsi na njima svojstven način poštovali zakon. Njihovi neprijatelji bili su ljudi okrenuti putevima nepoštenja, oni koji su zaboravili na život u časti i dostojanstvu, ubice, pljačkaši banaka, drumski razbojnici, kradljivci stoke i revolveraši svih uzrasta i kategorija, koji su krstarili prostranstvima Divljeg zapada. Mada i sami ponekad u sukobu sa konvencionalnim zakonima oni su uvek stajali na strani pravde, neke svoje, nesvakidašnje, pomalo grube pravde. Zahvaljujući Trejsijevim kao granit tvrdim pesnicama i smrtonosnoj nepogrešivosti Holidejevog revolvera, mnogi zločinci i nevaljalci dobili su ono što su zaslužili.

Trejsijeve pantalone sa neuobičajeno dugim nogavicama visile su o ekseru na zidu ćelije. Iz nekih razloga, koje nikada nije pokušao da objasni. to je bio Trejsijev način odmaranja. Mogao je zadržati na glavi svoj „stetson", ili čak čizme, ali kada je hteo da se apsolutno opusti i relaksira, Trejsi je obavezno svlačio pantalone. Stojeći tako samo u donjem vešu bio je dobrih pet santimetra viši od svog druga. Njegova neuredna kosa žutela se kao pustinjski pesak baš kao što se Holidejeva crnela kao gavranovo krilo. Na prvi pogled, Trejsi je izgledao nedovoljno elastičan, ali su njegove mišice delovale impresivno. Na njihovu žalost mnogi njegovi protivnici su iskusili da Vudi Trejsi poseduje veliku snagu.

— Obuci pantalone — promrmljao je šerifov zamenik. — Šta uobražavaš, kako izgledaš?

— Neodoljivo, kladio bih se da izgledam neodoljivo — nasmešio se Trejsi, pružajući ruku da dohvati pantalone.

Nekoliko minuta kasnije potpuno obučeni Teksašanin i Dok Holidej pošli su za šerifom kroz uzani zatvorski hodnik do šerifske kancelarije. Pajper je izvadio iz ormara njihove revolvere i puške i stavio ih na sto. Bivši uhapšenici su uzeli opasače, pripasali ih bez žurbe oko pojasa i zategli futrole uz butinu. Pajper je zapazio da Holidej nosi revolver „linkoln" teškog kalibra, njegovo omiljeno oružje, a da je njegov grdosija prijatelj naoružan sa dva „kolta" kalibra 45 koje je pažljivo probao da li lako klize. S

tim arsenalom oružja, Trejsi je izgledao zaista impresivno.

Bernard je otključao kasu i bacio na sto njihove lične stvarčice i novac: jedan smotuljak novčanica, dve maramice zaprljane peskom, nešto sitnine, jednu duvankesu, jednu srebrnu tabakeru sa inicijalima Dž. H., cigaretpapir, i kutija šibica.

— Prebrojte svoj novac — učtivo je opomenuo Holideja. — Naci ćete da tu ima tačno dve stotine sedamdeset četiri dolara.

Pajper je dodao ogorčeno.

— To je znatno manje od onoga što ste imali kada ste došli u ovaj grad. Priča se da ste na piće i kocku potrošili preko hiljadu pet stotina dolara. Takvi glasovi kruže.

— Zameniče — nasmešio se Holidej stavljajući svežanj u unutrašnji džep kaputa — taj novac nije izgubljen uludo.

— Do vraga, naravno da nije — dopunio ga je Trejsi. — Prilično lepo smo se zabavili u Čedvik Sitiju.

— Po presudi sudije Kolija — promrmljao je Bernard — vašim novcem sam platio svu štetu pričinjenu u kockarnici.

— Ne bi bilo nikakve štete u kockarnici — rekao je Holidej — da onaj pokvareni kockar nije počeo da vara na kartama. Mislio je da smo slepi. — Slegnuo je nonšalantno ramenima. — Ali, šta je to važno? Kako došlo tako otišlo. Imamo još nešto novaca u džepu i nećemo umreti od gladi.

— A sada — procedio je Bernard kroz stisnute zube — gubite se sa moje teritorije... i ne vraćajte se više ovamo! Zapamtite šta je rekao sudija! Odležali ste svoju kaznu i čistite se... što brže!

— Slučajno se desilo da smo i ovako nameravali da odemo iz grada — prevaljao je ležerno preko usana Holidej. — Prema tome, nema potrebe za uzrujavanjem, šerife.

— Ostanite fini i učtivi kao što ste dosada bili — posavetovao mu je Trejsi — odmorite se malo. Izgledate kao da vam je od nečega pozlilo.

— A ni zamenik ne izgleda mnogo zdraviji — primetio je Holidej.

— Napolje...! — zaurlao je šerifov zamenik.

Dvojica prijatelja su smeškajući se izašli iz šerifove kancelarije i zakoračali na suncem obasjanu glavna ulicu Čedvik Sitija. Na putu do gradske štale gde su ih čekali njihovi konji pozdravljali su ih mnogi meštani od kojih je većina pripadala onom siromašnijem i skromnijem sloju društva. Dok Holidej nikada nije bio snob, iako je pripadao imućnoj porodici, a još manje se to moglo reći za njegovog saputnika Trejsija. Zahvaljujući tome lako su stekli naklonost velikog dela javnosti, i zato nije bilo nimalo čudno što su ih na tom kratkom putu pratili stiskanje ruku, tapšanje po ramenima i dobre želje.

Došli su do štale i ušli unutra. Vlasnik je poskočio i zbunjeno po-

kušao da se doseti gde je ostavio kratku dvocevku.

— Vi ste ona dvojica! — izustio je izbezumljeno.

— I ja bih tako rekao — složio se Holidej ozbiljnog lica. — A šta vam to smeta?

— Vi ste one vraške skitnice koje su zamalo uništile Dipreovu kockarnicu — zavapio je vlasnik štale. — E, pa, moju štalu nećete demolirati. Ja se bavim poslom dostojnim poštovanja i...

— Samo nastavite da se bavite svojim poslom — ohrabrio ga je Trejsi. — Pripremite nam naše konje i mi ćemo otići čim ih pojašemo.

Iz štame su otišli do trgovine mešovitom robom da bi se snabdeli hranom i municijom koja im je bila na izmaku. Dok je kupio par čistih košulja i dao da mu se u malom salonu iza trgovine na brzinu očisti i ispegla odelo. Posle pola časa izgledao je opet kao onaj stari uredno obučeni skoro elegantan džentlmen iz Džordžije, koga su znali svi kapetani celom dužinom Misisipija. Kada je to bilo gotovo napunili su čuturicu vodom sa česme na gradskom trgu.

To je bilo sve. Bili su spremni kao uvek da sa čizama otresu prašinu još jednog grada u Teksasu.

Baš su nameravali da bacaju novčić da bi odlučili u kom pravcu da pođu, kada je Trejsi čuo da ga neko zove po imenu. Ulicom je ka njima žurio neki čovek trbuha okruglog i velikog kao omanji kazan. Videvši da čovek zaista doziva Trejsija, bez žurbe su pojahali konje i zapalivši duvan strpljivo sačekali. Čovek je ubrzo pristigao.

— Dobar dan gospodo. Ja sam ovdašnji upravnik pošte.

— Čestitamo vam na tom časnom zvanju — pomalo šaljivo je odgovorio Holidej. — Jeste li u poslednje vreme pročitali neko interesantno pismo?

— Vi, šaljivčine, dobićete i sami jednog dana porciju šale na vaš račun — zacerekao se poštar. — Nego... imam ovde jedno pismo za vas — rekao je izvadivši iz džepa zapečaćeno pismo i pružajući ga Trejsiju.

— Za mene? — pogledao je Teksašanin pismo sumnjivim očima.

— Vi ste u ovom momentu jedini Trejsi u Čedvik Sitiju — rekao je poštar sležući ramenima. — Morate priznati da je ova adresa jasna: Gospodin V. Trejsi, preko gradskog zatvora u Čedvik Sitiju, Severna Nebraska.

— Zašto bi meni neko pisao pismo — čudio se Trejsi. — I otkuda je taj mogao da zna gde se nalazim?

— To nije nikakva tajna, mister Trejsi — rekao je poštar. — Pismo za vas je poslato iz Drurija, malog grada udaljenog odavde jedan dan jahanja. Za građane Druriia je bilo sasvim lako da saznaju da ste vi ovde. Ovdašnje novine stižu i dalje od Druriia, a pretpostavljam da znate da je štampar Honkins napisao poduži članak o događaju u

kockarnici... i o tome da ste vas dvojica džentlmena završili u zatvoru.

— Ali, ja ne poznajem nikoga ko živi u Druriju — čudio se i dalje Trejsi.

— Hoćeš li ceo dan sedeti i buljiti u to pismo — podsetio ga je Holidej — ili ćeš ga otvoriti i pročitati?

— Možete ga sasvim slobodno otvoriti, mister Trejsi. — Insistirao je poštar uvereno. — Pismo je sigurno za vas.

Posle toga poštar se udaljio i Trejsi je pocepao omot. Izvadio je i razvio jedini list papira. Rukopis je bio ujednačen i razgovetan, a potpis mu se učinio poznat. Uzdahnuo je kao čovek koga more sentimentalne uspomene.

Holidej ga je zapitao ne pokazujući veliko interesovanje.

— Neko koga poznaješ?

— Moja sestra od strica Trina Emerson — rekao je Vud. — Gospode bože, koliko mi to izgleda davno. Kad sam je poslednji put video, nosila je kikice. Pretpostavljam da je sada odrasla i lepa devojka. Mislim da će imati oko dvadeset pet godina ili tako nešto.

— Dobro — rekao je Holidej. — Dobio si pismo od jedne dame koja ti je rođaka. Zbog toga se ne treba mnogo čuditi. Hajde, pročitaj šta piše.

Trejsi je na brzinu preleteo pogledom pismo, a onda ga je ponovo pažljivo pročitao. Zatim ga je pružio svom prijatelju.

— Evo pročitaj i ti. Da vidim kako ćeš ga ti razumeti.

Holidej je pročitao pismo, savio ga i vratio Trejsiju.

— Čini mi se da je pismo sasvim jasno — promrmljao je više za sebe nego što se obratio svom drugu, jer je smatrao da je i Vud dovoljno razumeo šta piše u pismu. — Tvoja sestra Trina ima neki problem i smatra da si ti jedini čovek koji može da joj pomogne. Želela bi da govori s tobom i zato te poziva da je posetiš u Druriju.

— Da li da odemo tamo? — zapitao je Trejsi nabirajući čelo.

— Zašto da ne? — odgovorio je Holidej.

— Ti ne poznaješ Trinu. Ona je osoba kod koje sve stvari stoje na pravom mestu. Verujem da je u tom Druriju ugledna i poštovana osoba.

— I mi smo — mirno je odgovorio Dok.

— Ne mislim da vređam nikoga — primetio je Vud snuždeno — ali, bez obzira na to šta smo dosada učinili, znaš kakav nas glas bije. Kockar i revolveraš udružen s ubojicom i siledžijom. To nije etiketa koja će odgovarati Trini, bojim se.

— Ona to zna čim zna gde se nalaziš. Hajde, nemamo inače nikakav određen plan. Možemo mirne duše da odjašemo do Drurija i da ne izgubimo ništa — nasmešio se Dok. Kopka me da saznamo šta muči tvoju rođaku Trinu.

Isto onako tiho kao što su pre trideset dana došli u Čedvik Siti,

Dok Holidej i Vudvord Trejsi su otišli iz tog grada. Prošli su glavnom ulicom ka jugu i izbili na put koji se pravom linijom u daljini ukrštao sa linijom horizonta.

Ostatak jutra lutalice su jahale postojanim ali umerenim tempom, jer nije bilo razloga za preteranu žurbu. Trejsi je prebirao po sećanju, oživljavajući uspomene na svoju rođaku.

— Biće da je ona sada prava dama, kao njena majka. Naravno, ja se njene majke jedva sećam. Udala se za mog strica Brita Emersona i posle toga moj stric se stvarno smirio. Posvetio se trgovini i živeo je mirno kao častan i pošten građanin, znaš? Skrasio se samo zbog toga što je njegova žena bila vrlo časna i cenjena osoba. Čini mi se da je Trina više volela majku, a to je stvarno sramota, kad pomislim da je strina Feba bila debela i ružna.

— Kažeš „bila"? — zapitao je Dok.

— Da. Sric Brit je dosta davno odigrao svoju poslednju kartu — objasnio je Trejsi. A i strina Feba je umrla. Trina je sada sasvim sama. Razmišljajući o tome koliko je cenila i volela svoju majku dolazim do zaključka da nikada neće naći čoveka za koga će se udati.

— Bez obzira što joj je majka bila debela i ružna?

— Pomenula je neki problem — rekao je Trejsi prelazeći preko Dokove opaske. — Ne znam šta bi to moglo da bude. Piše da je to nešto lične prirode. Zatim je rekla da se nada da ću i tebe dovesti u Druri. Čini mi se da joj je važno da vidi tebe isto toliko koliko i mene. Čak možda i više.

— Ne! — odmahnuo je Holidej glavom. — Ti si joj rođak. Ti si jedini koji joj je u ovom momentu potreban. Jedini razlog što je pomenula i mene je to što zna da smo zajedno. Pretpostavljala je da ću ja u svakom slučaju doći, i htela je da ti pruži mogućnost da me pozoveš.

Zamislio se malo i dodao. — Ta tvoja sestra Trina je neka vrlo lepo vaspitana i uglađena dama.

— Kladim se da je problem o kome piše neka sitnica — slegnuo je Trejsi ramenima idući dalje za svojim mislima. — Ne može da bude ništa ozbiljno. Na kraju, jedna takva fina i oprezna osoba kao što je Trina nikada se ne bi mogla uvaliti u neku krupnu nepriliku.

Bez mnogo pričanja nastavili su putovanje u pravcu Drurija, zaustavivši se samo u podne na jednom potoku da nešto prirede za ručak. Posle kratkog odmora produžili su prostranom prerijom do travom obraslih brežuljaka. Od devet časova uveče do zore odmarali su se u skrovitoj divljini brežuljastih prevoja i uvala, a u prvim časovima posle zore, pošto su se okupali u potoku, obrijali i založili obilnim doručkom, osedlali su konje za poslednji deo putovanja do malog grada.

Gradić Druri izgledao je miran i privlačan na blistavom suncu ra-

nog prepodneva. Pre nego što su ujahali, osmotrili su ga sa vrha jednog prevoja na severu, odakle su posle kraćeg osmatranja jednodušno zaključili da je to grad koji baš odgovara skromnoj neudatoj devojci. U varoši se, pored crkvenog tornja, video i niz drugih zgrada. Domovi meštana bili su pravilno raspoređeni duž tri glavne ulice koje su se zvezdasto širile od centralnog trga.

Jedan starac koji se baškario na suncu pred zgradom trgovine uputio ih je ka kući Emersonovih. Nastavili su ulicom Druri još jedan blok zgrada, a onda skrenuli u sokak sa zvučnim imenom „Avenija Morvik". Kuću nije bilo teško naći, baš onakvu kakvu im je stari dokoličar opisao. Bila je to dobro održavana zgrada na sprat, ne previše velika ali ipak dosta impresivna. Sjahali su pred kućom, vezali uzde za privezište i uputili se vratnicama koje su vodile u baštu.

Kad su zakoračili na stazu, ulazna vrata kuće su se otvorila i na njima se pojavila jedna žena osmehujući im se u znak dobrodošlice. Bila je srednje visine, kosa boje zrelog kukuruza skupljena u punđu krasila joj je gornji deo skladno izvijenog dugačkog vrata. U tamnoj haljini i beloj kecelji ostavljala je utisak čiste, uredne i privlačne osobe. Putnici su prišli bliže verandi i Trejsi je laktom gurnuo Holideja.

— Mora da joj je stric Brit ostavio dosta novaca — prošaputao je hrapavim glasom. — Nikad ne bih ni sanjao da može da dozvoli sebi luksuz da drži služavku.

Zakoračili su na verandu i dotakli prstom šešir. Holidej se elegantno naklonio glavom i objasnio devojci.

— Ovo je rođak mis Trine, mister Vudi Trejsi. Ona ga očekuje.

— Naravno da ga očekuje, mister Holideje — nasmešila se žena i pružila svoju malu ruku prema Trejsiju. — Oh, Vudvorde! Znala sam da me nećeš odbiti, a lepo je od tebe što si doveo i svog prijatelja. Mnogo sam čitala o vama. Pa...? — Podigla se na vrhove prstiju nastojeći da dospe do Trejsijevih ramena. — ...Zar se stidiš da poljubiš sestru... posle tolikih godina koje se nismo videli?

— Gospode bože, kakvo iznenađenje! — izustio je Vud u jednom dahu. — Mislio sam da ćeš ličiti na svoju majku. — Sagnuo se malo da bi je poljubio u obraz i osmehnuo se. — Radujem se što te opet vidim Trina.

— Moje poštovanje, mis Trina — rekao je Dok sa mnogo uglađenosti. — Priznajem da smo vas smatrali... za neku vrstu posluge. Izvinjavamo se zbog toga.

— Uđite molim vas — užurbala se Trina skidajući zbunjeno kecelju. — Mora da ste umorni posle tolikog puta. Oh, zaboravila sam... — zastala je za trenutak da bi ih propustila da prođu prema kući i nasmejala se. — ...Zaboravila sam da vama treba više od jednog dana jahanja da biste se umorili.

— Trina — namrštio se Trejsi — ne bi trebalo da veruješ sve što pročitaš ili čuješ o nama. Mi nismo neuništivi. Mi smo samo par običnih smrtnih dobronamernih ljudi... koji čine što je u njihovoj moći da pomognu tamo gde se može pomoći...

Nastavio je da priča i uverava Trinu da su preterane priče koje o njima kruže. U toku razgovora udobno su se smestili na sofu u dnevnoj sobi, dok je Trina požurila da im u čaše naspe napitak zbog koga se Trejsiju omakao uzdah negodovanja.

— Sok od kupina — nasmešila se Trina. Oh, verovatno će vam to izgledati previše blago u poređenju sa viskijem, ali, na žalost, u kući nemam viskija. Kasnije ću skuvati kafu.

Sela je u fotelji preko puta njih i priterani u tesnac, Dok i Vud su hrabro ispili vino od kupina. Trejsi se namrgodio i Holidej se osmehnuo. Nekoliko minuta posle toga sedeli su zaokupljeni konvencionalnim razgovorima i sitnim svakodnevnim stvarima o zdravlju, vremenu i tome slično. Ponudila ih je da puše, ako žele, i oni su, zahvalni, brzo ščepali Trejsi duvankesu a Holidej svoju tabakeru s inicijalima.

Holidej je osetio da drugo dvoje njemu prepuštaju da počne razgovor o važnijim stvarima. On je zapalio cigaru, povukao nekoliko puta i kroz izmaglicu duvanskog dima pogledao domaćicu. Došlo je vreme da pređe na stvar.

— Mis Trina, Vudi mi je rekao da imate neki problem.

— Pa... tako nešto, mister Holideje. — Pognula je glavu i uzdahnula. — Jedan vrlo ozbiljan problem. Mogao bi se reći problem od životnog značaja za mene!

— Možda je to nešto lično i poverljivo — nagovestio je Holidej — nešto o čemu biste radije razgovarali samo sa Vudom, nasamo?

— Jeste lična stvar — saglasila se Trina — ali, ne verujem da bi Vudvord mogao da učini ono što mislim da tražim od njega, bez vaše pomoći. Vi ste zajedno, družite se, delite dobro i zlo, je li tako? Premt tome, ono što ću vam ispričati ima veze i tiče se vas obojice. To jest... — požurila je da se ispravi... — ako budete hteli da ima veze i da se tiče obojice.

— Hoćemo da nas se tiče — potvrdio je Holidej da bi je umirio videvši da devojka postaje zbunjena i nesigurna. — Treba samo da nam kažete šta vas to muči. Ako postoji odgovor na vaš problem, mi ćemo ga na ovaj ili onaj način pronaći.

— Pa... — počela je devojka nelagodno uvijajući ramenima — moj problem je jedan čovek.

— Neki nevaljalac koji ti pravi neprilike — narogušio se Trejsi.

— Ne, ne tako kako ti misliš — požurila je devojka da ga umiri nabirajući čelo. — Oh, Vudvorde, sve je tako zagonetno, jedva znam gde da počnem.

— Počnite od početka — ohrabrio je Dok. — To je najbolji način da se nešto kaže. Na primer, kako mu je ime?

— Kelet Osmond Vejd — rekla je Trina i zamišljeno se osmehnula. — Lepo ime, zar ne nalazite? Da. Ime dostojno pravog džentlmena. A Kel je baš to. Pravi džentlmen. U to za mene nema ni najmanje sumnje, mister Holideje.

— Vi i ja se poznajemo samo tridesetak minuta, ali to je ponekad dovoljno da se ljudi dobro upoznaju i odbace sve sumnje i ustezanja. Slažete li se sa mnom?

— Slažem se — klimnula je glavom. — Vi ulivate poverenje, mister Holideje.

— Onda da nastavimo sasvim otvoreno. Taj Kel Vejd, kakve on veze ima sa vama? Šta vam je učinio?

— Šta mi je učinio? — uzdahnula je još jednom. — Izmenio je ceo moj život, dao mi je nešto novo i divno za čega vredi živeti. Od svih ljudi koje sam poznavala on mi je prvi otkrio koliko život može da bude lep. On jeste džentlmen, Vudvorde. Od samog početka ponašao se prema meni sa najvećim mogućim poštovanjem. Postupao je tako prefinjeno... ali ne blazirano. U mom Kelu nije bilo ničeg ni pokvarenog ni prostog. Rekao mi je da me voli i ja sam mu poverovala... i sada verujem da je tako. On je jedini čovek za mene, Vudvorde. Nema i neće nikada biti nijednog drugog.

— Pa dobro, vrag me odneo... — Trejsi je smeteno kolutao očima. — Ako je on takav laf i poštenjak u čemu je onda tvoj problem?

— Zaručili smo se, — promucala je Trina — pre tri meseca. Tačno nedelju dana kasnije on je nestao. Ne znam ni kuda je otišao ni zašto je otišao. Znam samo da sam zabrinuta i nesrećna... strašno zabrinuta i nesrećna.

II

Posle te izjave Trina Emerson je iz ruba njene haljine izvukla maramicu i na zaprepašćenje svog rođaka počela da plače. Holidej nije bio ni iznenađen ni uznemiren. Dovoljno je poznavao žene i očekivao je da će se to desiti.

Ostavio je Trejsija samog s uplakanom ženom, a sam je odlutao u potrazi za kuhinjom. Trebalo mu je nekih dvadesetak minuta da pripremi kafu, lonče mirišljave i jake kafe. Našao je jedan poslužavnik, stavio na njega lonče i tri šoljice i ne pomišljajući da potraži tacne. Kada je odneo poslužavnik u dnevnu sobu Trina je već bila došla sebi i nasmešila mu se u znak izvinjenja.

— Tako sam postiđena, mister Holideje...

— Ne mislite na to — rekao je Dok tiho, stavljajući poslužavnik na sto. Zlo je vreme došlo ako jedna žena ne sme da se zaplače pred rođakom i prijateljem. — Nasuo je vreli napitak u šoljice i dodao ih

redom, najpre Trini, a onda Trejsiju. — Jeste li se isplakali, Trina?

— Jesam, isplakala sam se — potvrdila je klimanjem glave i ponovo se nasmejala. — Odsada ću vam izlagati samo činjenice, obećavam.

Srknula je malo kafe, zaćutala nekoliko trenutaka, da bi pribrala i sredila misli, a onda počela da priča.

— Došao je u Druri pre godinu dana, jašući odličnog konja sa finim odelom na sebi. Kad kažem finim, ne mislim kicoškim odelom, već mislim na odelo dobrog kvaliteta, i uredno održavano, shvatate šta hoću da kažem? Uzeo je sobu u pansionu misis Kliver i počeo da radi u gvožđarskoj i puškarskoj radnji gospodina Adama Vilkoksa. Svake nedelje je dolazio u crkvu. Svi smo mu se divili i brzo smo stekli poverenje u njega. Stari šerif Beverdži, beležnik Sloun, gradonačelnik Grims i svi gradski većnici. Svima je Kel mnogo dopadao.

— Da li su se Vilkoks i on poznavali pre nego što se Kel zaposlio u toj gvožđarskoj radnji?

— Oh ne — odgovorila je Trina — ali u toku rada on je na Adama Vilkoksa ostavio povoljan utisak i oni su postali prijatelji, čak vrlo dobri prijatelji. Da, mister Vilkoks je imao veliko poverenje u Kela. Čula sam da se priča, da će ga čak uzeti za ortaka u poslu. Znate, Kel je bio vrlo prijatan i ljubazan čovek. Privukao je Vilkoksu nove mušterije. Izgleda da je odmah sa velikim razumevanjem shvatio posao i sve što je u vezi s oružjem i gvožđarijom. Šta više, mister Volkoks je pričao da je Kel najbolji puškar koga je dosada sreo.

— Postao je, dakle, mnogo popularan u gradu — prekinuo je Vudi.

— Već nagađam šta ćete reći na moje sledeće pitanje, ali, ipak ću ga postaviti — rekao je Holidej. — Da li je Kel došao u sukob sa nekim iz Drurija.

— U sukob?

— Hoću da kažem, da li je imao nekih neprijatelja ovde?

— Neprijatelja? Kel? Ni govora! Niko nije mogao da ga ne voli i ceni.

— Da, to sam i mislio. Dobro, nastavite dalje.

— Nema više mnogo da se priča. Počeo je da mi se udvara. Upoznali smo se onako kao što je uvobičajeno i...

— Je li se prema tebi ponašao kao što se treba ponašati prema jednoj časnoj ženi? — zapitao je Trejsi.

— Sve vreme. Od prvog trenutka, verujte mi.

— Verujem vam. Nastavite.

— Kada je došao u Druri nije bio bez novaca, a i mister Vilkoks mu je davao dobru platu, tako da kad smo shvatili..., šta osećamo jedno prema drugom, nije bilo razloga za neko odlaganje naših planova za venčanje. — Sa beznadežnim izrazom lica, Trina je pokazala prsten na levoj ruci. — Kad sam pristala da budem njegova žena dao mi je ovaj prsten. To je bilo... pre nešto

manje od tri meseca. Trebalo je da se venčamo od danas za dva meseca.

— E pa dobro — rekao je Holidej mršteći obrve. — A sada nam ispričajte tačno kako je nestao?

— To je zagonetni deo priče — nadovezala se Trina spremno. — Razgovarala sam s Adamom Vilkoksom, čovekom koji ga je video poslednji put. Nije mu ništa rekao sem da mora da obavi jedan mali nezavršen posao.

— Nezavršen posao — ponovio je Holidej zamišljeno.

— Njegovo odelo i veš su još uvek u njegovoj sobi u pansionu — rekla je Trina — a znam da nije digao novac sa računa u banci. Ali, iz gradske štale su nestali njegov konj i sedlo. Oh, mister Holideje — zavapila je bespomoćno — on je jednostavno odjahao iz Drurija bez ičega, sem odela na sebi i novca koje je tog momenta imao u džepu.

— Je li poneo oružje? — upitao je Trejsi. — Revolver? Ili možda pušku?

— Moj Kel — uozbiljila se Trina i nabrala obrve — nikada nije nosio niti upotrebio vatreno oružje. Van trgovine nikada ga nisam videla da drži u ruci ni pušku ni revolver, niti bilo šta drugo. On je bio miroljubiv čovek, Vudi. Džentlmen!

— Imate li neki podatak o tome šta je radio pre nego što je došao u Druri — ubacio je Holidej.

— Verovatno da ćete smatrati da je to čudno — uzdahnula je duboko. — Nikad nisam mislila da je tajanstven, da nešto skriva, ali činjenica je da... pa eto, da o njemu vrlo malo znam. Vidite, mene se neposredno ticao samo njegov život u ovom gradu gde su ga svi, kao što rekoh, rado prihvatili. Rekao mi je samo toliko da su mu roditelji umrli i da je oduvek bio zainteresovan za posao u vezi s oružjem. Uverio me je da nikada nije došao u sukob sa zakonom i da sam ja... prva koju je poželeo da uzme za ženu.

— I niko ga nije video kad je odjahao? — upitao je Holidej.

— Samo stari Džonah Vils, vlasnik štale — rekla je Trina. — A on se čak ne seća ni u kom pravcu je Kel odjahao.

— Prošlo je prilično vremena od kako je Kel nestao. Pretpostavljam da ste se raspitivali i da ste pokušavali da saznate kuda je otišao... i zbog čega — zapitao je Holidej.

— Niko ništa nije znao da mi kaže — prošaputala je devojka. — A, sem toga, bila sam tako ponižena. Nije čak ni došao da se oprosti od mene, mister Holideje. To je teško za jednu ženu, pogotovu u malom gradu kao što je Druri... Moji prijatelji i susedi me sažaljevaju... znam dobro, iako oni to ne pokazuju.

Holidej se uplašio da će Trina ponovo zaplakati, ali ona se uzdržala hrabro... — Savladala sam ponos i obratila sam se šerifu Beveridžu. Ali, šta je on mogao da učini? Ni on nije bio ništa pametniji od Džonaha Vilsa.

Holidej je ispio ostatak svoje kafe, spustio šoljicu na sto i digao pogled do uramljenih fotografija koje su stajale na komodi. Na desnoj strani od izbledele fotografije Brita i Febe Emerson nalazila se nova fotografija jednog mladog zgodnog čoveka. Crte lica tog čoveka bile su oštre ali prijatne, i ulivale su poverenje. Bilo je to lice prijatno za gledanje, lice čoveka kome se moglo verovati i koga se moglo voleti.

Holidej je bio zaokupljen tim mislima kad je Trina rekla.

— A onda sam u novinama pročitala... o nevolji koja vam se desila u Čedvik Sitiju...

— Gluposti, Trina — nasmejao se Trejsi. — Nije to bila nikakva nevolja. Takve stvari se nama događaju svakog dana.

— Do tada — nastavila je Trina — nisam imala ni najmutniju ideju kako da dođem do tebe. Članak u novinama mi se učinio kao odgovor na moju molitvu... Ti i mister Holidej ste se našli u neposrednoj blizini pored tolike teritorije Sjedinjenih država.

— Mislim da mogu da pogodim šta ćeš tražiti da učinimo — rekao je Trejsi nabravši čelo.

— Nađite Kela — rekla je Trina preklinjući. — Ako ga neko može naći, onda ste to vi. Moram da znam, Vudi. Ne mogu da podnesem ovu neizvesnost. Ne znam da li je živ ili mrtav... niti zašto je tako iznenada otišao.

— Dok... — zaustio je Trejsi.

— U redu je — prekinuo ga je Holidej. — Preuzećemo to na sebe.

— Biću vam do groba zahvalna — patetično je izjavila Trina — ...čak i ako...

— Čak i ako utvrdimo da je Kel mrtav? — nastojao je Dok da isprovocira devojku.

Na Trinino lice navukao se oblak očajanja, ali je odgovor bio odlučan.

— Da. Čak i takvo saznanje bilo bi bolje od... od toga da ne znam ništa. — Ustala je i prišla komodi, pogleda čežnjivo upravljenog na sliku koja je privukla Holidejevu pažnju. — Ali, u dubini duše osećam da je Kel živ.

— Trina... je li to on? — zapitao je Holidej pokazivši glavom sliku.

— To je moj Kel — uzdahnula je. — Da... jedino što mi je ostalo od njega. Njegova slika... prsten koji mi je dao... i moje uspomene.

— Žao mi je za sliku — rekao je Holidej — ali...

— Sve je u redu, mister Holideje — rekla je tiho devojka. — Znam šta ćete tražiti i naravno, shvatam da je to asolutno opravdano. Možete da uzmete sliku sa sobom.

— Kad tragate za nekim čovekom, kad se svuda i na svakom mestu raspitujete za njega, mnogo je lakše ako možete da pokažete njegovu sliku — rekao je Holidej kratko. Dok je to govorio izvadio je iz tabakere jednu tanku havana cigaru i ustao. — Pre nego što napustimo grad, svratićemo još jednom do vas.

— Kad ćemo poći? — zapitao je Trejsi. — Ja sam spreman.

— Sutra ujutro — odgovorio je Holidej — ili možda ranije. Zavisi.

— Od čega? — zapitao ga je njegov drug.

— Čekaj pa ćeš videti — predložio je Holidej. Za trenutak je uzeo Trininu ruku u svoju. Gledala ga je sa puno pažnje dok joj je govorio.

— Vi znate da ne mogu ništa da vam obećam. To bi bila čista ludost.

— Da — nabrala je devojka obrve. — Znam to.

— Jedino što mogu da vam garantujem — nastavio je — jedino obećanje koje mogu da vam dam je da nećemo prekinuti traganje dok nešto ne saznamo.

— Znaš kako narod kaže, Trina — Trejsi je uputio svojoj sestri osmeh ohrabrenja. — Teksašani nikad ne odustaju.

— Ni Džordžijanci nisu ništa manje uporni — dodao je Holidej.

Trina ih je ispratila do ulaznih vrata. Pre nego što su izašli, pokušala je da im izmami obećanje da će to veče biti njeni gosti na večeri. Trejsi je pokazao sklonost da prihvati poziv ali Holidej nije hteo da se obaveže.

— Ako još uvek budemo u gradu podsetićemo vas na ovaj poziv — rekao je. — Ako krenemo na put, svratićemo na trenutak da vas pozdravimo... i da uzmemo sliku vašeg verenika.

U pansionu misis Kliver dobili su dopuštenje da pregledaju sobu koju je nekad zauzimao Kel Vejd. Videvši krupnu i arogantnu misis Hariet Kliver, Holidej je u prvom trenutku predviđao da će za dobijanje takvog odobrenja imati dosta poteškoća. Ali, iako je zaista bila arogantna ličnost, misis Kliver je bila osetljiva na laskanje, pogotovu na laskanje u teksaškom stilu.

U sobu se još niko nije uselio. Holideju je oduzelo manje od četvrt časa da pregleda nekoliko ličnih stvarčica koje su ostale u sobi iza nepredvidivog Kela. Među stvarčicama nije bilo ničeg, ni jednog jedinog znaka koji bi ukazivao na razlog njegovog iznenadnog odlaska.

Od pansiona Kliver poveli su svoje konje do privezišta ispred Vilkoksove trgovine oružjem i drugom gvožđurijom. Posla u radnji nije bilo previše. Vlasnik radnje, visok i koščat čovek star između četrdeset i pedeset godina srdačno ih je dočekao i pokazao je dobru volju da sasluša Holidejeva pitanja.

— Mister Holideje — uzdahnuo je Vilkok — ne znam zašto je Kel otišao tek tako, zašto je nestao, bez ikakvog obaveštenja, ne ostavivši čak ni najkraću poruku mis Trini. Sve što mogu da vam kažem je da je Kel Vejd ispravan i pošten čovek, do krajnosti častan i pravi džentlmen. I pametan je. — Kažiprstom se dodirnuo po čelu — a sem toga obrazovan, načitan i brzo razmišlja.

— Pretpostavljam da ste mu zbog svega toga bili vrlo naklonjeni — nabacio je Holidej — Mo[illegible] ste

čak razmišljali da ga uzmete u posao kao ortaka.

— Imao sam u duši tu nmeru — prizno je Vilkoks. — Znate šta bih učinio kad bi on ovog momenta prošao kroz vrata i ušao ovamo? Smesta bih ga odveo u kancelariju advokata Bordena i u zakonskoj formi sredio sve dokumente. Kad sam pričao da bih ga uzeo za ortaka nisam nameravao da nekoga obmanjujem.

— Recite mi nešto — nastavio je Holidej da postavlja pitanja. — Kada ste ga videli poslednji put.

— Oh, pre nekih desetak ili jedanaest nedelja — rekao je Vilkoks žmireći zamišljeno, pri čelu je šakom trljao vrh brade. — Bilo je to nekako između jutra i podne. Kel je tek bio utovario jedno burence eksera u kola starog Doda Grogana kada je dotrčao Leon.

— Leon? Ko je Leon? — zapitao je Holidej.

— Leon Trip — odgovorio je Vilkoks — naš telegrafista. On ovde vodi posao za „Vester Union" kompaniju. Leon je, dakle, doneo Kelu neku poruku. Ne bih znao da vam kažem kakva je to poruka bila, a ne verujem da bi to i Leon mogao, znate kako je to. Službenicima „Vestern Union" kompanije nije dozvoljeno da pričaju o takvim stvarima. Sve poruke su stroga tajna...

— Naravno, naravno — klimnuo je Holidej, zamišljeno glavom. — Dakle? Leon je doneo Kelu neku telegrafsku poruku... telegram?

— Tako je — potvrdio je Vilkoks klimanjem glave. Zagrizao je donju usnu naprežući se da se priseti. — Sećam se da sam ga posmatrao dok je čitao telegram i smeo bih se zakleti da je samo kratko bacio pogled na papir. Zbog toga verujem da to nije bila neka rđava vest.

— Mogla je biti — suprotstavio mu se Holidej. — Može biti da je Kel, na primer, vešt igrač pokera. A igrač pokera ume odlično da prikrije svoja osećanja.

— Kel nije bio kockar — pobunio se Vilkoks.

— Nisam mislio da je bio, već sam hteo da kažem da je možda po prirodi posedovao tu osobinu. Uostalom, to sada nije tako važno. Šta se desilo posle toga? — zapitao je Dok.

— Desilo se nešto čudno — procedio je Vilkoks. — Kel je stavio telegram u džep i rekao da mora da okonča neki nezavršen posao. Posle toga je stavio šešir, obukao kaput i otišao. Tada sam ga video poslednji put.

— Ko još zna za taj telegram? — nastavio je da se raspituje Holidej.

— Samo ja i Leon — rekao je Vilkoks sležući ramenima kao da želi da bude ubedljiviji. — I naravno, Kel. A sada znate i vi.

— O tome ništa niste kazali Trini? — nabrao je čelo Holidej.

Vilkoks je odmahnuo glavom.

— Zašto?

— Pa... vrag ga odneo... — Trgovac je nelagodno počeo da se premešta s noge na nogu. — Kel

je bio vrlo zgodan mladić. Bojao sam se da je telegram možda od neke žene, od neke od onih žena iz prošlosti koje se ponekad pojavljuju, znate na šta mislim? Da sam mis Trini rekao za telegram, ona bi možda pomislila ko zna šta. Nisam želeo, kako da kažem... da u nju unosim nemir.

— Šta misliš o ovome, Dok? — zapitao je Trejsi.

— Možda je u pravu — zaključio je Holidej. — Možda je dobro što joj nije rekao.

— Jedini razlog što sam vama rekao za taj telegram je što znam da ste na njenoj strani. I... ovaj ... čuo sam nekoliko stvarčica o vama dvojici. Vi ste onaj čuveni Dok Holidej što je prijatelj sa maršalom Vajatom Erpom — dodao je obraćajući se Doku. — Vi uživate ugled ne samo među ljudima od zakona već i...

— Nije važno — presekao ga je Holidej hladno. — Moja reputacija se tiče samo mene, ali pošto ste dobronameran čovek preći ću preko toga.

— Nisam mislio da vređam — požurio je da se ispravi Vilkoks. Hteo sam reći da vi i vaš prijatelj imate mnogo šansi da saznate šta se desilo sa Kelom. Zato sam vam i rekao sve što znam. Računam da ako neko može da nađe Kela onda ste to vi.

— Pa dobro — rekao je Holidej polazeći vratima. — Hvala vam na obaveštenjima.

— Na čemu mi zahvaljujete? — rekao je Vilkoks beznadežno. — Nisam vam mnogo pomogao.

Holidej je za trenutak zastao na vratima.

— Jeste. Sad bar znamo šta je pokrenulo Kela da otputuje — primetio je Holidej.

— Telegram! — složio se Vilkoks.

— Vrlo verovatno — klimnuo je Holidej glavom. — U svakom slučaju, otići ćemo da posetimo telegrafistu.

— Od Leona nećete saznati ništa — upozorio ih je Vilkoks. — On je od onih ljudi koji se apsolutno pridržavaju pravila.

Nekoliko minuta kasnije Leon Trip je dokazao tačnost predviđanja trgovca gvožđarskom robom. Bio je nepristupačan, oštar i tvrdokoran.

— Ne mogu to, da učinim! — odbio je odlučno. — To ne mogu odsada pa dok sam živ. Šta vi mislite, šta je „Vestern Union"? Obaveštajna služba? Sve primljene ili poslate poruke su stroga tajna.

Holidej se naslonio na Tripov pisaći sto i zagledao mu se u oči:

— Prijatelju — rekao je odmerenim glasom — ne tražimo od vas da prekršite neka vaša pravila. Sve što nam je potrebno to je...

— Vama su potrebna obaveštenja — prekinuo ga je Trip — i to obaveštenja takve vrste koja vam ne mogu dati. To je protiv pravila službe. Zar ne shvatate šta vam kažem?

— Naravno da shvatam — reka

je Dok — ali, isto tako shvatam da je mis Trina vrlo zabrinuta mlada devojka.

— Volim i cenim mis Trinu — uveravao ih je Trip — kao i svi drugi, ali, ja imam svoj posao i službene obaveze...

— I zbog toga ne možete da nam kažete šta je sadržao taj telegram — zaključio je Dok.

— Žao mi je — promrmljao je Trip. — Ali, pravila su pravila.

— Jeste li uvažavali tog Kela Vejda isto toliko kao što uvažavate mis Trinu? — zapitao je Holidej.

— Naravno — potvrdio je glavom Trip. — Kel je bio moj prijatelj. On je svima bio prijatelj.

— Treba da znate šta mi nameravamo — rekao je Holidej lagano, odmeravajući svaku reč. — Mi ćemo pokušati da nađemo Kela. Ako je u nekoj nevolji učinićemo sve što možemo da ga iz te nevolje izvučemo.

— Da, shvatam. — Telegrafista je nemoćno slegnuo ramenima i uzdahnuo. — Pa, ja vam želim svaku sreću.

— Sreća će nam zaista biti potrebna — rekao je Holidej. — Sreća i neki putokaz... sasvim mali putokaz. Bilo šta.

— Ja ne mogu da vam kažem... — počeo je Trip.

— Ni ime čoveka koji je poslao poruku? — kušao je Holidej Tripa.

— Do đavola, ne!

— Čak ni naziv grada odakle je poslat? — nastavio je Dok.

Skoro ceo minut Trip je razmišljao i Holidej je skoro mogao da čuje kako u sebi računa, preračunava i priseća se. Šta će Trip učiniti? Hoće li se mašiti da ispod tezge izvuče knjigu pravila? No, telegrafista se iznenada odlučio.

— U redu, reći ću vam to, ali ni reči više. Samo naziv grada.

— Dobro — prihvatio je Holidej zadovoljno. — Pregledajte vaše knjige. Mi ćemo pričekati.

— Nije potrebno da proveravam — odgovorio je Trip spremno. — Sasvim dobro se sećam i telegrama i mesta odakle je poslat. Bio je to prvi telegram koji sam ja poslednju godinu dana primio iz Brajantvila.

— Brajantvil — ponovio je Holidej zamišljeno.

— Pa dobro — rekao je Trejsi — to je ipak nešto za početak. — Prišao je zidu koji je pokrivala velika mapa teritorije zapadno od Misurije. — Sad treba da nađemo koliko je daleko...

— Brajantvil je u Koloradu — pomogao im je Trip. — Severoistočni deo Kolorada. Naći ćete ga na mapi ako se malo potrudite.

Trejsi je upiljio u mapu i našavši njihov cilj trasirao prstom put od njihovog sadašnjeg mesta boravka.

— Izgleda mi — primetio je Holidej — da je pred nama prilično dugačak put.

— Oko tri dana — potvrdio je Trip. — Ako nameravate da putujete za Brajantvil onda jašite na

zapad do Bilou Forda a odatle na jugozapad preko granice Kolorada.

— Hvala još jednom — ponovio je Holidej izlazeći. Trejsi je takođe promrmljao reči zahvalnosti i mahnuvši Tripu rukom izašao za svojim drugom.

Dvadesetak minuta kasnije dvojica večitih lutalica su opet bili na putu. Pozdravili su se sa Trejsijevom sestrom, Trinom i uzeli od nje Kelovu fotografiju koju je Holidej, zavijenu u omot od pisma, stavio u svoj džep.

Njihov cilj bio je Brajantvil u Koloradu.

III

Kada su tri dana kasnije dvojica putnika zastala na brežuljku iznad Brajantvila da bi osmotrili grad, on im se učinio tri puta veći od Drurija. Bio je pola milje udaljen od jednog kružnog zarubljenog uzvišenja, u sredini prostrane, neplodne udubljene zaravni. Glavna ulica bila je široka, prašnjava i obrubljena nizom zgrada, praćenih uobičajenim potrebnim javnim zgradama, trgovinama, salunima, gradskom kućom, zatvorom, nekoliko hotela, tri banke, poštansko telegrafskom zgradom i ogrankom udruženja stočara.

Holidej i njegov drug Teksašanin prispeli su u grad jedan čas posle podne, u vreme kada je većina stanovnika suncem prženog grada u svojim kućama potražila sklonište od dnevne žege. Putnici su, naravno, bili duplo žedniji od najžednijeg građanina Brajantvila, ali njihov prvenstveni cilj bio je lokalna postaja „Vestern Union" i zato su se najpre uputili u pravcu te zgrade.

Pred kancelarijom „Vestern Uniona" su zaustavili konje, ali nisu sjahali. Obojica su imali dobre oči i oštar pogled. Nije trebalo da priđu bliže zaključanim vratima da bi pročitali jednu reč napisanu štampanim slovima na komadu kartona obešenom o bravu. Ta jedna reč je glasila „salun". Drugovi su izmenjali poglede, osmehnuli se, okrenuli konje i pošli da potraže najbliži salun.

U salunima „Odmor", „Dafijeva špilja" i „Rialto salun" nisu našli ožednelog telegrafistu. Te posete, međutim, nisu značile da je utrošeno vreme sasvim izgubljeno, u svakom od ovih lokala ispili su po pivo... Trejsi čak i po dva.

Kod „Keca Pika" u gornjem delu grada, sreća se izmenila u njihovu korist. Barmen okruglastog lica kao pun mesec, sanjivo je klimnuo glavom i pokazavši palcem ka jednom stolu rekao.

— Naravno, gospodo, u ovom božjem gradu imamo samo jednog telegrafistu i baš u ovom salunu on gasi svoju žeđ. Ono tamo je on, za onim stolom pored klavira, u kariranoj košulji i radnim pantalonama.

Holidej je spustio čašu s pivom i s interesovanjem osmotrio telegrafistu dok je Trejsi zapitao.

— Kako mu je ime?

— Dezmond — nasmešio se barmen — Tim Dezmond.

— A ko je onaj drugi čovek? — zapitao je Holidej.

— Mislite na onog mišićavog grdosiju? — Barmen je napravio neodređenu grimasu. — To je veliki Boze Vogel, i najbolji savet koji mogu da vam dam je da ga se klonite. Jak je kao bizon, a uz to ima i nezgodnu narav.

— A zašto se veliki Boze okomio na malog Tima — zapitao je Trejsi.

Pod postojećim okolnostima pitanje je bilo sasvim na mestu. Ako je Tim Dezmond bio jedan od najmanjih ljudi koje su Dok i Vud ikada videli, veliki Boze Vogel je svakako bio jedan od najkrupnijih. Bio je to pravi džin od čoveka, snažnih vilica kao u zveri, neuobičajeno širokih ramena i grudi, grubih crta lica, riđe kose i brade, odeven u odelo koje je zbog njegovih preteranih dimenzija izgledalo nekoliko brojeva manje nego što je trebalo. Takav kakav je, nadvisivao je Tima Dezmonda koji je sedeo za stolom. Jednom rukom ogromnom kao medvedja šapa pritiskivao je čovečuljka po ramenu.

Tim Dezmond je sedeo jer i da je hteo nije mogao da ustane od pritiska ogromne ručerde, treptao je i buljio u svog sagovornika s izrazom lica koji je otkrivao s jedne strane otpor, a s druge neodobravanje. Na vrhu jezika mu se mogao naslutiti protest.

— Ne možeš ti meni narediti da odem, Boze Vogele. Ja ovde imam isto toliko prava kao svaki drugi posetilac. I, ako čeznem za Heti, to je moja stvar. Heti ne nosi tvoj žig. Niti si ti njen gazda.

— Heti je... — zagroktao je Boze — moja najdraža devojka. Svaki onaj ko pokušava da joj se udvara samo navlači bedu na vrat.

— Ja sam je upoznao prvi — branio se malecki telegrafista.

— Ali, ja sam čovek koji je njoj potreban — cerio se džin.

— Ja sam joj predložio da se uda za mene... časno i otvoreno sam joj predložio — izjavio je Tim. — Šta na to kažeš?

— Slušaj mali... — cerenje na džinovom licu zamenila je grimasa besa. — Završio sam s ubeđivanjem. — Digao je drugu ruku ogromnu i kosmatu kao medvedja šapa i pokazao u pravcu leptirastih vrata saluna. — Odskakući odavde... i to smesta!

Telegrafista je sa prizvukom zapomaganja doviknuo devojci koja je u tom trenutku silazila niz stepenice.

— Hej Lulu! Šta je sa Heti... Zbog čega se zadržala?! Čekam je već dosta...

— Ne čekaš je više — dreknuo je veliki Boze. — Ustaj malecki.

— Heti se presvlači ili se šminka — odgovorila je devojka ravnodušno... — ili možda nešto drugo...

— Nevolja je u tome — poverio je barmen dvojici pridošlica tihim glasom koji su samo oni mogli čuti — što su Tim Dezmond i veliki

Boze bacili oko na istu devojku. Ona radi ovde kao zabavljačica, zove se Vičita Heti, ukoliko joj je to pravo ime što ne verujem. Kao to vam je verovatno jasno, obojica je ne mogu dobiti, a veliki Boze je snažniji od Tima. Prema tome...

— Nema potrebe da objašnjavaš dalje, prijatelju — rekao je Holidej nabirajući obrve.

— Dovoljno si nam objasnio — promrmljao je Trejsi. Gurnuo je Holideja laktom i rekao. — Ako treba da se sprijateljimo sa telegrafistom, nismo mogli naići u boljem trenutku... bar kako se meni čini.

— To sam i ja mislio — rekao je Holidej i klimnuo glavom, dok se Trejsi udaljavao od šanka.

Veliki Boze je u tom trenutku povukao telegrafistu i primorao ga da ustane na noge. Čovečuljak se svom snagom odupirao i nastojao da se otme, ali mu to nije mnogo vredelo. Bio je nemoćan kao mladunče kojota u zagrljaju šapa grizli medveda. Cerekajući se, džin ga je upola noseći upola gurajući usmerio ka vratima saluna. Nekolicina prisutnih pijanaca poltronski su se pridružili njegovom smehu, ali je vlasnik saluna, sredovečan čovek mlohavog izgleda, retke slepljene kose, odeven u crno odelo i šareni svileni prsnik, ustao sa svog mesta za stolom za poker i počeo da protestuje.

— Prekini sa tim maltretiranjem, Boze! Nemaš prava da se nasilnički ponašaš prema pristojnom platežnom gostu!

— Endikote... — grdosija je zastao da bi pogledom odmerio onoga ko mu se umešao u zabavu. — Izbaciću ovog kepeca dopadalo se to tebi ili ne. Ali, ako mi kažeš još jednu reč, časna reč ti ćeš biti sledeći koji će poleteti za njim!

Ta pretnja izgleda da se naročito dopala gostima kao posebno duhovita, možda zbog zgranutog izraza lica vlasnika saluna. Smeh je postao još glasniji.

Tim Dezmond je uspeo da džinu zada jedan udarac pesnicom u vrh brade. Grdosija se na to samo osmehnuo, okrenuo ga za sto osamdeset stepeni, dohvatio ga rukom za pantalone iznad tura i nastavio da ga gura kroz salun ka vratima.

Nekoliko koraka daleko od ulaza, veliki Boze je ponovo zastao. Visoki neznanac koji je pre nekih desetak minuta sa svojim drugom ušao u salun i stojeći pored šanka poručio piće, neprimetno ali brzo se pokrenuo. Učinio je samo nekoliko koraka i preprečio mu put, ruku oslonjenih na kukove, nogu raširenih, kao ukopanih u pod.

Boze ga je ošinuo pogledom i promrmljao reči tonom koji je zvučao kao naređenje.

— Skloni mi se s puta.

— Ne — rekao je Trejsi mršteći se. — Nemam nameru da se sklanjam.

— Ne želim nikakav obračun u lokalu! — zavapio je Endikot.

— Neće biti nikakvog obračuna,

prijatelju — lenjo je prevalio Trejsi preko usana — ukoliko ovaj veliki skloni šape s ovog čoveka mnogo slabijeg od njega.

— Ostavi ga na miru — posavetovao je Holidej džina učtivim tonom. — Ako čovek žudi da plati piće i da se udvara nekoj devojci iz saluna, to je njegovo pravo. Ukoliko nekim slučajem niste muž te dame, vi nemate nikakvo pravo da ga izbacite napolje.

— Slušaj ti...! — zaustio je veliki Boze.

— Takav medved ni u kom slučaju ne bi mogao da bude muž neke devojke — izrazio je mišljenje Trejsi. — Bar ne ovde u Koloradu gde su devojke fine i izbirljive.

U salunu se razlegao stidljiv, poluprigušen smeh, ali grdosijine obrve su se naglo digle do pola čela, i smeh je prestao. Odjednom je odbacio svoju žrtvu. Tim Dezmond je glavačke posrtao desetak metara dok nije naleteo na jedan sto. Gurnuo je svom težinom i s mukom se zadržao da ne padne. Pogledom punim nemoćne srdžbe šibao je svog mnogo snažnijeg mučitelja.

Ali veliki Boze nije obraćao pažnju na maleckog. Sva njegova pažnja bila je usredsređena na nonšalantnog i nehajnog došljaka. Preteći je mahnuo kažiprstom.

— Ti zbijaš šale na moj račun — zarežao je ljutito — a to je mnogo velika greška koju nijedan čovek ne bi smeo da učini. Mogao bih da ti polomim svaku koščicu... mogao bih da te raskomadam u sitne komadiće... i to ću i učiniti. Časna reč učiniću!

— Neću nikakvu borbu u salunu! — ponovio je Endikat užurbano. No, sluteći da se obračun ne može izbeći obratio se došljacima. — Čujte! Piće koje ste popili platiće ova kuća pod uslovom da gužva bude napolju.

— Nije potrebno da nam plaćate piće. Imamo dovoljno novaca da podmirimo svoje potrebe. Ali, imaćemo na umu to što ste nam rekli — nasmešio se Trejsi — i trudićemo se da to što platite ne bude uzalud.

— Jesi li ti lud? — izazivao je Boze. — Zar misliš da možeš da me tučeš?

— Baš toliko sam lud da to mislim — potvrdio je Trejsi hladnokrvno.

— Hank! — riknuo je džin. — Grif! Marti!

Njegovi prijatelji, trojica „mirnih građana" tvrdih crta lica skoro isto toliko krupnih rastom kao on sam, ustali su sa svojih sedišta i istupili na čistinu ispred šanka. Svi zajedno ova četvorica su delovali dosta obeshrabrujuće ali ni Teksašanin ni Holidej nisu nameravali da ustuknu.

— Ovo će biti jako pogodno za biznis — nacerio se kosmati Hank, snagator slomljene nosne kosti. — Mislim za biznis doktora Falija.

Pri tom je pogledom šarao od Trejsija do Holideja koji je još uvek stajao naslonjen na šank.

Muskulozni Grif je upiljio vo-

lovski iskolačene oči na visokog Teksašanina. Ne skidajući pogled sa njega koraknuo je tri puta.

— Ovaj je moj! — rekao je.

Ali, pre nego što je učinio četvrti, odlučujući korak koji bi ga doveo na domak Trejsijeve pesnice, pucanj iznenadan i strahovit kao grom iz vedra neba prolomio je prostoriju. Grif je odskočio i pogledao u pravcu Holideja ležerno naslonjenog na šank u čijoj ruci se pušio revolver.

— Neće biti baš tako, gospodo. Bez obzira na sposobnosti mog prijatelja koji bez sumnje vredi mnogo kao borac, ipak ne volim neravnopravne obračune. Četvorica na jednog, ili čak četvorica na dvojicu, ako računate na mene, ipak je previše — rekao je Holidej mirnim glasom.

Nasilnici su za trenutak zastali zbunjeni, a onda se Grif preteći okrenuo Holideju.

— A ko će nas sprečiti. Ti?

— Da! — rekao je Dok kratko.

— Pazite mister, vi ste potegli revolver, iako vas niko nije izazvao. Nećete smeti da pucate bez razloga. A mi se nećemo mašiti revolvera... jer će nam i ruke biti dovoljne.

Ostale ubojice su živnule i počele se meškoljiti spremajući se da jurnu u napad. Holidej je osetio da nastupa kritičan trenutak. Podigao je revolver.

— Izazvan ili ne, prosviraću vam lobanje pre nego što učinite još jedan korak. A šta će biti sa mnom — dodao je smeškajući se pri čemu je uz stravično „klik" zategao obarač do punog zaleta — to će za vas biti sasvim svejedno kad se budete hladili na groblju. Dakle, ko želi da uskoči u mrtvački sanduk neka izvoli.

Holidej je poslednje reči izgovorio ledeno pretećim glasom. Pred pretnjom smrti siledžije su ustuknule.

— Šta hoćete vi — procedio je veliki Boze.

— Fer borbu. Čovek na čoveka. A ja vam garantujem — obratio se Holidej trojici snagatora koji su stajali pred njim nadimajući grudi od besa — da će i ostali doći na red. Bar koliko poznajem svog prijatelja, on nikome nije uskratio to zadovoljstvo.

— Meni odgovara. Ionako ću skrckati kosti ovom tvoru — zaurlao je veliki Boze i jurnuo na Trejsija.

Da je makar jedan od tri udarca koje je veliki Boze pokušao da plasira pogodio Trejsija, taj udarac bi ga odbacio do sredine glavne ulice. Shvativši to, Trejsi je vešto izbegao prvi, sagnuo se pred drugim i blokirao treći. Zatim je snažno zamahnuo desnicom i pogodio velikog Bozea u vrh brade, na što je grdosija odgovorio još žešćim zamahom. Trejsi je vešto eskivirao i Boze je opet promašio. Promašaj ga je izbacio iz ravnoteže i Trejsi je to odmah iskoristio. Strahovit udarac dodao je još siline njegovom zamahu i on se zakovitlao do ulaza, tresnuo u leptirasta vrata koja su

se pred njim širom rasklilila i odleteo na ulicu. Trejsi je jurnuo za njima.

Ono što se posle toga desilo ličilo je na predstavu. Iz saluna su nagrnuli radoznali posmatrači, a trotoar ispred saluna „Kec pik" bio je za tren oka ispunjen do poslednjeg mesta. Han, Marti i Grif su pokazali želju da i sami posmatraju obračun. Pokretom revolvera Holidej im je dao znak da mogu da izađu. Vrativši revolver u futrolu i sam je pošao za njima.

Izustivši groznu kletvu veliki Boze je ustao iz prašine u trenutku kad je Trejsi sišao sa trotoara na ulicu. Ne razmišljajući, Boze se ustremio na svog protivnika, ali je Trejsi odjednom napustio taktiku odbrane i krenuo u napad. Eskivirao je pred Bozeovom desnom rukom i plasirao levu napadaču tačno usred nosa. Krv je oblila volovsko Bozeovo lice i ogromna, teška telesina zaletela se nazad do stepenika. Boze se sapleo, prevrnuo na leđa i ponovo tresnuo kao vreća mesa i kostiju. Razjaren primljenim udarcima veliki Boze je jurnuo kao bufalo u stampedu. Levim ramenom je gurnuo Trejsija u prsa i izbio mu vazduh. Boreći se da povrati vazduh, Trejsi je uhvatio džina za kosu i tako čvrsto zakvačeni, obojica su se skotrljali na ulicu.

Pola bloka kuća niže niz glavnu ulicu Brajantvila manje više zauzeti svojim dužnostima, čuvari reda su načulili uši. Sedeći na doksatu pred natvorom, šerif Net Bevin već malo zašao u godine i njegov pomoćnik Karl Tringl nešto mlađi od njega izmenjali su zabrinute poglede.

— Izgleda da se neko tuče — prenuo se Tringl.

— Što znači — uzdahnuo je Bevin — posao za tebe i mene.

— Suviše smo stari za takvu vrstu poslova — rekao je Tringl glasom iz koga je probijala žalba. — Do vraga, Nete, već stotinu puta smo izvršili svoju dužnost. Trebalo je da ovaj grad dosada bude miran... i bio bi, da nije onog Bozea Vogela i njegovih tupavih tvrdoglavih pajtaša. Misliš li da bismo mogli da budemo malo ležerniji i sporiji sad kad više nismo tako mladi kao što smo bili.

— Možda ti misliš da bismo mogli da zažmurimo — rekao je Bevin tužno — ali, ja mislim da ipak ne možemo. — Podigao je s naporom svoje teško, odebljalo telo iz stolice za ljuljanje, zevnuo i počešao se po trbuhu. — Hajdemo Karle, da vidimo šta se tamo događa. Ne možemo drugačije, dužnost je ipak dužnost.

Sišao je gegajući se sa trema i, praćen svojim pomoćnikom koji je tapkao pored njega, uputio se u pravcu odakle se čula galama. Nije bilo nimalo teško ustanoviti mesto gde se buran događaj odigravao. Ljudi, žene i deca okupljali su se u jednom određenom delu glavne ulice ispred saluna „Kec pik". Otuda se čula velika galama i čak na tolikoj razdaljini ostareli veterani su

skoro osećali miris fizičkog nasilja u vazduhu.

— Sve mi miriše na pesničanje — promrmljao je šerif. — Uvek nekako pogodim kada je to u pitanju.

— Ima već dosta dugo vremena — žalosno je primetio Tringl — od kako sam poslednji put video istinski dobru tuču.

— Dakle... — Bevin je zastao i zamislio se. — Da li je razumno da prekidamo obračun? Hoću da kažem, ako sačekamo da se obračun završi, možda ćemo imati prilike da vidimo neko dobro pesničanje.

— Tako je — odobrio je Tringl klimajući glavom. — Sem toga, ima još jedna stvar. Lakše je uhapsiti ih kad su mrtvi umorni i jedva se drže na nogama.

— Karle — rekao je Bevin — uspeo si da me nagovoriš. Prekinućemo tuču... ali onda kada se to nama dopadne. Važi?

Tringl je zadovoljno klimnuo glavom.

Gomila se brzo okupljala. Da se ne bi mučili i probijali kroz metež do prvih redova kruga odakle je pogled na borilište bio najbolji, dvojica najlenjih šerifa na Divljem zapadu ušli su u zgradu preko puta saluna „Kec pik", koja je slučajem bio trospratni hotel „Brajant Hauz". Ne žureći, popeli su se dva reda stepenica do galerije sa koje se pružao pogled na glavnu ulicu. Visina je bila ono što im je trebalo. Pravi jasan i ničim neometen pogled na borilište.

Primakli su stolice i napunili lule.

— Čovek na čoveka, kako mi izgleda — primetio je šerifov zamenik.

— Da čovek na čoveka — zacerekao se šerif. — Ovaj stranac je najbolji borac koga sam ikada video. Gledaj ga samo kako eskivira... a kako tek mlati!

— I gledaj koga mlati! — nabrao je Tringl obrve od čuđenja. — To je veliki Boze Vogel! Ali, gde su njegovi pajtaši? Oni uvek zajedno prave gužvu.

— Eno ih stoje po strani — pokazao je šerif svom pomoćniku.

— Otkud to? Kako to da miruju?

— Hm... — osmehnuo se šerif. — Kad bolje pogledaš ko mlati Bozea, kazaće ti se samo po sebi zašto su mirni kao ovčice.

— Ko je taj?

— Vudvord Trejsi.

— Oh? Pa to je on. Video sam ga jednom u Santa Rosa. Ali, tu negde mora biti i Dok Holidej. Sad mi je sve jasno! — pljesnuo se Tringl rukom po kolenu.

— Da, tu je. Onaj u tamnom odelu na ivici kruga. — Šerif je pokazao prstom. — Tačno na suprotnoj strani od Bozeovih mangupa. Stoji tamo da bi ih držao u šahu.

— Vidim ga. Eh, da mi je neko jutros rekao da ću danas videti dvojicu najopasnijih na Divljem zapadu ne bih mu verovao — zadovoljno je rekao Tringl.

— Ni ja ne bih verovao da mi je neko jutros rekao da ću ovako uživati — prihvatio je šerif. — Posle nekoliko godina doživeo sam da vidim kako Boze Vogel dobija bati-

ne. Svega mi na svetu, Karle, ovo je vredelo doživeti. Sad mogu reći da sam video sve!

Gomila se naglo raspršila praveći veći krug, jer su se borci u sudaru zaneli i poleteli prema najbližima posmatračima. Jedan strahovit udarac Teksašaninove desnice poslao je Bozea desetak metara dalje. Snažni siledžija je raširenih ruku takoreći zaplivao kro zvazduh i gurnuo u jedna kola koja su mu se našla na putu. Tresnuo je svom težinom u kola, skljokao se na kolena i pao licem na zemlju.

Ali, ni taj udarac nije bio dosta za čoveka volovske snage kao što je bio veliki Boze Vogel. Zakrvavljenih očiju digao se s mukom iz prašine i dignutih ruku jurnuo na svog protivnika kao da želi da ga raskomada. Ali, u žestini besa zaboravio je da pred sobom ima veštog i iskusnog borca. I Trejsi nije propustio da tu njegovu neopreznost iskoristi.

Po četvrti ili peti put Teksašanin je strahovitim aperkatom pogodio Bozea tačno u vrh brade. Džin je ostao na nogama ali su mu ruke, debele kao u gorile, klonule uz telo, a oči užarene od besa postale su odjednom tupo mutne.

Trejsi je u nedoumici zastao. Spremio se da zada još jedan možda poslednji udarac, ali boračka čast mu to nije dozvoljavala. Boze je, istina stajao na nogama, ali je bio grogi. U tom trenutku mogao ga je oboriti i neki borac mnogo slabijeg kalibra. To, onda, ne bi bila prava pobeda, ne bi kod pobeđenog i njegovih rajtaša ostavio utisak istinskog poraza.

Zadržao je već zamahnutu pesnicu i sačekao nekoliko trenutaka da se veliki Boze povrati. Ovaj je za to vreme opuštene ruke podigao do prsa i lutne oči ponovo su mu divljački sevnule.

Boze je učinio poslednji očajnički pokušaj da dočepa Trejsija. Nasrnuo je glavom napred ruku ispruženih ka Teksašaninovom grlu. Trejsi se sagnuo i zadao tri teška udarca Bozeu u pleksus, najpre levom, onda desnom i još jednom levom. Grdosija je počeo da se grči, previo se u pojasu i Trejsi je za poslednji aperkat prikupio svaki preostali atom snage. Zaleteo je pesnicu od kolena i plasirao je u Bozeovu kosmatu bradu snagom potkovane mazgine noge. Od udara, ruka mu je utrnula od šake do ramena, ali Trejsi nije zastenjao... Niti je to učinio veliki Boze. Poslednji udarac u toj beskompromisnoj borbi je pao, grdosija je izgubio svest pre nego što je dodirnuo zemlju.

Trejsi se naslonio leđima na privezište i dišući duboko potrljao oguljene pesnice. Obišavši pogledom krug napetih posmatrača slegnuo je ramenima i s izrazom mudraca filozofski primetio.

— Čini mi se da se ovaj više neće tući.

Holidej koji je dotle stajao po strani istupio je korak napred i prevrnuo nogom onesvešćenog Bozea. Ubojica je ostao da leži onesvešćen.

— Neki ljudi — promrmljao je gledajući Hanka, Grika i Martija — brzo izgube hrabrost... naročito kad vide kako su se neki drugi proveli.

— Ha — nasmejao se glasno Trejsi. — Misliš li na heroje koji su maločas bili spremni da napadnu kao čopor vukova?

— Da — osmehnuo se Holidej. — Lako je biti hrabar u gomili. Hteo bih sada da ih vidim... No, šta kažete gospodo — obratio im se izazovno. — Rekao sam vam maločas da se ne žurite i da ćete doći na red. Pa evo... izvolite, ko je na redu?

Hank, Grif i Marti su se zgledali i onda su se osvrnuli po gomili koja je ćutke piljila u njih. Očigledno da je njihovo nasilničko ponašanje bilo dojadilo svima i svakome i da su svi željno očekivali da se i njih trojica nađu u prašini pored velikog Bozea.

Nasilnici su shvatili da im nema uzmaka i da mogu izbeći borbu samo po ceni gubitka ugleda. No, nijednome od njih nije se dopadalo da stane pred snažnog Teksašanina čiju su boračku veštinu i strahovitu snagu udaraca imali prilike da vide.

Izbora ipak nije bilo, i Hank je istupio napred. Uzdao se u to da je Teksašanin umoran i da mu je borba sa Bozeom oduzela taman toliko snage koliko je dovoljno da trijumfuje. Iscerio se lukavo i žmirkajući očima dobacio.

— Evo me. Ako mislite da ste sa Bozeom svršili stvar, onda se varate. I mi ostali znamo da udaramo ništa slabije nego on... u to ćeš se ti došljače odmah uveriti.

Rekavši to bacio se kao tigar na Trejsija želeći da što bolje iskoristi njegov eventualni zamor.

Ali, tu se prevario. Trejsiju je trebalo samo nekoliko dubokih uzdaha da povrati dah i spremno je dočekao Hankov nalet. Munjevito je odskočio u stranu i šakom iskosa, kao da seče sekirom stablo, zadao mu udarac u predeo bubrega. Hank je zastenjao, ali se odmah okrenuo i ponovo nasrnuo. Trejsi je ponovo eskivirao i plasirao napadaču jedan udarac levom u pleksus. Hank se presavio od bola i Trejsi ga je ošinuo šakom po kratkom volovskom vratu. Hank je ovog puta pao.

No, ti udarci, makar koliko jaki, nisu obeshrabrili napadača. Naprotiv, tek sada su u njemu proključali bes i želja za osvetom. Riknuo je kao bik i svom težinom jurnuo na Trejsija mlateći obema rukama pred sobom. Jedan od tih nasumce upućenih udaraca pogodio je Trejsija u vilicu, i on je posrnuo. Hank nije bio ništa slabiji od Bozea, a po temperamentu je možda bio čak i žešći borac. Jednom zahuktan, teško se mogao zaustaviti kao lokomotiva bez kočnica. Srljao je spuštene glave kao bik, i primajući udarce, koji su po njemu pljuštali kao kiša, nastojao da zada udarac. No, s iskusnim i veštim borcem kakav je bio Vud Trejsi, taj način

borbe nije vredeo mnogo. Trejsi je eskivirao, odskakao i uzmicao kad treba, a zadavao udarce kad mu se za to pružila prilika. Sa nepogrešivom tačnošću predviđao je sledeći protivnikov potez i uvek je reagovao na pravi način, udarcem u otkriveno protivnikovo mesto.

Ma koliko da je bio uporan i snažan, Hank nije mogao dugo da izdrži borbu u kojoj je neprestano izvlačio deblji kraj. U jednom trenutku sam je naleteo na Trejsijevu pesnicu i udarac je odjeknuo resko kao lomljenje kostiju. Hank je posrnuo odbačen unazad, a onda u nastupu bezumnog suludog, vulkanskog besa jurnuo na Trejsija. Trejsi ga je dohvatio za ruke, povukao ga je za sobom i padajući na leđa podmetnuo mu noge pod trbuh. Kada se Hank našao iznad njega Trejsi se svom snagom ritnuo i Hank je raširenih ruku i nogu kao žaba poleteo kroz vazduh i posle leta od nekoliko metara tresnuo glavačke na zemlju. Polusvestan, ali još nepobeđen ubojica je skočio i mlatarajući bezglavo pesnicama naleteo na Teksašanina, ali ga je ovaj dočekao jednim direktom. Cela težina Trejsijevog tela slila se u taj zamah i kada se Hankova brada sudarila sa pesnicom, ličilo je to na sudar dva bizona mužjaka. Hank je zakolutao očima i kao klada pao na zemlju.

Trejsi je duboko uzdahnuo vazduh i nadlanicom uklonio pramen kose sa čela. Pogledao je oko sebe i pobrao niz osmeha i aplauza gledalaca zadovoljnih ishodom borbe. Građani Brajanstvila godinama nisu imali prilike da vide takvu spektakularnu borbu i pljeskanjem su žurili da iskažu koliko im se svidelo Trejsijevo držanje. Samo dva čoveka gledala su ga smrknutim očima.

Grif i Marti.

Holidej je podsmešljivo mahnuo šeširom prema njima.

— Izvolite gospodo, ko je na redu?

Nasilnici su smeteno odmahnuli glavom.

— Idite do đavola — promrmljao je Grif. — Ja se ne mešam u to.

— Ni ja — prihvatio je Marti i okrenuo se da pođe.

— Čekajte — zadržao ih je Holidej. — A šta ćete s vašim prijateljima?

— Za njih će se već naći neko ko će da ih počisti sa ulice... kao što se čisti i ostalo đubre — povikao je telegrafista sa trotoara ispred saluna „Kec pik". — Kako ste ih samo sredili?! — ciknuo je zadovoljno. — Najmanje što mogu da učinim za vas to je da vam platim piće! Dođite ovamo!

— Ne, nećeš — suprotstavio mu se Fil Endikot, vlasnik saluna. — Njihovo piće ide na račun moje kuće. Ovaj Teksašanin i ovaj ugledni džentlmen udesili su da se gužva ne odigra unutra nego na ulici, i verovatno su mi uštedeli mnogo novaca... A ja sam čovek od reči. Ono što sam rekao važi.

— Prijatelju — nasmešio se Holidej — od ovog posla se dobro ožedni i zato mislim da će moj prijatelj rado prihvatiti vaš poziv. A ja ću mu se pridružiti... za svoj račun.

— Evo dolazi šerif! — objavio je neko od meštana.

Holidej i Teksašanin su za trenutak zastali gde su i pogledali u pravcu dvojice sa šerifskom zvezdom koji su izašli iz zgrade na drugoj strani ulice. Nasmejani građani su napravili prolaz šerifu i njegovom zameniku koji su s interesovanjem zastali da osmotre Teksašaninove žrtve ispružene na zemlji.

Veliki Boze Vogel lično — nasmejao se Bevin. — I Hank Šiler.

— Da, Hank Šiler i Boze Vogel, tačno si video. Još uvek imaš oko sokolovo stari — nasmejao se Tringl. Spavaju mirno kao bebice. Oh, bože moj! Zar to nije divan prizor?

— Prizor koji mi greje srce — izjavio je Bevin. Šerif se okrenuo i lenjo naredio meštanima koji su još stajali okupljeni u krug. — Neka četvorica od vas ponesu ovu dvojicu.

— Hapsite ih zbog izazivanja nereda — zapitao je jedan stariji čovek sa bakenbardima — najzad?

— Najzad — klimnuo je glavom Bevin. — Morao sam da sačekam dok ih neko malo ohladi, zar nije tako? Ko mislite da sam ja? Vajat Erp? Hajde, hajde momci, pokupite ih i ponesite ih do zatvora. Karl i ja ćemo biti odmah iza vas.

Zatim se okrenuo i raspoloženo pozdravio dvojicu došljaka namrgođenih zbog šerifovog nedovoljno aktivnog i autoritativnog ponašanja.

— Dobar dan gospodo. Dobro došli u Brajantvil. Jesam li dobro čuo da vam je Endikot ponudio gostoprimstvo? Ne možete učiniti ništa pametnije nego da prihvatite. Fil toči najbolji viski u gradu.

— Vi ćete verovatno utvrditi — počeo je Holidej u želji da ne dođe u sukob sa zakonom — da nismo mi počeli ovu gužvu. Svi će vam...

— Ma naravno da ćemo utvrditi. Sve što vi izjavite biće sasvim dobro i dovoljno za mene — rekao je Bevin.

Rekavši to, šerif se okrenuo i pošao za građanima koji su nosili pretučene siledžije u zatvor.

Holidej i Teksašanin su s nevericom odmahnuli glavom. Nikada nisu prošli tako jeftino.

— Ovo dokazuje — rekao je Trej si posle kraćeg razmišljanja da još uvek ima ljudi koji nose šerifsku značku, a ne cepaju dlaku na dvoje.

— Nemate potrebe da brinete zbog Neta — uveravao ih je Endikot. — Do đavola, pa vi ste mu učinili uslugu. Nije postojao drugi način da uhapse one nevaljalce. Učinio je pokret prstom kao kad se neko poziva. — Dođite unutra. — Spremiću vam jedno bogovsko piće.

Teksašanina nije trebalo nuditi dva puta, a Dok Holidej ni sam nije imao ništa protiv čaše viskija.

Ušli su u salun „Kec pik" gde ih je Tim Dezmond dočekao toplim zahvaljivanjem zbog njihove blagovremene intervencije. Endikot je naredio barmenu da donese flašu viskija iz njegovog privatnog lagera. Posle kratkog vremena opet su se prijatno osećali razbaškareni za jednim stolom u uglu. Trejsi je obilno nalivao sebi viski, a Dok je čutke ispijao svoje piće. Vrebao je trenutak da pređe na pravi razgovor.

— Sa velikim Bozeom je nevolja — objasnio im je Tim vatreno, — što je ljubomoran. Ja se prema Heti ophodim onako kako ona zaslužuje i svaka budala može videti da mene više voli nego njega.

— Misliš li da će se Heti zaista udati za tebe, Time? — Dok je postavljao to pitanje. Endikot je pogledao svoje goste i neprimetno namignuo.

— Ja ću je oženiti — izgovorio je Tim odlučno kao da se zaklinje. — To će mi uzeti dosta vremena, ali ja znam da budem strpljiv. Videćeš, File, da ću je oženiti. — Okrenuo se na stolici i dobacio barmenu kao da želi da dokaže svoju upornost.

— Kad će Heti sići dole?

— Otkud bih, do vraga, ja mogao da znam? — slegnuo je barmen ramenima.

— Čekajte, samo dok je vidite, čekajte samo — oduševljavao se Tim. — U životu niste videli takvu uspaljujuće lepu ženu.

— Pa dobro — iskoristio je Holidej trenutak i nabravši čelo ozbiljno pogledao maleckog. — Dok čekamo, hteo sam nešto da vas pitam.

— Treba vam neka usluga? Samo recite — spremno je ponudio telegrafista. — Ja ne zaboravljam da bi me Boze Vogel izbacio kroz ova vrata da se vas dvojica niste umešali. — Pri tome se lupnuo šakom u prsa. — Ja, možda, ne izgledam mnogo impozantno, ali mogu za sebe da kažem da sam čovek koji uvek ljubaznost uzvraća istom merom.

— Traže me tamo kod stola za „faro" — rekao je Endikot ustajući. — Moram da vas zamolim da me izvinite što ću vas napustiti. Počastvovan sam što sam vas upoznao.

— I mi isto tako — rekao je Holidej.

Vlasnik saluna se udaljio ka stolu za kojim se igrao „faro" gde su četvorica optimistički raspoloženih meštana nestrpljivo očekivali da igra počne. Za to vreme Holidej se ozbiljno zagledao telegrafisti u oči.

— Znam da ćete morati da prekršite pravila službe da biste nam odgovorili ono što nam treba, ali bez obzira, ipak ćemo vas pitati.

— Pitati o čemu? — prenuo se Tim.

— O jednom mladom čoveku koji se zove Kel Vejd — rekao je Holidej. — Nestao je pre izvesnog vremena iz jednog grada u Nebraski.

— Kel Vejd... Kel Vejd... — ponovio je Tim nekoliko puta zamišljeno.

— Neposredno pre nego što je napustio taj grad u Nebraski — na-

stavio je Holidej — primio je jednu telegrafsku poruku.

Tim je pažljivo slušao trudeći se da ne propusti nijednu reč svog sagovornika.

— A taj telegram — dodao je Holidej — poslat je odavde.

— Odavde? — Tim je nabrao obrve kao neko ko se svim silama upinje da se nečeg seti. — A... u koji grad je poruka poslata?

— Druri, Nebraska — rekao je Dok.

— Imena su mi nekako poznata — mrmljao je telegrafista. — Da. Oba imena su mi poznata, I Vejd i Druri.

— Verovatno da čuvate kopije svih poslatih poruka — rekao je Holidej. — Znam da bi bilo suviše tražiti od vas da nam pokažete kopiju tog telegrama, ali ako biste bar mogli da nam kažete ko je bio čovek koji je poslao telegram... kojim imenom se potpisao...

— Kako je izgledao... taj Kel Vejd? — zapitao je Tim. — Je li to bio neki mlađi čovek, lep, lepo obučen...?

— Imamo slučajno njegovu sliku — rekao je Trejsi. — Dok, hoćeš li...

Holidej je izvadio fotografiju iz džepa i pružio je Timu da je razgleda. Samo što je pogledao Tim je značajno klimnuo glavom i rekao.

— Da, to je on. Došao je u Brajatvil nekoliko dana pošto mi je njegov prijatelj izdiktirao telegram.

— Pun pogodak! — obradovao se Trejsi. — Pun pogodak od prve.

— Gde su oni sada? — zapitao je Holidej.

— Mladi Vejd i njegov prijatelj? — Tim je slegnuo ramenima i odmahnuo glavom. — Nemam ni najmanje pojma.

— Šteta, onda ništa... — zaustio je Holidej.

— Ali — rekao je Tim — ako bi vam to bilo od neke pomoći ne bi mi bilo teško da pretresem arhivu i pokažem vam kopiju telegrama.

U tom trenutku niz stepenice je zakoračila jedna žena, više mršava nego vitka, umorno zasenčenih očiju, napudrana i usana namazanih dobrom količinom ruža. Telegrafista joj se obratio.

— Hej, Frensin, koliko će vremena proći dok Heti siđe dole? Zar ne zna da je čekam?

— Sići će svakog trenutka — nevoljno je prevalila preko usana zabavljačica. — Za petnaest, možda i dvadeset minuta.

— Ispijte vaše piće i pođite sa mnom — pozvao je Tim Holideja i Teksašanina. — Imamo dovoljno vremena da u arhivi nađemo duplikat telegrama. Neka đavo nosi pravila službe i ostale trice.

Pošli su za Timom do njegove kancelarije i dok je on preturao po fasciklama Holidej i Trejsi su stajali naslonjeni na pisaći sto.

Najzad se u Timovoj ruci našao komad papira ispisan štampanim slovima.

— Evo ga.

— Hvala, amigo. Ko je pošiljalac?

— Ime pošiljaoca je Ejnfild... Pol Ejfild. Koliko se sećam to je ne-

ki zagonetan čovek. Sad ga se sećam dobro. Hoćete li da pogledate kopiju telegrama?

— Naravno da hoćemo, Time.

Holidej je uzeo papir iz Timovih ruku i pročitao kratko sročenu poruku. Trejsi je za to vreme buljio preko njegovog ramena.

— **„Poštovani gospodin Kel Vejde, posredstvom „Vestern Uniona", Druri, Nebraska. Potraži me u ‚Brajat Hausu", Brajantvil, Kolorado. Što je moguće pre. Hitno je. Ejndfild."**

— Zar je to sve? — zatreptao je Trejsi.

— To je bolje nego ništa — promrmljao je Holidej. — Sad znamo ko je poslao poruku, a to nije rđav početak. — Vratio je kopiju telegrama Timu. — „Brajant Haus", to bi trebalo da bude neki hotel?

— Tačno. Najbolji hotel u gradu — potvrdio je Tim. — Ona velika zgrada tačno preko puta saluna „Kec pik".

— Mnogo vam dugujemo za ovo što ste nam učinili, Time — rekao je Holidej.

— Kuda ćete? — zapitao je telegrafista kad su se dvojica prijatelja uputili vratima.

— Do „Brajant Haus" hotela — odgovorio je Holidej.

— Pođite najpre sa mnom do saluna — navalio je Tim. — Morate da upoznate Heti.

Holideju se žurilo da postavi određena pitanja portiru u hotelskoj recepciji, ali nije želeo da povredi telegrafistova osećanja. Odlučili su da naprave kompromis. Vratiće se u salun „Kec pik" ali ne da nešto popiju, već samo zato da budu predstavljeni Timovoj potencialnoj budućoj mladi.

Holidej i Trejsi su dopratili Tima do saluna i ugurali ga kroz vrata baš u trenutku kad je Heti Vičita zakoračila na stepenice koje su vodile sa sprata u prizemlje. Tim se uozbiljio i ponosno isprsio. Trejsi je okrenuo glavu da ne bi prsnuo u smeh, a Holidej je uspeo da prikrije smešak na usnama.

Njih dvojica nikada u životu nisu videli tako krupnu ženu kao što je bila Heti Vičita. Mogla bi se zamisliti kao žena koje u svom polu predstavlja ono što je Boze Vogen značio u soju muškaraca ili možda čak i više. Sve, počev od trostrukog podvaljka i masivnih prsa, do neuobičajeno širokih kukova, podrhtavalo je i valjalo se, dok je silazila niz stepenice i prilazila jednom praznom stolu.

— Zar nije divna!? — uzdahnuo je Tim ucakljenih očiju. — Pitam vas, kao muškarac muškarca, da li ste ikada dosada videli devojku kao što je Heti?

Ovaj put Holidej i Trejsi su zaista mogli da sasvim iskreno odgovore.

— Nikada nismo videli curu koja bi se mogla uporediti s njom — rekao je Holidej ozbiljno.

— Nikada i nikada — izjavio je Trejsi.

Ostali su samo toliko da budu predstavljeni gromadnoj Heti. Za-

tim su, nestrpljivi da pođu svojim poslom i početnim tragom pokušaju da prate kretanje svoje divljači, napustili salun i pohitali preko ulice u „Brajant Haus".

Hol tog uvaženog zdanja zvrjao je prazan s izuzetkom jedne žene koja je sedela za portirskim pultom. Bila je to mršava žena u domaćoj haljini sa šarenim cvetovima. Pre nego što je odgovorila na Holidejevo pitanje pogledala je registar koji je ležao pred njom.

— Ne, mister Ejnfild više nije ovde. Otputovao je pre nekoliko nedelja.

IV

Vud Trejsi se odjednom osetio nelagodno i za to je imao dosta opravdan razlog. Dama za pultom gledala ga je ispitivačkim pogledom. Ispitivačkim? Inkvizitorskim ili možda gladnim pogledom bio je izraz koji bi više odgovarao.

— Ja se zovem — objavila je upijajući i dalje gladnim pogledom Trejsijevu pojavu — Henrijeta Bejn. Rođaka sam vlasnika ovog hotela.

— Ovaj... hm... to je baš fino — rekao je Holidej nabravši obrve. — A da li biste...

— Ja sam njegova sestra — prekinula ga je ona i dodala sa naročitim naglaskom. — Njegova neudata sestra.

Da ga Holidej nije nagazio po nozi i na taj način upozorio da bude pažljiv, Trejsi bi se verovatno okrenuo i pobegao kao muva bez glave.

— Počastvovani smo što smo vas upoznali, mis Henrijeta — nasmešio se Holidej. — Ovaj gospodin se zove Vud Trejsi — rekao je pokazujući rukom ka Trejsiju, a ja sam Džon Holidej. Taj gospodin koga tražimo, mister Ejnfild, možda je za vreme svog boravka u hotelu primio nekog posetioca. Da li biste se setili tog posetioca kad biste ga ponovo videli?

Zaneta, mis Bejn je naterala sebe da skrene pogled sa Trejsija, na njegovo veliko olakšanje i da se upilji u Holideja.

— Sećam se — promrmljala je — da je naš gost mister Ejnfild imao jednog posetioca, jednog mladog čoveka...

— Je li to ovaj čovek? — zapitao je Holidej pokazujući fotografiju.

— Da — rekla je klimnuvši potvrdno glavom. — Da niste vi možda iz policije? Mister Ejnfild je ostavljao utisak vrlo solidnog čoveka... I njegov prijatelj takođe.

— Nismo detektivi — umirio je Holidej. — Raspitujemo se za njega zbog... kako da kažem... ličnih razloga. Koliko je nama poznato, ni mister Ejnfild niti njegov prijatelj i posetilac nisu ni u kakvoj neprilici.

— Ja se iskreno nadam da nisu — rekla je ona šmrknuvši. — Jedan fini gospodin kao što je mister Ejnfild...

— Recite mi, molim vas, tačno, kada je mister Ejnfild otišao? — zapitao je Holidej.

Mis Henrijeta je opet pogledala

u registar. Kao dan odlaska bio je upisan četvrti dan posle Vejdovog nestanka iz Drurija. Holidej je bio zadovoljan tim saznanjem. U isto vreme zagonetka se sve više produbljivala. Ejnfild je pozvao Vejda koji se odmah odazvao pozivu. Njih dvojica su se sastali ovde u hotelu „Brajant Haus" posle čega se Ejnfild ni časa nije skrasio na svom mestu. A verovatno da je isto učinio i Kel Vejd.

— Ne biste li znali kuda je otišao mister Ejnfild pošto je napustio Brajantvil? — zapitao je Holidej.

Mis Henrijeta nije odgovorila odmah. Holidej je morao da pričeka, jer je ona opet piljila u Trejsija. Obratila mu se ne obazirući se na Doka i u njenom glasu osećalo se prikriveno uzbuđenje, neki skriveni nagoveštaj.

— Otac mi je ostavio priličan imetak.

— Uh... pa... — progutao je Trejsi knedlu vazduha. — To je sasvim zgodno.

Holidej je ponovio pitanje. Mis Henrijeta je nestrpljivo odmahnula glavom.

— Nemam pojma. Nije ostavio nikakvu adresu na koju bismo mu eventualno slali poštu. On se ponašao kao krajnje uglađeni gospodin, ali je bio dosta zakopčan.

— Onda... — počeo je Holidej.

— Mogu samo da vam kažem — umilostivila se ona — da je pored svog imena u registru gostiju zapisao zanimanje „trgovac na veliko". Kao poslednju prethodnu adresu stavio je Stenton hotel „Daf Siti" u Kanzasu.

— Kako je izgledao? — pitao je dalje Holidej.

— Nekako izuzetno, nesvakidašnje. — Mis Bejn je nabrala obrve. — Da, vrlo nesvakidašnje. Mislim da bi ga neki ljudi nazvali misterioznim. Obično je nosio crni ogrtač i... — zamislila se na trenutak — još nešto što ga je činilo osobenim... imao je samo jedno oko... ili je možda na to oko bio slep.

— Po čemu to mislite? — zapitao je Holidej.

— Preko jednog oka uvek je nosio crni povez — rekla je i zamislila se kao da se priseća. — Mislim da je to bilo levo oko, ali nisam sigurna. — krenula se Trejsiju i nastavila tišim glasom kao da mu nešto overava. — Ja sam osoba vedrog rasoloženja i ne nedostaje mi snage i energije. Sem toga, ja sama šijem sebi haljine.

— Samo jednom ste videli Ejnfildovog posetioca? Jednom i nikada više? — pitao je Holidej.

— Koliko mi je poznato — slegla je ramenima mis Henrijeta — on je istoga dana otputovao iz grada.

— Dok... — Trejsi je dohvatio Holideja za mišicu i čvrsto ga stisnuo. — Mislim da bi bilo pametno da sad pođemo. Verovatno si zaboravio da si obećao da ćeš napisati pismo mojoj ženi...

— Vašoj ženi? — mis Henrijeta nije mogla da prikrije svoje duboko razočarenje.

— I mojoj dečici — dodao je Trejsi da bi dodao punu meru svojoj izjavi.

— Da... ima ih devetoro — uzdahnuo je Holidej. — Pa dobro lafe, hajdemo. Hvala na obaveštenjima, madam.

— Ja nisam madam — progunđala je hotelska domaćica dok su se oni žurno povlačili. — Ja sam mis!

Pred hotelom, Trejsi je rekao sumornim glasom.

— I uvek će ostati „gospođica". Nikada neće naći sebi muža. Na ovakav način sigurno neće. Ako ih bude tako plašila kao što je uplašila mene, nijedan neće ostati pored nje duže nego što je potrebno da se ispuši cigareta.

— Sad mi je palo na pamet nešto što obično ponavljaš. — „Šta mogu kad sam zgodan. čovek?" ili, „Šta mogu kad žene kao lude navaljuju na mene?" To su, koliko se sećam, bili tvoji problemi, amigo.

— Slušaj, možeš li ti da prestaneš sa zavitlavanjem...? — procedio je Trejsi kroz zube.

— Pa mogao bih, kad ti budeš prestao da se žališ na nasrtljivost žena — prevaljao je Holidej šeretski preko usana. — Nego, da mi gledamo ono od čega živimo. Hajdemo!

— Kuda?

— U šerifsku stanicu.

Trejsi ga je pogledao začuđeno.

— Zar ćemo svojom voljom otići na razgovor sa žacom?

— Zašto da ne? — rekao je Holidej ne reagujući na čuđenje svog druga. — Ovaj šerif i njegov zamenik ponašali su se vrlo prijateljski prema nama. Nisu na mene ostavili baš sjajan utisak, ali može biti da grešim. Možda ipak drže oči i uši otvorene više nego što to na prvi pogled izgleda. Možda je neki od njih primetio Kela kada je odlazio iz grada. To bi nam bilo vrlo važno da saznamo.

Našli su šerifsku stanicu koja je istovremeno bila i gradski zatvor i tamo zatekli šerifa i njegovog zamenika vrlo raspoložene.

Iza zaključanih, gvožđem okovanih vrata koja su zatvarala ulaz u zatvorski deo zgrade čuli su se prigušeni ljutiti glasovi dvojice zatvorenika. Veliki Boze Vogel i njegov pajtaš hteli su napolje.

— Prvi put u mom životu — nasmešio se Bevin i namignuo Holideju i Teksašaninu vadeći iz fioke svog pisaćeg stola neotvorenu bocu s viskijem — prvi put od kako znam za sebe doživeli smo zadovoljstvo da ove siledžije strpamo tamo gde im je mesto. Moj pomoćnik i ja nismo više tako mladi kao što smo bili. Boze i njegova kompanija bili su suviše jaki za nas.

— Mnogo godina, toliko mnogo da vam ne umem reći — prihvatio je Tringl — šepurili su se po gradu i Net i ja smo se ipak nadali da će se naći neko ko će im dati lekciju.

— I neko se stvarno našao — zacerekao se Bevin. Nasuo je dve čaše viskijem i ponudio ih svojim gostima. — Ovo je garantovano dobar

viski. Salijte ga tamo gde mu je mesto.

· Holidej je prihvatio pruženu čašu, a Trejsi se s mukom uzdržao da čašu ne iskapi u tren oka. Kao što priliči dobrodošlim gostima udobno su se namestili u ponuđene fotelje, pripalili svaki svoju omiljenu vrstu duvana i počeli se raspitivati. Bevin i njegov zamenik su ih pažljivo saslušali i dali im nekoliko dosta korisnih odgovora. Nekim slučajem, na njihovu sreću, Karl Tringl se odmarao na verandi pred salunom „Kec pik" baš u vreme kada je Kel Vejd došao u grad.

— Jeste, to je taj čovek — izjavio je Tringl pošto je pažljivo osmotrio fotografiju. — Sećam se da je dojahao pravo pred „Brajant Haus", ušao bez zadržavanja i ostao unutra oko jedan čas. Kad je izašao, s njim je bio onaj čova što je ličio na vampira i njih dvojica su...

— Čova koji je ličio na vampira? — upitao je Trejsi nabravši čelo.

— To bi mogao da bude Ejnfild — procedio je Holidej. — Čovek sa crnim ogrtačem i povezom preko jednog oka?

— Da, to je taj — potvrdio je Tringl. — Visok, mršav sa licem kao namazanim nekom pastom. On i Vejd su se rastali po izlasku iz hotela. Vejd je pojahao svoga konja i otišao iz grada. Avetinja je otišao do stanice diližanse. Znam da je otišao iz grada diližansom koja u tri sata posle podne ide na istok. Video sam ga kad se ukrcao.

— Dobro — rekao je Holidej — ne tražimo Ejnfilda, prema tome, nije nam najvažnije da znamo kuda je otišao. A šta je bilo sa Vejdom. U kom pravcu je on otputovao.

— Vrag me odneo, to ne bih znao — slegnuo je Tringl ramenima kao da se pravda. — Više sam obratio pažnju na čovu avetinju.

— Dajte mi da još jednom pogledam tu sliku — rekao je šerif pružajući ruku. Izvesno vreme je pažljivo posmatrao fotografiju i onda klimnuo glavom kao da se prisetio.

— Da, sećam se ovog čoveka. Projahao je pored kuće doktora Veskota dok smo doktor i ja razgovarali na verandi. — Da bi svojim posetiocima bolje objasnio nastavio je. — Doktorova kuća je na severu, podaleko od grada. Sa tog mesta čovek može da prati jahača sve do raskršća... naravno, ako je zainterensovan da posmatra.

— Jeste li vi bili dovoljno zainteresovani da vidite kojim putem je taj čovek otišao — zapitao je Holidej.

— Imam dobru memoriju — nasmešio se Bevin — ako ste to mislili. Nemam više dovoljno mišića ali memoriju imam. Taj konjanik je na raskrsnici skrenuo levo i pošao ka zapadu.

— Mnogo hvala — rekao je Holidej. Ustao je i dao znak svom drugu da je vreme za polazak.

— Prema tome — konstatovao je Trejsi — mi krećemo na zapad.

— Imaš li neku bolju ideju? — zapitao je Holidej izazovno.

— Ti znaš mene — rekao je Trejsi kao da se pravda. — Ja nikad nemam bolju ideju. To ostavljam tebi. Za sebe zadržavam bolje pesnice.

— To mi odgovara.

Holidej i Teksašanin su se prijateljski oprostili od šerifa i njegovog pomoćnika i pošli. Kasno poslepodne Brajantvil se već nalazio mnogo milja daleko od njih.

*

Dva dana kasnije, upravniku državnog teritorijalnog zatvora u Fort Bejlu, Eliasu Trekartu saopšteno je da je umro jedan od zatvorenika. Desilo se slučajno da je Fort Bejl ležao na putu kojim je trebalo da prođu Dok Holidej i Vud Trejsi, ali tog trenutka njih dvojica su bili još dosta daleko.

Izveštaj je podneo kapetan zatvorske straže, čovek krupnog gojaznog tela, lica obraslog gustom, crnom bradom po imenu Hobi Soliven. Stajao je u stavu mirno pred pisaćim stolom upravnika Trekarta u kancelariji sa zidovima obloženim hrastovinom i bez mnogo okolišenja kratko saopštio.

— Broj Sedam—pet—devet—tri, gospodine upravniče, Raf Danber. Pokojnik se nalazi u njegovoj ćeliji. Otišao je brzo kad se uzme u obzir kakav je paklenjak bio.

Trekart je odgrizao vrh cigare, opljunuo ga u korpu za otpatke pored stola i kresnuo šibicu. On je bio čovek malog rasta ali po izgledu strašan, više nego dorastao zadatku održavanja discipline u najvećem kaznenom zavodu u Koloradu. Sa svojih blizu pedeset godina izgledao je dosta mlađi, bez bora na licu, velikih usta, snažnih vilica, kestenjastih očiju skrivenih sanjivo opuštenim očnim kapcima, pažljivo izvijenih negovanih brkova koji su bojom odgovarali prosedoj kosi začešljanoj uz glavu.

Kroz izmaglicu duvanskog dima nezadovoljno je odmerio pogledom komandanta straže.

— Pa, to nije došlo baš neočekivano, zar ne? Stari Raf je već bio na putu, osećao se sve slabijim.

— Već dva meseca je bio na putu za onaj svet — klimnuo je glavom Salivan. Dotakao se rukom po levoj strani grudi. — Srce mu je popustilo, upravniče. To će se jednog dana svima nama desiti.

— Šta kaže lekar? Je li izvršio pregled? — zapitao je Trekart.

— Odmah smo ga pozvali — uveravao ga je Salivan. — Hoću da kažem, čim je sobni kolega starog Rafa digao uzbunu.

— Je li Raf nešto rekao lekaru, pre nego što mu je došao kraj? — zapitao je Tekart dignuvši obrve.

— Ni reči upravniče — rekao je Saliven. — Znam tačno, jer sam se tamo nalazio. Lekar je izjavio da..., ovaj... nije došao svesti.

Upravnik se oslonio laktovima na pisaći sto i zamišljeno se zagledao ko usana. — Jedan od naših starih u vrh cigare.

— Raf Danber — prevalio je prepoznanika. Sećam ga se kad je došao kod nas... bilo je to pre pet godina...

— Tačno tako — rekao je Salivan. — Pet godina... skoro u dan.

— Koliko je samo saslušavan i ispitivan — prisećao se Trekart. — Predstavnici korporacije banaka Kolorado, zatim lokalna policija, posle toga detektivi železničke kompanije. Svi su zasipali pitanjima starog Rafa... ali nikada niko nije dobio nikakav odgovor. Znamo tačno da je pre pet godina bio sa šestočlanom bandom koja je iz kompozicije voza opljačkala pošiljku gotovog novca. Znamo da su ostala petorica uspela da nesmetano umaknu i ostanu neotkriveni, ali...

— Sve te priče — predočio je Saliven — sva govorkanja da je baš Raf nosio opljačkani novac i da ga je negde sakrio pre nego što ga je potera stigla i uhvatila... mogu biti samo nagađanja... pretpostavke bez osnova.

— Govorkanja... pretpostavke — usprotivio se Trekart — uvek imaju nekog osnova. Šta se desilo sa tolikim novcem... pedeset hiljada dolara? To nije mala suma i pošto ostali nisu uhvaćeni, a nigde nije otkriveno da je novac potrošen, znači, da još uvek leži negde sakriven. Ko su bili tih pet ljudi koji su pomogli Rafu da opljačka novac iz dobro čuvane i zaključane kase?

— Ta su pitanja ostala bez odgovora.

— Izgleda da je Raf tu tajnu poneo sa sobom... ili možda nije? — Upravnik je oštro pogledao kapetana straže.

— Bio je tvrdoglav kao mazga i nije hteo da govori — izrazio je Saliven svoje mišljenje.

— Ne znam — namrštio se Trekart. — Možda je o tome promenio mišljenje kad je shvatio da su mu dani sasvim sigurno odbrojani. — Nekoliko puta je zamišljeno klimnuo glavom. — Ah, da... možda je nešto poverio svom sobnom drugu.

— Zar onom jeftinom pljačkašu banaka? — pogledao je Saliven svog pretpostavljenog s izrazom sumnje na livu. — Zar onom neobuzdanom glupom revolverašu? Do đavola, ako je ikada uopšte pao u iskušenje da nešto kaže, zašto bi Raf takvu tajnu poverio čoveku usijane glave kao što je Vejd?

— Možda su se sprijateljili — izrazio je mišljenje Trekart.

— Ne mogu nikako da zamislim da bi se Raf poveravao takvima kao što je Kel Vejd — utvrdio je Saliven uvereno.

— Pa dobro — slegnuo je Trekart ramenima — hteo bih da se i sam uverim u to. Zato bi bilo dobro da ga dovedete ovamo gore.

— Hoćete da ispitate Vejda? — upitao je Saliven dižući iznenađeno obrve.

— I to odmah — potvrdio je Trekart klimajući glavom.

Saliven je izašao u predsoblje ispred kancelarije i izlazeći pružio ruku iza sebe da bi zatvorio vrata, ali ga je u tome zadržao jedan posetilac, neki vitak čovek prijatnog izgleda u kariranom kaputu i tamnomrkim pantalonama. Pridošlica je

stavio ruku na bravu upola zatvorenih vrata i prijateljski se osmehnuo Salivenu.

— Dobar dan, mister Rivete — pozdravio ga je Saliven klimnuvši glavom.

— Dobar dan i tebi — otpozdravio je i Rivet. — Kako su ti žena i deca?

— Deca rastu — nasmešio se Saliven. — Dobro su. Reći ću im da ste pitali za njih.

Učini to svakako — rekao je Rivet.

Dok se Saliven udaljavao Rivet se okrenuo i srdačno pozdravio upravnika dizanjem ruke. — Dobro jutro Eliase. Šta ćeš učiniti? Hoćeš li me pozvati da uđem ili ćeš mi narediti da se udaljim?

— Loše glasine brzo putuju — uzdahnuo je Trekart.

— Daa, — promrmljao je Rivet. — Upravo sam maločas čuo za Rafa Danbera. Svratio sam u nameri da te u petak uveče pozovem na večeru.

— Pa, naleteo si na dobru priču — nasmešio se Trekart.

— Mrtav ili živ, Raf je u svakom slučaju interesantan za štampu. — Ned Rivet je bio vlasnik i urednik jednog lista u gradiću izraslom u neposrednoj blizini zatvora. — Čini mi se da Raf zaslužuje više od uobičajene rutinske notice na četvrtoj strani.

— Specijalno izdanje, možda? — izazovno je zapitao Trekart.

— Možda — rekao je Rivet. Zakoračio je da uđe u upravnikovu kancelariju, ali ga je Trekart pokretom ruke zadržao.

— U čemu je stvar? — zapitao je Rivet. — Nemaš vremena da mi ispričaš kako je Raf umro?

— Ima jedan čovek sa kojim bih prethodno morao da razgovaram — rekao je Trekart.

— Oh, — Rivet ga je pogledao radoznalo. — Je li to neko ko bi za mene bio interesantan?

— Rafov sobni drug — rekao je Trekart. — Jedan beznačajan kriminalac po imenu Kel Vejd. Nije mnogo verovatno da je Raf pre smrti progovorio. Ali, ako je to ipak učinio, onda je taj momak Vejd jedini bio dovoljno blizu da čuje njegovu priču.

— Časna reč — uskliknuo je Rivet — možda si naišao na neki ključ.

— To je samo pucanj u pomrčinu, Nede — rekao je Trekart. — Ti znaš kakva je moja odgovornost u onoj pljački. Moram da proverim i ispitam svaku mogućnost koja se ukaže.

— Nije to pucanj u pomrčinu, Eliase — izrazio je mišljenje vlasnik lista. — Nije to ni najmanje pucanj u pomrčinu. Čak i takav ćutljivko oguglao na sve kao što je bio slučaj sa Rafom, mogao je doći na ideju da nekome poveri tajnu kad je zaključio da mu svaka sekunda može doneti smrt. Bilo mu je rečeno da će umreti, je li tako?

— Oh, da — potvrdio je Trekart klimnuvši glavom. — Zatvorski lekar je smatrao da Raf ima prava da

zna u kakvom je stanju njegovo srce.

— Onda je vrlo ve[illegible]tno da je o svemu razmišljao. [illegible]da je napravio rezime svog života i nešto odlučio — izrazio je mišljenje Rivet.

— Možda. Ako je želeo da se nekom poveri — razmišljao je glasno Trekart — zašto to ne bi učinio nekom drugom zatočeniku? Zašto ne svom sobnom drugu?

— To bi moglo biti verovatno — složio se Rivet.

— Treba da razgovaram nasamo s njim — naglasio je Trekart svom gostu.

— Ja mogu da ga malo osmotrim — zacerekao se Rivet. — Vratiću se kad završiš razgovor s njim.

Zatvorio je vrata i seo u predsoblje ispred upravnikove kancelarije. Nekoliko minuta kasnije zapovednik straže se vratio praćen osobom toliko mrzovoljnom da Rivet mrzovoljniju nikad u životu nije video. Osuđeni Kelet Vejd mada je bio u osnovi lep čovek, nije se mogao prepoznati u svom zatvorenič kom odelu. Osnovni i spoljni utisak o njemu bili su kontradiktorni, a suprotnost je u Rivetu uvek izazivala glad za senzacijama. Upiljio je pogled na Vejda sa neskrivenim interesovanjem.

Na njegovu neuviđavnost Vejd je odgovorio neučtivošću. Mrgodno je procedio.

— Sledeći put ćeš me prepoznati, ti buljavi.

— Zaveži gubicu, Vejde! — presekao ga je Saliven. Prišao je odlučnim korakom do upravnikovih vrata, pokucao i pritisnuo kvaku.

— Uđi pametnjakoviću. Upravnik hoće da razgovara s tobom.

— Pošalji ga ovamo, Hobi — doviknuo je Trekart. — Ti ostani napolju.

Na Salivenovom licu se ukazala neverica.

— Upravniče, ovaj čova je opasan tip. Ne bi trebalo da ostajete sami s njim.

— Ne brini — začuo se Trekartov ni malo uglađen odgovor. — Ako bude potrebno, umeću da povedem brigu o sebi.

— U redu — slegnuo je Saliven ramenima. Dao je zatvoreniku znak glavom i pokazao palcem ka vratima. — Uđi unutra.

Kada je Vejd nestao iza vrata uravnik je izdao još jednu naredbu zapovedniku zatvorske straže.

— Hobi, zaključaj vrata sa svoje strane. Nemoj ulaziti dok te ne pozovem.

— Razumem, upravniče — uzdahnuo je Saliven. — Kako vi kažete.

Zaključao je vrata, spustio ključ u džep i prišao da sedne pored izdavača novine „Gradska Truba".

— Ne pravi tako smrknuto lice Hobi — ohrabrio je Rivet kapetana. — Upravnik možda nije mlad kao što je nekada bio, ali možeš biti siguran da je još uvek dovoljno sretan da izađe na kraj sa pljačkašima banaka, revolverašima i svakom drugom vrstom društvenog đubreta.

— Vejd je baš to — promrmljao

je Saliven. — Pljačkaš banke. Pokušao je da opljačka banku u Fort Bejlu... i to sam samcat.

— I u tom pokušaju je uhvaćen — primetio je Rivet. — Nije potrebno da mi to ponavljaš, Hobi. Lično sam o tome napisao opširan članak.

— Taj Vejd je opasan — rekao je Saliven naginjući se ka Rivetu — ali, ne bih rekao da je oštrouman.

— Ne — složio se Rivet. — Ni meni nije izgledao mnogo briljantan. Više izgleda zloćudan i oštar.

— Svaka budala koja bi pokušala da opljačka banku u Fort Bejlu — rekao je Saliven — gradu udaljenom manje nego dve milje od državnog zatvora, gradu koji čuvaju trojica najboljih šerifa u Koloradu... kako da kažem... u svakom slučaju ne može biti mnogo briljantan.

Rivet se nasmejao glasno. — Džejk Tus i njegovi pomoćnici su se kao lavina sručili na Vejda istog trenutka kada je izašao iz banke sa poluprazним džakom i zapetim revolerom. Pretpostavljam da je sebe smatrao za vrlo veštog čoveka... sve dok se nije ogledao sa našima.

— Morao bi da se smatra srećnim što ga Džejk nije izrešetao — promrmljao je Saliven.

— Ali, bez obzira da li je pametan ili glup, Kel Vejd je iznenada postao čovek velike važnosti, skoro slavan.

— Kako to? — začudio se Saliven.

— Jednostavno — slegnuo je Rivet ramenima. — Stari Raf je bio važna ličnost svi znamo zbog čega. On je znao jednu važnu tajnu. Niko sem Rafa nije znao ko su bili ljudi koji su pre pet godina zajedno s njim učestvovali u pljački pedeset hiljada dolara. Niko sem Rafa nije znao gde je plen pljačke sakriven. Sada je Raf mrtav... ali je možda... ko zna... svoju tajnu poverio Vejdu. Prema tome... — Rivet se skoro zadovoljno osmehnuo — Vejd je postao važna ličnost.

— To ćete napisati u vašim novinama — zatreptao je Salivan.

— To ću napisati, Hobi — potvrdio je Rivet.

— Ali, neka ga nosi đavo — pobunio se Salivan. — Ne znamo sigurno da li je Raf nešto poverio Vejdu.

— Tačno — potvrdio je Rivet klimnuvši glavom. — Čak i ako je poverio tajnu Vejdu, nije verovatno da će je Vejd otkriti vlastima. Prisutan je, dakle, elemenat sumnje, nešto što podseća na misteriju, a ništa ne prodaje novine tako dobro kao dobra golicava misteriozna reportaža.

Salivan nije mogao da kaže da nije tako.

— Verovatno ste u pravu, mister Rivete. — A onda mu je na um došla nova misao. — Časna reč, pitam se kako će oni primiti tu vest.

— Oni? — pogledao ga je Rivet upitno. — Misliš na Rafove nepoznate saučesnike u pljački?

— Da — promrmljao je Saliven.

— Uveren sam da će im pasti teret sa srca.

— Misliš da su se ovih pet godina preznojavali od straha? — obratio mu se Rivet upitno. — Misliš da su se bojali da će Raf možda otkriti njihova imena? — odmahnuo je glavom. — Ne, Hobi, ne verujem da su od toga strepeli. Proklinjali su Rafa to je izvesno, ali nisu strepeli. Raf nije mogao odati njihova imena a da time ne prizna da je i sam umešan u pljačku. U trenutku hapšenja i kasnije u toku celog suđenja, Raf je tvrdio da je nevin. Ne znam zašto je sve poricao sem ako se nije nadao da će njegovo odricanje pokolebati porotu. To se i desilo, te je izvukao samo deset godina. A mogao je dobiti doživotni zatvor.

— Taj je umeo da drži usta zatvorena — procedio je Saliven — kao zacementirana.

— Još jedan razlog zbog koga ne bi otkrio svoje saučesnike, — nastavio je Rivet — je taj, što se nadao da će, kad izdrži kaznu i izađe na slobodu, pokupiti skriveni plen. Imenovanje saučesnika bilo bi nedvosmisleno priznanje krivice, a mogu da mislim kako bi lokalne vlasti reagovale na to. Ponudile bi mu pogodbu. Da vrati opljačkan novac, s tim da mu ostatak kazne bude oprošten ili da ćuti i trune u zatvoru do kraja života.

— Težak izbor — zaključio je Saliven. Odjednom, poskočio je sa svog mesta i mršteći se okrenuo uho ka zatvorenim vratima. — Hej, ne sviđa mi se ovo što čujem.

Iza zatvorenih vrata čuli su se ljutiti glasovi. Najpre upravnikov.

— ... naučićeš da sarađuješ... ili ćeš snositi posledice...

Zatim glas Kela Vejda.

— Ma šta da znam... Ma šta da mi je rekao... vi možete samo da nagađate! Idite do đavola, upravniče!

Na šum prevrtanja stolice Saliven je skočio na noge i praćen Rivetom pritrčao vratima. Proklinjući izvukao je ključ iz džepa, ugurao ga u ključaonicu i otključao. Kada je širom otvorio vrata u desnoj ruci je držao zapet pištolj, a u levoj par lisica.

— Da se nisi makao, Vejde! — dreknuo je.

Rivet je stajao duboko iznenađen i odmah je zažalio što je za pravljenje fotografije bila potrebna tako komplikovana procedura. Kakvu bi fotografiju mogao da napravi za naslovnu stranu „Trube". „Da se nisi makao", rekao je Saliven. Kad bi bilo moguće ovekovečiti tu trojicu u njihovim trenutnim pozama — Salivena koji je stajao na širom otvorenim vratima revolvera uperenog na besno razmahnutog Vejda, Vejda sa stolicom zamahnutom iznad glave i razbarušenog i zadihanog Trekarta upola ispruženog na pisaćem stolu.

— Spusti tu stolicu, momče — viknuo je Saliven. — Spusti stolicu polako i mirno.

— Ova usijana glava — izustio je

Trekart zadihano dok je silazio sa stola — zaslužio je lekciju. Ima samo jedan način da se iz njega istera bes, Hobi. To je tucanje kamena. Odmah ga pošalji da tuca kamen!

Vejd je spustio stolicu, pogledao sa negodovanjem Salivenov uperen pištolj i predao se. Kada ga je Saliven izgurao iz kancelarije ruke su mu bile zakvačene lisicama. Zasipao je i dalje bujicom kletvi smrknutog Eliasa Trekarta.

V

Urednik „Trube" je sam prineo sebi stolicu, izvadio iz džepa olovku i blok i s iščekivanjem pogledao upravnika. Dok je privlačio stolicu i otvarao fioku pisaćeg stola Trekart je još uvek disao ubrzano. Iz fioke je izvadio bocu viskija i čaše.

— Ne znam kako je s tobom, Nede — progunđao je — ali meni je u svakom slučaju potrebno da gucnem.

— Ja nisam čovek koji odbija dobru kapljicu — nasmejao se Rivet.

Prihvatio je čašu koju mu je pružio upravnik, iskrenuo je kratkim pokretom sebi u grlo, a onda vratio čašu na sto i strpljivo počekao. Trekart je takođe ispio svoje piće i zapalio cigaru. Lice mu se sijalo od sasušenog znoja. Kada je progovorio, sa vrha cigare poletelo je nekoliko varnica.

— Mladi Vejd će videti šta će ga snaći. Bezobrazni drznik. Šta misli, ko je on? Vrag neka odnese...

— Ko je počeo svađu? — zapitao je Rivet raspoloženo.

— On — rekao je Trekart. — Počeo sam da ga ispitujem. Pitao sam ga jasno i otvoreno: da li mu je Raf nešto rekao pre nego što je vikom dozvao lekara? Odbio je da mi odgovori bilo šta. Posle toga, sledeća stvar koje se sećam, on je pomahnitao i pokušao da me zadavi.

— Mnogo čudan neki čovek taj naš mister Kel Vejd — zacerekao se Rivet.

— Vrlo prijateljski od tebe, Nede — rekao je Trekart sa puno sarkazma — što pokazuješ toliko brige za moje zdravlje. Taj pasji revolveraš je mogao da me ubije.

— Nisam se brinuo za tebe — slegnuo je ramenima Rivet. — Hobi i ja smo bili pred vratima i Hobi je skočio čim smo čuli prvi znak uzbune. Dakle, Eliase, šta misliš?

— Teško je reći — promucao je, Trekart. — Svi se sećamo Rafa kao neprijateljski raspoloženog, ćutljivog osobenjaka i bilo bi sasvim normalno pretpostaviti da je svoju tajnu odneo sa sobom u grob. S druge strane, mora se uzeti u obzir i Vejdova žestoka reakcija na moje pitanje. Zbog čega se Vejd toliko razbesneo? Možda mu je Raf ipak poverio tajnu, pa se nadao da to niko neće posumnjati. Otuda ga moje pitanje pogodilo kao pesnica posred lica.

— Možda si tu u pravu — složio se Rivet klimnuvši glavom. — Možda Vejd zna odgovor na oba pitanja... I na pitanje gde je sada sakriven opljačkan novac i ko su lju-

di koji su učestvovali u pljački sa Rafom?

— Pa — slegnuo je Trekart ramenima — napiši ono što ti se učini najpogodnije. U ovom slučaju, ne stavljam nikakva ograničenja.

Sledeće izdanje „Trube", specijalno izdanje, pojavilo se nešto oko dvanaest časova kasnije, i upućeno je u najudaljenije kutke Kolorada u vreme kada su dvojica prijatelja, Holidej i Trejsi, na putu ka zapadu prispeli u naselje Oventaun. Tu su se uverili da je čovek za kojim tragaju prošao kroz naselje nekoliko nedelja ranije. Pokazali su fotografiju gradskom kovaču koji se odmah setio da je došljakovom konju umesto izgubljene namestio novu potkovicu. Sećao se jasno i kom pravcu je Kel Vejd otputovao, kada je napustio Oventaun. Na zapad!

— Zapad, uvek zapad — prokomentarisao je Holidej dok su jahali putem ka gradu po imenu Fort Bejl.

— On tačno zna kuda ide, to je sasvim sigurno — primetio je Trejsi.

— To sasvim odgovara za Kela Vejda — nastavio je Holidej razmišljajući. — Želeo bih da i mi znamo kuda se uputio... i zašto. Ono „zašto" me više iritira nego ono „kuda". Morao bi da ima đavolski jak razlog kad je napustio jednu tako ljupku damu kao što je tvoja sestra Trina.

Dvadeset četiri sata kasnije dvojica prijatelja su se nalazili na domaku istočnog predgrađa varoši Fort Bejl, a u isto vreme osuđenik Kel Vejd je razbijao kamen u okviru zatvorskog zida pravljenog od sivog kamena, pod prismotrom budnog oka stražara po imenu Stiva Herda.

Malo je zatvorenika cenilo Herda i imalo poverenja u njega, Uvek je bio i suviše spreman za osmeh što je nagoveštavalo životinjsku lukavost. Vodnjikave oči bile su mu suviše blizu usađene. Izgledao je mlitav, savitljiv kao prut vrbe, nenormalno malih usta skrivenih nakostrešenim brkovima. Vejdov čekić se dizao i spuštao, a za to vreme Herd je s njim razgovarao, tiho, dovoljno tiho da nijedan od drugih osuđenika koji su radili na tucanju kamena nije mogao da čuje njihov razgovor.

— Mora da je bilo vrlo interesantno, je li, mladi Kele? Samo ti i Raf... sami samcati...? Raf istresa sve svoje tajne, a ti slušaš li slušaš...

— Ne kažem da mi je Raf bilo šta rekao — promrmljao je Vejd — a ne kažem ni da nije.

— Znaš šta mislim... — Herd je prišao korak bliže. — Mislim da nećeš moći da iskoristiš to što si saznao, momče. Osuđen si na pet godina.

— I zato bi trebalo da to što znam prenesem tebi? — podsmehnuo se Vejd. — Eh, što bi to bilo sjajno!

— Ti nisi od one vrste ljudi što izbrbljaju sve što znaju — nasmešio se Herd — i zato mi ne smeta ako svoju tajnu zadržiš za sebe. —

Bacio je pogled prema ostalim kažnjenicima. — Vejde, izvesne osobe bi platile dobru lovu da saznaju šta ti je Raf rekao. Plaćanje je bez rizika.

— Koje osobe? — zapitao je Vejd.

— Zar ti Raf nije rekao njihova imena? — zapitao je Herd. Vejd je odmahnuo glavom. — Znači nije, a? Rekao ti je gde je sakriven novac, ali ti nikad nije pomenuo svoje saučesnike.

— Nikada nije pomenuo po imenu svoje saučesnike — rekao je Vejd i to je bilo tačno. — A što se tiče toga da li mi je rekao gde je sakriven novac... pa... ne kažem ništa.

— U redu — slegnuo je Herd ramenima. — Drži karte skrivene ako to želiš. Ali, pretpostavimo za momenat da znaš gde je plen sakriven. Ove osobe koje sam pomenuo bi mnogo volele da stave ruku na njega. Ti bi mogao meni da kažeš gde je to, a ja bih im to preneo. Posle toga, da znaš, oni bi ti otvorili račun u nekoj banci.

— Koliko?

— Možda pet stotina dolara.

— Gluposti! Nisam dobro čuo, mister.

— To je dosta novaca, mladi moj Kele.

— Jad i beda! I ti to nazivaš nekim procentom? Ne navodi me da se smejem.

— Slušaj, reci mi bar ovo. Bi li bio voljan da prodaš obaveštenje za pravu cenu? Reci samo „da" i ja ću napisati pismo izvesnom gospodinu i poslaću ga još danas. Šta kažeš na to?

— Koliko će vremena proći — namrštio se Vejd, — pre nego što dobiješ odgovor? Nekoliko dana?

— Manje od toga — nastojao je Herd da ga uveri. — Postoji ekspresna pošta između Fort Bejla i... tog drugog grada.

— Ne treba da se igraš mačke i miša sa mnom — nasmešio se Vejd. — Znam ime toga grada. To je Milsvort. Raf mi je toliko poverio.

— Pa... — zaustio je Herd.

— Oh, nisam lagao — promrmljao je Vejd — kad sam rekao da Raf nikada nije pomenuo imena svojih saučesnika. Ali, pomenuo je svoj rodni grad i svako bi se mogao mirno kladiti da su ostali njegovi saučesnici iz okoline. U redu mister, pošaljite to. Javite vašim prijateljima da sam spreman da se nagodimo.

•

U kasno toplo pre podne, oko 10,45 časova Dok Holidej i njegov prijatelj Teksašanin Trejsi ujahali su u glavnu ulicu Fort Bejla i uputili se tamo gde su se nadali da će dobiti čašu hladnog piva i ljubazan doček. I jedno i drugo su dobili u baru „Kod Korigana", malom popularnom lokalu smeštenom negde na polovini Ulice Bejl Roud. Korigan, krupni jajoglavi čova koji je posluživao iza šanka srdačno ih je pozdravio dobrodošlicom i uočivši njihov umoran izgled i prašnjava

odela hitro je natočio dve velike krigle piva. Holidej je kratko zahvalio i stavio novac na šank a Trejsi je žurno dograbio kriglu i sasuo tekućinu u grlo.

Vlasnik se osmehnuo s odobravanjem.

— Ja jednostavno obožavam žedne ljude. Takvi kao što ste vi omogućavaju ovakvima kao što sam ja da ostanu u poslu.

— Još jednu — zatražio je Trejsi.

— Odmah — klimnuo je Korigan glavom.

— Prilično veliki grad — primetio je Holidej.

— Prilično — progunđao je Korigan. — Oblasno sedište, znate? Sedište pokrajine Bejl.

— To se vidi — nabrao je Holidej obrve. — Smeo bih da se kladim da ovde dolazi i odlazi mnogo ljudi.

— Sve vreme, prijatelju — složio se Korigan sa Holidejevom konstatacijom. — Sve vreme.

— Mi tražimo jednog čoveka — počeo je Holidej razgovor. Pokazao je sliku Koriganu. — Ime mu je Vejd. Kel Vejd. Jeste li ga ikada videli?

— Sto mu gromova — uzviknuo je Korigan. — Pa, to je on! Da, gospodo moja, to je svakako Kel Vejd!

Holidej i Teksašanin su se zgledali.

— Odgovorite mi na još jedno pitanje — obratio se Holidej Koriganu. — Pre koliko vremena je Kel otišao odavde i da li slučajno znate u kom pravcu je otišao?

— Mister — rekao je Korigan — to ceo svet zna! — Digao je mesnatu ruku i pokazao prstom. — Tamo. Prema severu. Ali samo nekoliko milja... samo do zatvora Fort Bejl.

Laganim pokretom koji je izražavao iznenađenje, dvojica prijatelja su spustili krigle na šank. Sa nevericom su se zagledali u čoveka koji im je to rekao.

— Gde to, ponovite molim vas? — zapitao je još jednom Holidej.

— Do velikog zatvora severno odavde — odgovorio je Korigan slegnuvši ramenima — eto gde. Tapa za sledećih pet godina.

— Kako to? — začudio se Trejsi.

— Ja bih za njega rekao — uzdahnuo je Korigan — da nije najpametniji lopov koji je došao u ovaj kraj, ali da sigurno ima najviše živaca. Ima samopouzdanja i opasan je, shvatate li? Upao je u banku, uperio pucu u blagajnika i istrčao napolje noseći vreću zelembaća. A onda... bam!

— Šta bam! — zapitao je Holidej.

— Čuvari zakona — rekao je Korigan. — Oblasni šerif i obojica njegovih pomoćnika. Izgleda da su primetili Vejda kada je šmugnuo u banku i da im se jednostavno nije dopao njegov izgled. Ne bih mogao da kažem da nisu bili u pravu. — Bacio je još jedan pogled na fotografiju. — Ako sam ikada video nekog opasnog čovu onda je to on. Ne mislim na ovoj slici. Ovde izgleda blag i pitom kao nevinašće. Ali, tako mi boga, trebalo je da ga vidite onoga dana kada se pojavio na sudu. Vi nikada u životu niste

čuli nekoga da tako psuje. Taj Vejd, je jedan opasnik, to vam ja tvrdim.

Holidej je završio svoje piće i izvadio srebrnu tabakeru. Odgrizao je vrh tanke cigare i zamišljeno pogledao svoju sliku u ogledalu, na šta je njegov drug negodujući zatreptao očima.

— Da budemo sasvim jasni — obratio se ponovo konobaru preko stisnute cigare — vi kažete da je Kel Vejd, ovaj momak sa fotografije, dospeo u državni zatvor zbog toga što je pokušao da opljačka banku?

— Zar mislite da bih o jednoj takvoj stvari lagao? — pobunio se Korigan. — Do vraga, mister, sve što treba da učinite to je da kupite novine. Čekajte. Imam ovde neke stare novine. — Sagnuo se ispod tezge i glas mu je otuda dopro prigušen ali čujan. — Da vidimo. Pre koliko nedelja je to bilo? Oh, da, našao sam. Ovo je „Truba" koja je štampana dan posle suđenja. — Uspravio se i raširio novine po tezgi. — Evo, gospodo, pročitajte i uverite se.

Holidej i Trejsi su pročitali i kao odrasli i iskusni ljudi nisu pokazali svoje raspoloženje. Ali su u sebi proklinjali i čudili se puni neverice.

Toga dana naslovna strana „Truba" bila je do poslednjeg slova posvećena tom događaju. Posle upečatljivog opisa pokušaja pljačke banke sledio je uzbudljiv prikaz očevidaca koji je prisustvovao hvatanju i hapšenju napadača s odavanjem dužne hvale oblasnim čuvarima reda, šerifu Džekobu Tusu, i zamenicima Lorinu Meksvelu i Kliftonu Huperu. Članak se završavao dvema fotografijama sa suđenja, saslušanja i izricanja presude Keletu Vejdu i pročitavši reportažu do kraja, Holidej i Trejsi su osetili potrebu da ispiju još jedno piće. Trejsi je ovoga puta uzeo viski.

Korigan im je nasuo piće i Holidej je otpio tri dobra gutljaja. Obrisao je usne nadlanicom i najzad pripalio cigaru. Tiho ali razgovetno procedio je kroz zube.

— Ovo je sasvim idiotski!

— Zašto bi to učinio? — čudio se Trejsi.

— To je pravo pitanje, veliki prijatelju — uzdahnuo je Holidej. — Zašto bi Kel Vejd, čovek koji ima puno razloga da živi život i finu mladu ženu koju treba da venča, iznenada postao zločinac.

— Šta vas interesuje, stranče?

To pitanje je izgovorio krupan, gojazan čovek, tvrdog izraza lica koji se odjednom pojavio iza Holideja. Da ga ne bi posmatrali u ogledalu, Holidej i Trejsi su se okrenuli. Imao je oko četrdeset godina, ostavljao je utisak uporne, odlučne i ratoborne osobe, a na prsniku je nosio metalnu šerifsku značku. Odelo mu je bilo dobrog kvaliteta što ne bi moglo da se kaže za način kako ga je on nosio. Gledao ih je mrgodno, hladnim, pretećim očima.

— Gospodo — predstavio ga je Korigan — ovo je Džek T... šerif za oblast Bejl.

— Sad znate ko sam ja — promrmljao je šerif. — Recite mi kako se zovete i recite mi u kakvoj ste vezi sa Kelom Vejdom.

Bilo je mnogo situacija u prošlosti kada bi Dok Holidej jedva dočekao da odmeri nerve sa nosiocem šerifske značke i verovatno da će ih biti i u budućnosti. Ali, iz dosta razloga, ni on, ni Trejsi nisu mogli sebi da dozvole luksuz da dođu u sukob sa zakonom... jer u svakoj psihološkoj igri ima nepoznanica. Zato su odlučili da sa Tusom budu strpljivi.

— Moje je ime Holidej — rekao je Dok. Palcem je pokazao na Trejsija. — Njegovo je Trejsi.

Imena nisu kod Tusa izazvala nikakvu reakciju i Holidej je zbog toga bio zadovoljan. Pri samom pomenu njihovih imena mnogi šerif bi potegao revolver iz futrole ne čekajući da se bilo šta desi. To je Holideja nekada davno zabavljalo, ali u ovoj situaciji to ne bi bio slučaj. Tus očigledno, nije bio čuo za njih.

— A zašto se tako žarko interesujete za Vejda — pitao je Tus i glavom pokazao prema šanku. — Nosite i njegovu sliku.

— Tako je — potvrdio je Holidej. — Nosimo njegovu sliku još iz Nebraske.

— Odakle, iz Nebraske? — rekao je Tus i upitno podigao obrve.

— Iz grada po imenu Druri — rekao je Trejsi. — To je mala varoš jedna od onih varoši sa dve ulice. Tamo živi moja sestra Trina.

— Trebalo je da se sestra mog prijatelja uda za Vejda — umešao se Holidej. — Ali, on je nedavno nestao.

— Nije joj čak ostavio ni kratku poruku — uzdahnuo je Trejsi. Nije ni svratio da se oprosti pred polazak. Jednostavno je otišao.

— Prepatila je mnogo zbog njega — završio je Holidej. — Zatražila je od nas da ga nađemo i mi od tada tragamo za njim.

Tus ih je odmerio sumnjivo. Zapalio je cigaretu.

— A kako je ime te ženske — zapitao je grubo.

— Mislite gospođice — ispravio ga je Holidej ledenim glasom i dodirnuo rukom Trejsija po ruci da bi ga umirio.

Upravio je pogled svojih sivoplavih očiju na Tusa i ovaj je nervozno trepnuo. Ma koliko iskusan šerif, nije mogao da izdrži pritajenu oštrinu Dokovog prodornog pogleda. Učinilo mu se da iza tih očiju vidi palacanje zvečarke. Slegnuo je ramenima pomirljivo, ali se nije osmehnuo.

— Dobro, dobro... kako je ime te gospođice... mislim puno i pravo ime?

— Trina Emerson — promrmljao je Trejsi razljućen šerifovim držanjem. — A ovo „gospođica" je ozbiljno šerife. Do vraga, ona se ne bi vezala za nekog nevaljalca. Prikazala nam je Vejda kao pravog džentlmena.

— U Druriju je Vejd uživao ugled solidnog čoveka — obratio se

Holidej šerifu — i to je razlog zašto ne shvatamo zašto je to učinio. Imam utisak kao da govorimo o dva različita čoveka.

Tus je prišao šanku, i bacio pogled na fotografiju.

— Sviđalo vam se ili ne — rekao je — govorimo o istom čoveku.

— To je besmisleno — jadao se Trejsi. — Do đavola! Kako to da kažemo Trini!

— Vas dvojica niste lično poznavali Vejda? — upitao je Tus.

Holidej i Trejsi su odmahnuli glavom.

— Dobro, sad znate istinu o njemu i možete se vratiti u Nebrasku. — Osmehnuo se cinično. — Džentlmen, kažete? Ha! Ne biste to mislili da ste ga videli na sudu. Ne znam kako je Vejd uspeo da obmane mis Emerson i građane Drurija, ali po mom mišljenju, on je prava kuga... i nije džentlmen.

Posle tih reči on se naglo okrenuo i udaljio ka svom stolu. Tamo je sedeo još jedan policajac uz flašu viskija i dve čaše. Izgledao je nekoliko godina mlađi nego Tus. Holidej ga je odmerio kratkim pogledom i zapazio njegova široka ramena, lepo začešljanu plavu kosu i hladne vodnjikave oči. Shvatio je da je to jedan od Tusovih zamenika.

— To je Klif Huper — šapnuo je Korigan.

— Ne zanima me — jedva je prevalio preko usana Holidej.

— Čini mi se da ste doživeli neprijatno iznenađenje — rekao je barmen sa prizvukom simpatije u glasu.

— Prijatelju — uzdahnuo je Trejsi — to je blago rečeno.

— Ne bismo mogli da se vratimo nazad u Druri, a da ne razgovaramo sa Vejdom — izjavio je naglo Holidej. — Neka sve nosi vrag, ne mogu da zamislim kako da kažemo Trini da...

— Tačno si rekao, Dok — oberučke je prihvatio Trejsi njegovu ideju. — Da, treba da govorimo s njim i da saznamo šta je učinio.

Ispili su piće, platili, uzeli fotografiju sa šanka i poželeli Korigan do viđenja. Zatim su se hitro uputili ka uglu gde su sedeli čuvari zakona. Razgovor između Tusa i njegovog zamenika je naglo prestao. Možda je to bila samo uobrazilja, ali Holideju se činilo da su on i Trejsi predmet razgovora. Pogledao je Tusa uporno i rekao.

— Pošto smo već toliko blizu, moj prijatelj i ja smatramo da bi trebalo da posetimo Vejda. Zatvor je samo nekoliko milja daleko odavde, je li tako?

— Tačno — potvrdio je Tus.

— E pa dobro — nastavio je Holidej — kako se može posetiti prijatelj koji se tamo nalazi. Treba li nam neka propusnica?

— Posete nisu dozvoljene — prevalio je Tus lenjo preko usana — izuzev u dane za posetu koje su odredile zatvorske vlasti.

— Što znači da ćemo morati da čekamo — ljutnuo se Holidej. — Koliko dugo?

— Ne mnogo dugo — namrštio se šerif. — Prvi sledeći dan za posetu je sutra. Možete se pridružiti ostalim posetiocima ispred Durandove štale. To je u blizini železničke stanice. Tamo će čekati stražar iz zatvora i specijalni vozar koji vozi specijalna kola.

— Specijalna kola? — začudio se Trejsi.

— Niko ne ide u zatvor svojim kolima ili na svom konju — promrmljao je šerifov zamenik. Njegov glas nije odgovarao njegovoj gromadnoj fizičkoj građi. Bio je slab i tanak. Skoro piskav. — Kola za posetioce, obezbeđuju zatvorske vlasti. Njima ćete se odvesti do zatvora i vratiti nazad.

— U koje vreme? — zapitao je Dok.

— Tačno u devet i petnaest.

— Bićemo tamo — rekao je Holidej. Dao je Trejsiju znak pokretom glave i uputio se ka izlazu. Kad su stigli do vrata, Dok je poslednji put pogledao vlasnika bara. — Korigane, znate li neko mesto gde se može prenoćiti?

— Preporučio bih vam Mark Kormikov pansion, na Korbin Raudu, rekao je Korigan.

— Hvala vam — zahvalio se Holidej.

— Četvrt časa kasnije, Holidej i Teksašanin su ostavili svoje konje u jednoj štali udaljenoj nekoliko vrata od hotela, i smestili se u privremeno boravištu u Fort Bejlu. Njihove sobe u Mak Kormikovom pansionu zadovoljavale su najnužnije potrebe. U svakoj se nalazio po jedan dosta udoban krevet, ormar za odelo, mali sto i stolica, umivaonik i od moljaca nagriženi ubrus. Budući na drugom spratu, Holidejeva soba je imala mali balkon ispod prozora koji je gledao na ulicu Karbin Roud.

Stavili su svoje puške, bisage i zamotuljke sa ćebadima u ugao sobe. Trejsi se nekoliko minuta muvao između četiri zida, a onda izašao u hodnik i pokucao na Holidejev vrata i zapitao.

— Šta ćemo raditi dok čekamo?

— Šta bismo, do đavola, mogli da radimo sem da jedemo i pijemo — rekao je Holidej — i da, možda, negde igramo malo pokera.

— Želeo bih kad bismo mogli da ovog momenta razgovaramo sa Vejdom — izustio je Trejsi nervozno. — Ovo čekanje me nimalo ne raduje, dragi moj. U ovoj mojoj glavi sve zuji koliko se trudim da dokučim zašto je Trinin verenik postao kriminalac. Ti uživaš u zagonetkama, a ja ne.

— Ni meni nije nimalo lakše nego tebi. — Zamišljeno ga je umirivao Holidej. — Ali, ne vredi razmišljati sa praznim stomakom. Hajde da nešto prezalogajimo.

VI

Posle zalaska sunca kad su se vratili u svoj pansion i popeli se uz stepenice, Holidej i njegov prijatelj su bili siti i napiti do grla. Čak su na ruletu dobili korisnu svoticu od pedeset dolara. Ali su još uvek bili nezadovoljni i rđavo raspoloženi.

Holidej je ušao u svoju sobu, a Trejsi je mahinalno pošao za njim, ne nalazeći u sebi dovoljno želje da se odmah ispruži. Kresnuo je šibicu, našao lampu i uz malo podešavanja pripalio fitilj. Holidej je bacio šešir na čiviluk i zakoračio prema krevetu... a onda je zastao kao ukopan.

— Sve ovo glupo čekanje — žalio se Trejsi. — Treba naći nekog načina da ubijemo vreme. — Pogledao je Holideja koji mu je minikom davao znake da nastavi razgovor. Za tren oka visoki Teksašanin se mogao ukopčati u tok tuđih misli i mogao je da razmišlja skoro isto tako brzo kao njegov oštroumni drug. Shvatio je značenje i značaj Holidejevih znakova i odmah je bez prekidanja nastavio da priča, dok se Holidej privlačio prozoru. — Kako ćemo objasniti Trini šta se desilo? Ona je verovala Vejdu. Žudela je da se uda za njega... da mu rodi decu...

Oštro Holidejevo oko zapazilo je neku nejasnu siluetu iza zatvorenog prozora, siluetu koja je mogla predstavljati samo pognutu osobu. Ako je previdio, neće biti nikakva šteta Ali, ako je dobro video, onda je to značilo da se neko napolju šunja... i motri.

Holidej je stigao do prozora. Brzim pokretom je digao okno i glavačke se bacio na balkon. Glavom je udario u nešto što je jauknulo, a to nešto u šta je udario bio je pleksus noćnog ubice. Začuo je uzdah kao kad neko pokušava da povrati izbijen dah i sa zadovoljstvom je konstatovao da je iznenadio uhodu. Uspravio se, zamahnuo svom snagom desnom rukom i sa zadovoljstvom čuo škljocanje zuba pod udarom. Uhoda je izustio kletvu i zamahnuo pesnicom na njega. Holidej je primio udarac u lice, ali nije pao. Dograbili su jedan drugog rukama, zaneli se, i natrula drvena ograda balkona popustila je pod njihovom težinom.

Uz lomljenje ograde poleteli su na nastrešnicu i svom težinom tresnuli na drvenu konstrukciju. I dalje čvrsto zakvačeni, udarajući jedan drugog zgrčenim nogama i kolenima, skotrljali su se do ivice nastrešnice Zatim su ponovo počeli da padaju, i Holidej se zgrčio. Osetio je udar i bol mu je prostrujao celim telom. Napadač je ležao ispod njega, širom opruženih ruku i nogu. Holidejev pad je time bio ublažen.

Ustao je i zapazio da se u međuvremenu počela da okuplja gomila sveta. Primetio je Trejsija koji je istrčao na glavni ulaz hotela. Negde iz pozadine okupljene gomile čuo se nečiji ljutiti glas. Činilo se kao da je šerifov glas, ali Dok nije bio siguran. Bilo je izvesno da mu se približava neki čovek okruglastog trbuščića i da zamahuje pesnicom. Uzmakao je korak nazad i pesnica ga je za dlaku promašila. Istovremeno je punom snagom uzvratio udarac. Njegova leva pesnica utonula je u okrugli trbuščić koji je prosto mamio. Debeljko je izdušio prigušeno stenjanje, uhvatio se ru-

kama za pleksus i skljokao se na široku stražnjicu.

— Nazad...!

Bio je to onaj isti glas, nesumnjivo glas Džejka Tusa, ali su pre nego što se on pojavio na sceni, nekoliko meštana došlo na nesrećnu ideju da napadnu Holideja. No, do tog trenutka Trejsi je već bio pored njega udarajući besno na sve strane. Dvojica građana su pali ošamućeni. Treći je zamahnuo na Trejsija i promašio, a Trejsi ga je kratkim udarcem u bradu poslao nazad u gomilu.

Tek kada je Tus ispalio u vazduh metak iz svog „kolta" građani su ustuknuli. Odustali su od daljih nasrtaja psujući Teksašanina.

— Rekao sam da se raziđete! — grmeo je Tus. — Ovo je stvar čuvara zakona! Kad mi zatreba pomoć građana, ja ću je tražiti! — mahnuo je ljutito rukom. — Rasturajte se! Gubite se odavde. — Zatim je uperio „kolt" na Trejsija i Holideja. — A sad vas dvojica...!

— Čekajte malo šerife — presekao ga je Holidej odlučno. — Ako ste namerili da nekog strpate u zatvor, evo izvolite — pokazao je glavom na još onesveščenog šunjalicu. — On nas je špijunirao kroz prozor. Kad sam ga napao, on je počeo borbu i...

Zaćutao je. Svetlost u tom delu ulice nije bila jaka, ali je ipak dovoljno osvetljavala lice Holidejevog protivnika.

— Hej! Pa to je vaš zamenik!

— Ako je ubio Kifa visiće! — prostenjao je debeljko ustajući. — Imaće šansu da se brani na sudu, ali, časti mi, visiće!

— Stišaj se Lorine — progunđao je Tus.

Holidej i Trejsi su pažljivo osmotrili debeljka. On je nosio žaket kao i onesvešćeni Klif Huper. Sakoi su, na žalost, skrivali šerifsku značku.

— Žalim, šerife — promrmljao je Dok ozbiljno. — Nisam znao s kim sam se uhvatio. Na balkonu je bilo mračno, a vaš zamenik se nije predstavio. A ni ovaj — dodao je pokazavši rukom debeljka.

— Polomiću mu svaku koščicu — zaustio je debeljko.

— Ovde nije mesto da o tome raspravljamo — promrmljao je Tus. Uklonio se u stranu da bi napravio put doktoru, sasušenom čoveku sa crnom torbicom u ruci. Novodošavši je kleknuo pored Hupera i počeo da ga pregleda. — Kako izgleda, doktore?

— U najmanju ruku kontuzija — kosntatovao je doktor. — Desna ruka mi se ne čini u redu, možda je slomljena. Možda i koje rebro.

— Neće valda umreti? — upitao je debeli zamenik.

— Sumnjam — promrmljao je doktor. — Ali, proći će mnogo nedelja pre nego što Klif Huper bude u stanju da pojaše konja.

— Holideje... Trejsi... — namrštio se Trus — otpašite revolvere i dajte ih Lorinu.

— Rekao sam vam da nisam znao ko je on — ponovio je Holidej. — Svaki čovek ima pravo na samoodbranu.

— O tome ćemo razgovarati u mojoj kancelariji — odgovorio je Tus. — Pođimo.

Nekoliko minuta kasnije Holidej i Trejsi su stajali pred šerifovim pisaćim stolom i hladno ga posmatrali. Zamenik Meksvel je nestrpljivo zveckao ključevima ćelije.

— Holidej i Trejsi su vaša imena — prevalio je Tus kroz zube.

— Kladim se da to nisu imena koja nose od rođenja — iscerio se Meksvel.

— S kime mi govorimo? — zapitao je Holidej. — S avama ili sa vašim brbljivim pomoćnikom?

— Časti mi...! — zaustio je Meksvel.

— Lorine — namrštio se šerif — budi miran. Ozbiljno mislim. Dakle... — zavalivši se u stolicu pažljivo je osmotrio zatvorenike — vaša imena su mi nešto poznata. Sve mi se čini da sam ih već čuo, ali verovatno da grešim. Šerif čuje mnogo imena. Neka su važna. Neka ne znače baš ništa. Da se vratimo na ono što se desilo. Slušam vas Holideje.

— Nema šta mnogo da se kaže — počeo je Holidej odmereno. — Bili smo u sobi u hotelu. Primetio sam nekoga na balkonu, a ja slučajno ne marim one koji njuškaju. Otvorio sam prozor i iskočio. Napolju je bilo mračno, pa nisam video lice vašeg zamenika... ni značku. Uhvatili smo se u koštac i pali sa balkona na ulicu. Tamo me je napao vaš drugi zamenik. I njegovu značku pokrivao je kaput. Šta može da radi čovek kad ga neko napadne? Da stoji i čeka?

— Mogao si polomiti Klifu vrat — prekinuo ga je Meksvel.

— Čujte šerife — osmehnuo se Holidej — ako nas osudite za napad na organe reda, mi ćemo angažovati advokata i izaći pred sud. Ne verujem da će se vaš zamenik tako pokazati kao nevinašce. Šta je radio na mom balkonu?

— Zašto pitate mene? — uzvratio mu je Tus pitanjem.

— Izvinite što vas podsećam — umešao se Trejsi — vi ste njegov gazda.

— Klif je radio na svoju ruku — progunđao je šerif.

— To je njegova navika. Ako vidi neko nepoznato lice, on postaje sumnjičav, prati ga, špijunira. Ne mogu da osuđujem Klifa što je... da kažem... preterano savestan.

— Ima svedoka — nastavio je Holidej — koji će se setiti da je Huper imao na sebi kaput. — Palcem je pokazao na Meksvela. — I ovaj takođe. A mi smo u ovom gradu stranci i nismo mogli znati da su oni čuvari reda. Kako će na to gledati sudija? Da se nešto kladimo. Dajem deset dolara na vaših pet da ćemo moj prijatelj i ja posle tog suđenja izaći slobodni kao ptice... a vi ćete ostati budale.

Tus se mogao naljutiti, ali nije. Samo je rekao.

— Rekli ste šta ste imali, Holideje, a ja sam razuman čovek. Nije mi cilj da nekog hapsim. Slobodni ste. Uzmite vaše oružje i možete ići.

— Ali, sto mu gromova...! — pobunio se Meksvel.

— Budi pametan, Lorine — presekao ga je Tus. — Čuo si šta je Holidej rekao i moraš da priznaš da je u pravu. Sudija Gart ume da razmišlja. Razmotriće situaciju sa svih strana i sve mi se čini da će odbaciti optužbu. Mislim da bih na njegovom mestu i ja učinio isto. — Klimnuo je glavom dvojici drugova i gurnuo njihove opasače do ivice pisaćeg stola. — Do gužve sa Klifom vi ste se lepo vladali. Jeli ste, pili ste, i malo se kockali. Verujem da ćete se i ubuduće lepo vladati.

Holidej je nezainteresovano uzeo svoj revolver i pošao ka vratima. Trejsi je učinio isto. Na ulazu Holidej je zastao i okrenuo se.

— Jeli, pili i kockali se — ponovio je. — Baš to smo radili. Ako to znate, znači da ste motrili na nas.

— Ne znam o čemu govorite, Holideje — rekao je Tus.

— Ne znate? — rekao je podsmešljivo Dok. — Pitam se da li je Huper radio na svoju ruku. Nije li, možda, radio po naređenju... vašem naređenju... kad se popeo na balkon da špijunira.

— Nadam se da to možete nekako da objasnite — rekao je Tus nervozno — jer ja ne mogu.

Holidej se prezrivo osmehnuo i rekao.

— Možda, nije važno.

Pošto su se dvojica lutalica udaljili, Tus je izvesno vreme sedeo namršten. A onda je uzeo pero i hartiju i rekao Meksvelu.

— Mislim da je vreme da pošaljem poruku izvesnoj osobi.

— Znam o kome govoriš Džejk — promrmljao je Meksvel. — Misliš da će ga interesovati?

— Kako da neće? — upitao je Tus dok je predano pisao. — Vest a Danberovoj smrti je još vruća. Vejd je bio Danserov sobni drug, a sad, odjednom, dolaze dvojica sumnjivih tipova sa nekom izmišljenom pričom o Vejdu i nekoj zaljubljenoj ženi... Najglupljom laži koju sam ikad čuo. Kako onda ta osoba ne bi bila zainteresovana.

— Ova dvojica su neki nevaljalci — izrazio je mišljenje Meksvel.

— Holidej i Trejsi... — prošaputao je Tus kad je završio sa pisanjem i savio apir. — Gde sam samo čuo ta imena?

— Verovatno smo nekada dobili neki izveštaj o njima — rekao je zamenik. — Ili ih je možda pomenuo neki šerif u prolazu.

— Biće tako nešto — rekao je Tus i slegao ramenima. Pružio je papir Meksvelu i rekao. — Znaš šta treba da radiš. Odnesi ovo u „Vestern Union". Ne udaljavaj se dok telegrafista ne pošalje poruku.

— Odmah — promrmljao je Meksvel i izašao na ulicu.

*

Kada su sledećeg jutra Holidej i Trejsi izašli iz hotela, vozilo koje je neko cinički nazvao „kola za izlet" čekalo je nedaleko od železničke stanice. Bilo je tačno 9,10 časova. Voz se udaljavao od stanice. Putnici koji su se nedavno iskrcali očigledno su nameravali da posete

prijatelje, očeve ili braću u velikom državnom zatvoru. Išli su prema kolima u prilično redu. Većina posetilaca bile su žene.

Što se tiče samih kola ona su bila neuobičajeno velika, nisu imala pokrivku i bila su opremljena sa mnogo sedišta. Vozila ih je zaprega od šest snažnih konja širokih sapi. Da se ovako veliki teret odvuče do zatvora bilo je potrebno zaista velika snaga. Za prevoz su bili zaduženi jedan starac koji je neprekidno pućkao lulu i jedan visok nametljivo veseo čovek u uniformi zatvorskog čuvara. Holidej i Trejsi su prišli ovom poslednjem, objasnili mu da žele da posete jednog zarobljenika i zapitali da li treba da predaju oružje.

— U redu je, gospodo — nasmešio se čuvar. — Možete zadržati vašu gvožđuriju do pregleda. Niste još nikad bili u zatvoru Fort Bejl?

— Ovo nam je prvi put — rekao je Dok.

— Onda, ja sam Hajrem Bad — radosno je ozario lice čuvar. — Zovu me nasmejani Haj. Ovde važi jedan prijateljski dogovor, znate? Dame treba zabaviti na putu do zatvora i nazad. Hoću da kažem... čak i ako su njihovi muškarci banda lopova i ubica, zašto tu mešati žene?

— Vi stvarno imate dobro srce, Haje — rekao je Holidej nedokučivog izraza lica.

— Neko bi trebalo da vam da medalju za to — pohvalio ga je Trejsi.

— Mislite? — kompliment je oduševio čuvara. — Pa, činimo šta možemo. A sad, penjite se gospodo i smestite se što možete udobnije.

Holidej i Trejsi su se popeli u kola i zauzeli dva mesta a nasmejani Haj je pomagao ženama da se ukrcaju. Međutim, dobro raspoloženje nasmejanog Haja već je išlo Holideju na nerve.

— Penjite se, misis Điahuli! Hej, pa vi ste nabacili neki kilogram. Dobar dan mis Dora. Moram da kažem da izgledate mnogo privlačno u toj lepoj novoj kapi. Koliko dugo ćete još morati čekati Sema? Još samo dve godine? Uvek sam govorio da vreme leti. Pridržite se za moju ruku misis Hembou. Kako je? Razume se, želim vam srećan jubilej. Ovo je vaša pedeseta vožnja sa nama. Dobar dan misis Ričardson. Kako su Delijeva deca? Da, on sve vreme čezne za njima... za svih devetoro. Da, znam da je to tužno da se zaplačeš, ali sve morate da gledate s one lepše strane. Dobar dan misis Kraus..., misis Kinsel... misis Doun... misis Kuklen...

— On se zabavlja — došapnuo je Trejsi Holideju sumorno. — Da... smeo bih se zakleti da uživa.

— Stavi ga na bilo koje drugo mesto — procedio je Dok — on će se ponašati podjednako bedno.

Poslednji posetilac se popeo u kola i sada su sva mesta bila popunjena. Nasmejani Haj se popeo na sedište pored vozača i okrenuo se da damama podari širok osmeh.

— Dakle, evo nas opet! Kreni.

Teško vozilo je krenulo i mala

ženica koja je sedela pored Holideja je primetila.

— Već sedam godina dolazim u Fort Bejl da posetim mog muža i kunem vam se da ovaj tupoglavi čuvar uvek drži iste govorancije. „Dakle, evo nas opet! Kreni Lušiuse." Mrzim ga, to je činjenica. Tako je zadovoljan da bih mogla da mu prerežem grkljan i da se smejem dok to radim... — Onda se setila društvenih pravila. — Ja sam Ebigejl Finč i drago mi je što sam vas upoznala.

— Džon Holidej — predstavio se Dok i učtivo dodirnuo šešir.

Do Trejsija je sedela jedna punačka, govorljiva žena koja nije mogla da se uzdrži da svoje reči ne dopunjava pokretima ruku. Muvala je Trejsija u rebra, pljeskala ga po ramenu, sve to na njegovo veliko nezadovoljstvo. Njegovo nezadovoljstvo se povećalo kada je postalo očigledno da vešti prsti te dame opipavaju njegove džepove.

— Tri godine — žalila se ona — zato što je provalio jednu kasu. Moj muž je inače, bio nevinašce kao novorođenče, a sem toga advokat kojeg smo najmili bio je veći lopov od bilo kog lopova u Ford Bejlu. A sudija! Dobio je nadimak „Hogan omča". Čudo je da mog muža nije poslao na vešala. Ali evo šta mogu da kažem. Svaki cent koji je Berni uzeo iz kase dobro je sakriven. Berni je uvek bio štediša. Možda malo priprost, ali štediša. Dakle, ako se ikada nađemo u Kriv Sitiju setite se da su žene mog kova usamljene. Naći ćete našu kuću na Česnat Roudu...

— Izvinite madam — jedva je došao Trejsi do reči — bio bih vam vrlo zahvalan ako biste mi vratili moju duvankesu koju ste, čini mi se uzeli ne razmišljajući...

— Ovo? Oh.... — žena je nezainteresovano slegla ramenima i vratila Trejsiju duvankesu koju je on od tada zadržao u ruci. — Moja greška. Šta ono rekoh? Ah, da, za Bernija. Pokušala sam da ga naučim sve ono što dobar muž treba da zna, ali nije vredelo. Trebalo mu je dugo vremena da shvati, razumete?

— Kad već govorimo o tome — uzdahnuo je Trejsi — izvinite opet, ali, to što ste stavili u torbicu je moj perorez.

— Vaš perorez? — zatreptala je ona. — Kako je to moguće? Čujte, ruke se miču tako brzo...

— Vaše ruke se brzo miču — promrmljao je Trejsi — vraćajući perorez u džep.

— Htela sam ga za Bernija — objasnila je mirno — za slučaj da mu zatreba da zareže olovku.

— Možda će mu za to upravnik pozajmiti svoj brijač — promrmljao je Trejsi.

VII

Putovanje koje se Trejsiju činilo kao noćna mora dovršilo se kad su se kola škripeći zaustavila pored jedne zgrade izgrađene na osamnaestak metara od visokog kamenog zida zatvora Fort Bejl. Sišavši s kola, Holidej je pomogao „dobročudnoj" misis Finč da se dočepa tla,

ponovo dodirnuo obod šešira i poveo je u pravcu odelenja za pregled. Trejsi ga je pratio na malom rastojanju.

— Šta te muči? — zapitao je Dok svog prijatelja. — Ušinuo si kuk?

Trejsi je zabrinutog izraza lica proveravao sadržaj svojih džepova, broj metaka u opasaču, pa je čak opipao revolvere da bi se uverio da su oba još na svom mestu.

— Kad se budemo vraćali u grad — molio je — daj da nas dvojica sednemo makar na rudu. Hteo bih da budem što dalje od te žene sa hitrim prstima.

— Nisi pri čistoj svesti — namrštio se Holidej.

— U taj zatvor su strpali pogrešnu ribu, to je sto posto tačno — nije mogao da se zaustavi Trejsi.

— Čekaj, za ime božije... — prekinuo ga je Dok.

Zgrada u koju su ušli bila je podeljena na dva dela. Žene su krenule desno, predvođene jednom podebelom prosedom ženom za koju se ispostavilo da je niko drugi do Prudens Trekart, upravnikova žena. Prema ženama posetiocima drža la se uglađeno, čak prijateljski, ali obazrivo.

— Ovamo gospođe. Uverena sam da nijedna od vas neće prekršiti pravila, ali ipak moramo biti sigurni, zar ne? Stoga, kao i obično, morate mi dopustiti da vas pretresem.

— Fina žena, ova upravnikova supruga — primetio je jedan čuvar čupavih obrva obraćajući se Holideju. — Uvek lepo postupa. Uvek je prava dama. Dobro, dakle, ako bi gospoda bila ljubazna da pođu levo...

Čuvar je odveo Holideja, Teksašanina i ostale muškarce posetioce u jednu zagušljivu prostoriju u kojoj nije bilo ničega sem jednog stola i pola tuceta kutija. Odjednom se u prostoriji našlo nekoliko čuvara koji su uzeli svaki po jednu kutiju u ruke i podneli ih ispred posetilaca. Čuvar je objasnio proceduru.

— Stavite sve što imate u kutiju pred sobom... a to „sve" znači oružje, duvan, cigarete, maramice... Jednostavno, ispraznite džepove. Posle toga ćemo vas pretresti.

Holidej i Trejsi su predali revolvere i opasače sa municijom, a sem toga sve što su imali u džepovima, uključujući novac. Jedan stražar je pažljivo prebrojao novac i dao Holideju priznanicu. Posle toga im je naređeno da skinu šešire i koje su stražari pažljivo pregledali počev od ukrasnih traka spolja do postave iznutra. Čuvar ih je ispipao od glave do pete. Holidej je pokušao da se priseti kada je poslednji put tako temeljito pretresen i to mu nije pošlo za rukom.

— U redu, mister, pođite.

Najpre je prošao Dok, a zatim je na svetlost sunca izašao i Trejsi. Nekoliko minuta kasnije za njima su izašli i ostali posetioci muškarci kojima su se istovremeno pridružile i žene. Neke od njih su se ljutito mrštile.

— Uvek taj isti prokleti pregled — čuli su da se žali jedna.

— Nevolja je u tome — izrazila je mišljenje jedna žena u haljini od svile sa šarama cvetića — što danas niko nikome ne veruje. Nema više časti i poštenja.

Teksašanin i Holidej su začuđeno nabrali čelo, jer se u tom trenutku pojavila misis Trekart. U ruci je nosila jedan manji džakčić i jedan stražar je pohitao da joj ga uzme iz ruke.

— Veliki plen, danas, madam? — upitao je.

— Veći nego obično — uzdahnula je. — Pola tuceta turpija, četiri noža, jedna kutija od duvana. Pazi sa tom kutijom, mislim da je puna baruta. Naći ćeš tu i nekoliko malih pištolja. Jedan je neke čudne meni nepoznate izrade... Možda je, čak zapet.

— Ovaj put nije bilo pića — upitao je stražar.

— Flašica za kolonsku vodu koju sam uzela od gospođe Djuseng miriše na džin — rekla je upravnikova žena. — To je sve, Leo. Mislim da je misis Klensi najzad odustala da sakrije bocu viskija u... Zastala je do pola rečenice i pocrvenela do ušiju. Stražar se osmehnuo i obratio se ženama.

— Hajdemo gospođe.

Holidej, Trejsi i ostali posetioci muškarci sačekali su da pored njih prođe kolona žena, a onda su se uputili za njima. Velika vrata su se otvorila. Idući nogu pred nogu, na kraju kolone prešli su preko malog dvorišta i popeli se uz uzane stepenice do gvozdenom ogradom ograđene galerije koja je vodila u administrativni blok. Na njihovoj levoj strani, u velikom prašnjavom dvorištu šetali su zatvorenici u grupama sa rukom jedan drugom na ramenu ili u parovima. Pratile su ih budne oči stražara na zatvorskim zidovima.

Njihovo putovanje se završilo u jednom dugačkom hodniku nameštenom samo golim stolovima i neudobnim stolicama. Davši ime čoveka koga su želeli da vide, Holidej i Trejsi su dobili naređenje da sednu za jedan sto. Nekoliko minuta kasnije muževi i rođaci njihovih saputnika su ušli u hol. Jedan po jedan su prišli stolovima da bi seli i počeli razgovor.

— Evo ga dolazi — promrmljao je Trejsi.

Jedan stražar sa dvocevkom u ruci doveo je Vejda do njihovog stola. Da, to je nesumnjivo bio čovek čija je slika imala čast da se nađe u komodi Trine Emerson. Naravno, drukčije je izgledao, ali je lice bilo isto. Između usko otvorenih očnih kapaka vrebale su sumnjičave i neprijateljske oči. Slušajući komandu izgovorenu na pola usta, Vejd je seo nasuprot njima i skrstio ruke na stolu. Trejsi ga je pozdravio tužnim glasom.

— Zdravo Kele.

— Ne poznajem vas — namrštio se Vejd. — Zašto ste me pozvali? Šta ovo treba da znači?

— Ja sam Trinin rođak — objasnio mu je Trejsi. — A ovo je moj prijatelj Dok Holidej. Trina mnogo

pati zbog vas i pita se šta se desilo sa vama. Zamolila je mene i Doka da pokušamo da vas nađemo... i evo nas.

— Eto vas i znate šta se sa mnom desilo. — Vejd se cinično osmehnuo. — I šta sada?

— Kele — namrštio se Trejsi — zar vam nije nimalo stalo do nje?

Vejd je skrenuo pogled.

— Šteta je za Trinu, ali ponekad se karte tako nameste. Bilo bi najbolje za nju da me zaboravi.

— Zar vam se ne čini da je to dosta surovo naređenje? — umešao se Holidej. — Nadala se da će se udati za vas. Smatrala vas je za čoveka od časti.

— I šta sad? — opet isti ciničan osmeh. — Obmanuo sam je, zar ne?

— Po tome kako govori — izustio je Trejsi — rekao bih da mu je svejedno da li će Trina umreti od jada.

— Budite nežni prema njoj — predložio je Vejd. — Recite joj da sam stupio u vojsku i da sam poginuo u borbi protiv Indijanaca. Izgledaću u njenim očima kao heroj. To će joj se dopasti.

— Vejde — rekao je Holidej — zašto ste to učinili?

— Zašto čovek uopšte pljačka banku? — slegnuo je Vejd ramenima. — Bio mi je potreban novac.

— Vaša ideja? — uporno je nastavio Dok.

Vejd ga je pogledao direktno u oči ne skrećući pogled.

— Moja ideja, nego šta. — Vejd je klimnuo glavom.

— Jeste li sigurni da vas niko nije nagovorio? — prevalio je Dok preko usana.

— Kao na primer — umešao se Trejsi — čovek avetinjskog izgleda po imenu Ejnfild, odeven u crni ogrtač i sa cenim prevezom preko jednog oka.

— Ejnfild? Ko je Ejnfild? Nikad nisam čuo za njega.

— Od svih ljudi koje sam dosada upoznao vi imate najslabije pamćenje — rekao je Holidej naoko miran. — Ejnfildov telegram vas je odmamio iz Drurija... i to takvom brzinom da se čak niste oprostili sa Trinom. S Ejnfildom ste razgovarali u Brajantvilu nekoliko dana kasnije. On vas je pozvao, Vejde. Zbog čega?

— U redu, u redu — odmahnuo je Vejd rukom nestrpljivo. — Vidim da znate za Ejnfilda. Ali, to nema nikakve veze.

— Nije li vas ipak Ejnfild nagovorio da opljačkate banku? — zapitao je Dok.

— Ejnfilda znam sasvim slučajno — promrmljao je Vejd. — On nije nimalo važan.

— Nije? — Holidej je upitno nabrao čelo. — Hm... On je samo poslao telegram i vi ste odmah pohitali da ga nađete. Napustili ste sve što ste imali. Dobar posao. Dobru ženu. Grad u kome ste stekli ugled. Ostavili ste sve, jer vas je Ejnfild pozvao. Koga mislite da prevarite, čoveče? Ja bih rekao da je Ejnfild vrlo važna ličnost.

— Slušajte vi! — zarežao je Vejd

ustavši na noge. — Ako pravim greške, ja sam odgovoran i plaćam za njih. Niko vas nije zvao da njuškate po mojoj prošlosti i...!

— Trina ne samo da nas je zvala — presekao ga je Holidej — ona nas je molila da se umešamo.

— Ja sam je već zaboravio! — uzviknuo je Vejd. — Recite njoj da učini isto! A vi i vaš prijatelj gledajte svoja posla i pustite druge na miru...!

Vrlo retko, možda nikad, nije Holidej video da neki čovek tako brzo izgubi strpljenje. Vejd je pokušao da mu preko stola zada udarac pesnicom, ali ga je čuvar u tome sprečio. Stražar sa dvocevkom uhvatio je Vejd jednom rukom i tresnuo ga nazad na zid. U deliću sekunde stražar je zapeo oroz dvocevke i prišavši korak bliže prislonio cev Vejdu na grudi.

— Miruj Vejde — prasnuo je. — Nalevo krug i napred marš! Ako samo pisneš još reč, preseći ću te na pola. — Ne skidajući pogled sa zatvorenika rekao je Holideju i Trejsiju. — Vas dvojica pričekajte napolju.

Vejd se uspravio, ošinuo još jednom nepoželjne posetioce pogledom punim mržnje i okrenuo se. Sa stražarom, neposredno iza leđa, praćen radoznalim pogledima posetilaca i zatvorenika, udaljio se do suprotnog kraja hodnika i nestao u otvoru vrata. Holidej i Trejsi su ustali, izmenjali poglede i uputili se suprotnim vratima.

Izašavši iz hodnika, Trejsi je rukavom obrisao čelo.

— Najgluplja situacija u koju sam ikada upao — uzdahnuo je.

— Nešto nije u redu — procedio je Holidej.

— Čuj... — Trejsi ga je pogledao ozbiljno. — Nisi rekao dobro. Sve nije u redu! Šta da kažem sestri Trini? Ona će čekati i nadati se...!

— Sestra Trina će morati još malo da čeka i da se nada — rekao je Holidej. — Kad kažem da nešto nije u redu, ja obično mislim da neko laže.

— Misliš Kel Vejd?

— Naročito Kel Vejd — potvrdio je Dok.

— Ovo je on — nastavio je da glasno misli Trejsi. — Ne mogu postojati dva tako slična čoveka. Smeo bih da dam život da je ovaj čovek Trinin verenik. Ali, ona je rekla da je džentlmen, a ona nije budala. A šta da kažemo za trgovca, onog Vilkoksa? Ni on nije budala. Oboje su procenili Vejda kao časnog čoveka... obrazovanog i...

— Naravno — klimnuo je glavom Holidej — a ovde u Fort Bejlu on se pokazao kao običan nevaljalac i to opasan nevaljalac.

— Opasniji nego divlji ždrebac — rekao je Trejsi. — Kao da ispod kože ima trnje. Da čovek ne poveruje da je u pitanju isti čovek.

— Ali, ipak jeste isti čovek — naglasio je Holidej. — To sam mislio kad sam rekao da nešto nije u redu... i da neko laže. — Lako je

dodirnuo svog druga laktom u rebra. — Polako. Budi miran dok stignemo nazad u grad.

Pri povratku se nije desilo ništa zanimljivo. Pošto su u odelenju za pretres uzeli svoje stvari našli su dva slobodna mesta u zadnjem delu kola i od zatvora do željezničke stanice niko od njihovih saputnika nije pokušao da im isprazni džepove... na Trejsijevo veliko olakšanje.

Te noći oko osam časova, na Stiva Herda je bio red da obiđe blok sa ćelijama, u koje je, sa još dvojicom nepokornih zatvorenika, bio smešten Kel Vejd. Znajući da Vejd još nije dobio sobnog druga, čuvar-izdajnik je zastao pred ćelijom da bi zapalio cigaretu, u stvari da bi isporučio poruku.

— Mislio sam da će te interesovati da znaš mladi Kele, da sam maločas dobio odgovor. — Vejd je prišao vratima stisnuo rukama rešetke i nabrao obrve.

— I?

— Odgovor je „nastavi". Ti znaš šta to znači. Spremni su da pregovaraju ukoliko si i ti spreman.

— U redu — rekao je Vejd sebi u bradu. — Razmisliću o tome.

— Da — cerio se Herd. — Razmisli. Dobro razmisli.

Za to vreme, u Holidejevoj sobi u pansionu Mak Kormik, Holidej i njegov prijatelj Teksašanin su još uvek raspredali zagonetku... Zagonetku kontrasta između nekadašnjeg mladog neženje koji je u Druriju zaneo i pridobio Trinu Emerson i bednog razbojnika koji je došavši u sukob sa zakonom, plaćao ceh u Fort Bejlu. Odeven samo u košulji Trejsi je špartao odajom kao lav u kavezu.

Raskomoćen do prsnika Holidej je leškario na krevetu. Na stolu je stajala tri četvrtine ispražnjena boca viskija i tri prazne krigle od piva.

— Kako je takav bezvredni nikogović mogao da prevari pametnu devojku kao što je Trina.

— Možda je prevario — rekao je tiho Holidej — a možda je uopšte nije prevario.

— Slušaj, nemam više strpljenja. — Trejsi je zaćutao i namrštio se. — Sad si mi sve objasnio. Objasnio tako da je sve bistro kao boza.

— Ako prestaneš da trapaš gore-dole i sedneš na mesto — rekao je Holidej — objasniću ti šta mislim.

Trejsi se bučno spustio na stolicu i počeo da zavija cigaretu.

— Dobro, nadam se da ćeš umeti da mi kažeš nešto razumno. Ja u svakom slučaju ne vidim ništa razumno u svemu tome.

— Evo kako sam ja to zaključio — počeo je Holidej smirenim glasom. — Da bi napravio tako dobar utisak u Druriju, kao što je stvarno napravio, Vejd je morao da bude jedno od ovo dvoje: ili je stvarno čovek od časti i poštenja vredan poštovanja, ili je vraški dobar glumac. Jesam li dosada bio jasan?

— Dobro, to sam razumeo — namrštio se Trejsi.

— Negde u nizu događaja koji su se odigrali — nastavio je Holidej — on je glumio ono što u stvari nije. Možda je to bilo u Druriju, a možda u Fort Bejlu. Pitanje je zašto je glumio?

Trejsi je pucnuo prstima.

— Čovek sa crnim povezom preko oka!

— Možda — procedio je Holidej jedva razgovetno.

— Ali kako? — pobunio se Trejsi dok je palio cigaretu. — To mi reci. Kako jedan čovek može naterati drugog čoveka da postane zločinac?

— Tako nešto se ne događa prvi put — rekao je Holidej ozbiljno.

— Onaj čovek sa crnim povezom — nastavio je Trejsi — nije bio ni blizu Fort Bejla kada je Vejd pokušao da opljačka tu prokletu banku. U svakom slučaju, bar nam nije poznato...

— Tačno — nabrao je čelo Holidej, — Ejnfild nije bio ovde... koliko nam je poznato. Ali, svejedno, ipak je mogao naterati Vejda na taj korak. Na primer, ucena. Pretpostavimo da je Ejnfild znao o Vejdu nešto što je ovaj želeo da sakrije. Ti znaš kako je to. Mnogi dobri i pošteni ljudi imaju crnu mrlju na prošlosti.

— To je tačno — uzdahnuo je Trejsi. — Nevolja časnih i poštenih ljudi koji se pokoravaju zakonu i idu pravim putem je u tome što ih ima vrlo malo.

— Reci mi kako ti ovo zvuči — upitao je Holidej. — Ejnfild je saznao gde se Vejd nalazi i poslao mu je telegram. Pošto ga je Ejnfild držao na nišanu, Vejd je požurio da se odazove pozivu.

— I došao je u Brajantvil.

— U Brajantvil — potvrdio je Holidej. — Tu je Ejnfild verovatno Vejdu nešto predložio, učinio mu je predlog koji ovaj nije smeo da odbije. „Plati mi" rekao mu je Ejnfild „i ja ću ćutati. Ti ćeš moći da nastaviš svojim putem, da se oženiš Trinom i da građane Drurije držiš u uverenju da si častan čovek". Posle toga, je verovatno, rekao cenu svog ćutanja. Vejd je rekao da nema toliko para na šta je Ejnfild rekao „Nabavi. U Fort Bejlu imaš pri ruci malu banku". Vejd je bio toliko očajan da je odmah odjahao u Fort Bejl i pokušao da opljačka banku... zbog čega je završio u zatvoru.

— Trejsi je malo razmišljao pre nego što je uputio sledeće pitanje.

— Zar Vejd nije mogao to da nam kaže? Zašto je morao da laže, psuje i pravi gužvu?

— Možda je mislio o tome šta je najbolje za Trinu — nagovestio je Dok. — On će biti u zatvoru najmanje pet godina i nije imao srca da traži od nje da ga toliko čeka. Želeo je da ga zaboravi i da više ne računa s njim.

— Slušaj — uzjogunio se Trejsi — žene iz porodice Emersonovih nisu one koje ostavljaju svoje ljude na cedilu. Kladim se da bi Trina kad bi znala istinu o njemu... znaš šta... ona bi ga čekala tih pet go-

dina. Ona čezne, sa tim čovekom ne može biti više. On je čovek njenog života i... i kad bi imao malo mozga u glavi... on bi video da je ona žena njegovog života.

— Uh, uh... — progunđao je Holidej smeškajući se. — Upotrebljavaš krupne reči, ali mislim da si potpuno u pravu.

— Prema tome — rekao je Trejsi — bilo bi najbolje da ponovo razgovaramo s njim. I... sledeći put ...mi ćemo govoriti a on će imati da ćuti.

— Misliš da bi to trebalo da učinimo? — upitao je Holidej sa prizvukom sumnje u glasu.

— Da baš tako mislim. Zar se ne slažeš sa mnom?

— Slažem se ali... Pomisli da sam možda pogrešno kalkulisao. Ne mogu da garantujem da su moja razmišljanja tačna. Može biti da grešim u odnosu na Vejda. Znaš kako je, ljudi su često puta nepredvidivi.

— Slažem se sa tvojim kalkulacijama — navalio je Trejsi. — Tvoje slutnje su se dosada uvek obistinjavale. — Pustio je kroz nozdrve gust oblak duvanskog dima i oštro pogledao Holideja. — Dakle? Pošto ja preuzimam odgovornost za eventualan neuspeh ponovnog razgovora, reci kada ćemo otići da ponovo razgovaramo s njim?

— Zaboravljaš da se tu ne pitamo samo mi. Sve zavisi od zatvorskih vlasti — rekao je Holidej. — Moraćemo da čekamo sledeći dan za posetu. Prvo što ćemo sutra uraditi to je da zapitamo šerifa kako bi se nešto izvelo mimo uobičajenog reda. A sada, pođimo na spavanje.

Trejsi je ugasio opušak cigarete i ustao.

— Laku noć — rekao je i udaljio se. Desetak minuta kasnije iz njegove sobe je dopiralo gromko hrkanje.

Holidej je leškario na krevetu i dovršavao svoju mirišljavu tanku cigaretu. Razmišljao je o nedokučivosti ljudske sudbine i o tome koliko je Trina bila naizgled blizu sreći. Sreći koju je ona zamišljala i priželjkivala. Odmah zatim mu je na um došao Trejsi. U njegovoj jednostavnosti i prostodušnosti nije bilo nedoumice. Dragi Vudi, pomislio je, živeće sto godina!

To jest ukoliko ga neko pre toga ne smiri.

•

Kada su sutranan oko 9,30 posetili šerifsku stanicu, Tus je vrlo spremno odgovorio na njihovo pitanje, ali njegovo držanje nije bilo nimalo toplije od zaleđenog planinskog potoka usred zime.

— Jednog dana sledeće nedelje. Nema nikakvih izuzetaka.

— Zar ćemo morati da čekamo celu nedelju — pobunio se Trejsi.

Sa svog mesta gde je sedeo zavaljen u stolicu sa naslonom, zamenik Meksvel se cinično nasmešio i zapitao.

— Šta vi do vraga, mislite, da je tamo u Fort Bejlu crkveno društvo za nezbrinute osobe? Ne mogu se zatvorske ptičice posećivati svaki put kad vam je volja.

— Jednog dana sledeće nedelje

— ponovio je Tus uglađeno. — Ako ste toliko zainteresovani da ponovo razgovarate s njim, onda nemate drugog izbora nego da čekate. I da znate, nikako vam ne bih savetovao da pre vremena na svoju ruku odjašete tamo. Neki od zatvorskih čuvara jedva čekaju da ugledaju pogodnu metu. A ti su odlični strelci.

— Do vraga, Dok... — zaustio je Trejsi.

— Moraćeš da budeš strpljiv, to je sve — slegnuo je ramenima Holidej.

— Ako je to sve što ste želeli... — Tus je pokazao rukom prema vratima — bio bi vam zahvalan da isparite odavde. Imam neodložan posao koji moram da obavim.

Dok su se udaljavali prema vratima, Holidej nije mogao da odoli da ne zapita.

— Kako je vaš drugi zamenik... mislim onaj njuškalo?

Tus je netremice hladno odmerio Holideja.

— Klif Huper je polomio desnu ruku. Pri padu je zadobio kontuziju i tri polomljena rebra.

— Ja još uvek ne shvatam — rekao je Dok — zašto je Huper morao da nas špijunira kad je znao da i to može biti opasno.

— Pitaću ga — kratko je odgovorio Tus — kad bude u stanju da odgovara na pitanja.

Holidej je odlučio da zasada ne postavlja nikakva pitanja i da ostavi sve kako jeste. Okrenuo se i izašao iz šerifske stanice držeći Trejsija za lakat. Dugo vremena debeli šerifov zamenik je gledao u prazna vrata kao da je očekivao da će se Holidej vratiti. Na kraju je praveći mudro lice zapitao šerifa.

— Misliš li da bi zbog ovoga trebalo poslati još jedan telegram... izvesnoj osobi?

— Ne mislim — rekao je Tus. — Odnekud slutim da ćemo je ionako uskoro ovde videti.

Nepunih deset minuta kasnije još jedna senka je pala na prag šerifske stanice. Na vratima je stajao Ned Rivet i smeškao se na šerifa i njegovog pomoćnika.

— Dobro jutro, Džejk... i tebi Lorine. Šta se čuje za Slifa?

— Zdravo Nede — otpozdravio mu je Tus. — Klif će se izvući ali će, svakako, proći dosta vremena pre nego što bude u stanju da se vrati na dužnost.

— Vršim poslednje pripreme za sledeće izdanje — objasnio je Rivet. — Mislio sam da napišem nekoliko pasusa o... ovaj... slučaju koji je zadesio Klifa. On ima mnogo prijatelja u gradu i okolini njima bi bilo drago da saznaju da je Klifov život van opasnosti.

— Nedostaju ti novosti, je li, Nede? — bocnuo ga je Meksvel.

— Otkako je onaj Vejd napao blagajnika banke u novinarskom poslu sve je bilo tiho i mirno — nastavio je Tus.

— Ja se ne žalim na takvo stanje — slegnuo je Rivet ramenima.

Rekavši to, Rivet se vratio u svoju kancelariju ne sluteći da će u ro-

ku od jednog časa biti novosti u izobilju.

U tom trenutku je Kel Vejd tucao kamen na gomili najmanje udaljenoj od zapadnog zida zatvora. Grupu suncem opaljenih zatvorenika odevenih samo u pantalone i cipele, koji su neumorno dizali i spuštali teške čekiće, i ovaj put je čuvao Stiv Herd.

Dužnost zatvorenika je da kad razbiju veliku stenu sitnije komade naslažu na gomilu. Kel Vejd je slagao svoju gomilu na nepunu etapu daleko od visokog zida. Gomila je rasla, ali stražar kao da to nije primećivao. Za vrlo kratko vreme, Vejd je računao, gomila će biti dovoljno jaka da podnese njegovu težinu i dovoljno visoka da mu omogući da se domogne vrha zida. Brzo penjanje na gomilu. Jedan hitar skok. Samo toliko će mu trebati. Nije se plašio hitaca iz puške drugih stražara. Što se tiče Herda bio je uveren da će taj nevaljalac pucati za njim, ali ne da ubije.

Svom težinom je spustio čekić na jednu poveću stenu i razbio je u dva jednaka komada. Spustio je čekić, dohvatio oba komada i poneo ih ka gomili. Kad ih je složio zapazio je da je gomila visoka više od pet stopa. Krišom je bacio kratak pogled da bi proračunao razdaljinu između vrha gomile i vrha zida. Dovoljno blizu. Sasvim dovoljno blizu.

Herd je palio cigaretu i gledao u drugom pravcu kada je Vejd učinio munjevit pokret. Nije zamahnuo čekićem pre nego što ga je hitnuo. Jednostavno ga je pokupio sa zemlje i lansirao ga je na Herda, tačnije pravo u Herdovu desnu ruku. Herd je jauknuo. Puška mu je zveče ći ispala iz ruke. U trenutku kada je Vejd počeo da se penje na gomilu kamena on je kleknuo na kolena i pokušao da dohvati oružje levom rukom, jer mu je desna bila nepokretna od ramena do šake. Videvši da se Vejd penje na gomilu i cilja ka vrhu zida počeo je glasno da proklinje.

Vejd je savio noge za skok nastojeći da ne obraća pažnju na povike drugih stražara i pucnje njihovih pušaka. Bacio se uvis, dočepao ivice visokog zida i prebacio se preko vrha. Skočio je malo savijenih nogu, mišica napetih za udar o zemlju.

Tresnuo je na tle svom težinom, posrnuo napred na sve četiri, zatim se ispravio i potrčao u beg.

VIII

Mali šumarak kedrovog žbunja nalazio se tačno na osamdesetak metara od zapadnog zatvorskog zida. Kel Vejd je potrčao ka njemu duplo brže nego što bi se moglo zamisliti, spotaknuvši se nekoliko puta, ali ne menjajući pravac. Hrupio je među drveće, bez daha, ali s osećajem trijumfa u duši. Tu ga je čekao konj, pastuv zelenko vitkih nogu, po izgledu brza životinja. Kada je Vejd otkačio vođice vezan za nizak žbun i bacio se u sedlo, ždrebac je zatrupkao nogama i frknuo.

Nekoliko minuta kasnije gonioci su našli trag zelenka. Upravnik

Trekart, Hobi Salivan i još trojica zatvorskih čuvara, svi na konjima. Ozbiljno lica, Salivan je pokazao prstom na jasan trag konjskih kopita.

— Ovde ga je čekao konj.

— A trag vodi u onom pravcu — primetio je Trekart i pokazao prstom. — Tačno u pravcu moje kuće.

— Do vraga, neka je proklet — natmurio se Salivan. — Neće valjda imati smelosti da...

— Je li misis Trekart kod kuće, upravniče — zapitao je jedan čuvar.

— Ne — namrštio se Trekart. — Zadovoljan sam što mogu da kažem da je u gradu u poseti nekoj prijateljici. Dobro, ljudi, krenimo za tragom.

Idući za tragom Vejdovog zelenka gonioci su izašli iz šumice, prešli jedan komad otvorenog prostora a zatim travnu padinu koja je vodila prema vijugavom potočiću. Nekih dve stotine metara od zapadne obale potoka nalazio se Trekartov dom, mala ali udobna parterna kućica. Pregazili su potok sa puškama na gotovs. A onda, iznenada, Trekart je naredio da stanu.

— Niko jednu kuću ne poznaje kao čovek koji u njoj živi — rekao je. — Vi ostali pričekajte me ovde.

— Ni govora o tome! — pobunio se Salivan. — Ne mogu dopustiti da sami odete tamo. Možda se negde zavukao i vreba vas... Možda se sakrio u štalu ili u šupu za kola...

— Pored svih mesta na licu zemlje — odvratio mu je Trekart — sumnjam da bi Vejd bio toliko lud da se sakrije baš ovde. Ipak, moramo se uveriti. — Izvadio je iz futrole pištolj marke Smit i Veson, proverio da li je pun i pokušao da umiri Salivena. — Nema potrebe da strahujete zbog mene. Ja sam naoružan. On nije...

— Ne mogu da vas pustim... — počeo je ponovo Salivan.

— Vi ćete ostati ovde — presekao ga je Trekart. — To je naređenje.

Sjahao je, zapeo oroz svog „smit i veson" revolvera i odlučnim korakom se uputio ka vratnicama na ogradi od živice. Salivan i ostali stražari pratili su ga pogledom dok je, prošavši kroz ulaz u dvorište, oprezno obilazio oko kuće. Najpre je ušao u štalu. Posle nekoliko trenutaka izašao je otuda i uputio se šupi za karuce. Tamo je proveo oko tri minuta, a pre nego što se ponovo pojavio kapetan zatvorske straže počeo je da grize usne i tiho psuje od nestrpljenja.

— Mora se priznate upravniku — rekao je jedan od čuvara — da je hladnokrvan... i hrabar.

— Sad se uputio prema kući — primetio je drugi.

Trekart im je mahnuo rukom da bi ih umirio i ohrabrio pre nego što je obišao kuću i na glavni ulaz ušao unutra. U kući je proveo nekoliko minuta. Zatim je neočekivano izašao i hitrim korakom se uputio ka njima.

— Tamo pozadi ima još tragova — doviknuo je izdaleka. — Lako je pogoditi kuda se uputio. Na sever. Prema granici Vajominga.

— Bio je ovde? — upitao je Salivan nabravši obrve.

— Naravno — klimnuo je glavom Trekart. Prišao je onima koji su ga čekali, vratio revolver u futrolu i stavio nogu u uzengije. — Izgleda da je Vejd od onih ljudi koji misle na sve. Ne znam kako mu je uspelo da dođe do konja, ali znam tačno gde je pribavio hranu za put.

— Opljačkao je ostavu misis Trekart? — mrgodno je rekao Salivan.

— Baš to — rekao je Trekart. — Kako mi se čini, on je jednostavno ušao unutra i poslužio se onim što mu je trebalo. Dakle, neće putovati gladan.

— Ali, neće otputovati daleko — zaključio je Salivan odlučno. — Poslaću jednog čoveka do telegrafa i upozoriću sve šerife odavde do granice.

— Ti lično se pobrini za to, Hobi — naredio je Trekart. — Mi ostali ćemo pokušati da ga stignemo.

U roku od jednog časa vest o Vejdovom bekstvu zapalila je Fort Bejl kao udar groma. Ceo grad je bruiao od iznenađenja. Džejk Tus je počeo sa prikupljanjem dobrovoljaca za poteru, a uzbuđeni Ned Rivet je pripremao specijalno izdanje „Trube".

— Kad budu uhvatili Vejda — razdragano je objavio svojim nameštenicima — stisnuću mu ruku i daću mu na poklon kutiju cigara od onih mojih specijalnih „havana". Što se tiče prosperiteta „Trube" nije mogao da izabere bolji trenutak za bekstvo.

— Znači li to — zapitao je slovoslagač — da ćemo praviti novu naslovnu stranu?

— A šta drugo? — smeškao se Rivet. — Zahvaljujući upravniku Trekartu uz izveštaj ćemo dati i Vejdovu sliku. Hajde da se kladimo, Lukase. Ja tvrdim da će ovo izdanje biti rasprodato. Hajde krenimo na posao...

U trenutku kada je jedan oduševljeni meštanin utrčao u salun „Zlatno zvono" da objavi najnoviju novost, Holidej i Trejsi su iskušavali sreću za kockarskim stolom. Čuli su šta je glasonoša rekao i u prvom momentu bilo im je teško da poveruju. Uvek hladnokrvni Holidej prvi se pribrao, skupio gomilu banknota pred sobom, stavio ih u džep i dohvativši Trejsija za rika rekao.

— Haidemo!

— Neka vrag nosi tog ludaka! — vapio je Trejsi dok su se za njima zatvarala leptirasta vrata saluna. — Izgubili smo mnogo vremena i prešli mnogo milja da ga nađemo... — Zakoračili su na ulicu, i on je nastavio sa žalopojkom. — Našli smo ga u ćuzi i tako smo znali gde je. Ali, on nije nameravao da ostane tamo gde je. Ne gospodine moj. Ptičica je izletela iz kaveza... I kako ćemo je sada naći? Nikako, eto šta ja kažem. — Odiednom se setio da upita Doka. — Kuda idemo?

— U šerifsku stanicu — rekao je Dok mirno. — Tus će sigurno skupiti ljude i poći u poteru za Trininim čovekom. A kada ga priteraju

u tesnac, biće dobro da se nas dvojica nađemo tamo gde mu možemo nešto koristiti... a to znači između Vejda i gonilaca koji jedva čekaju da nanišane živu metu.

Pred šerifskom stanicom stajala je okupljena prilično velika gomila građana. Tus je sa trema izdavao poslednja uputstva.

— Korigane, ti vodi svoje ljude do zatvora i pridruži se tragačima koje vodi upravnik zatvora Trekart. Rentule, ti uzmi pola tuceta ljudi i odjaši na istok do Bejker Pasa za slučaj da Vejd pokuša da se provuče kroz Sijera Blankos. Berkete, ti ćeš krenuti sa grupom sa ranča Serkl Ten... — zastao je i mrgodno pogledao Holideja i njegovog prijatelja Teksašanina. — Opet vas dvojica!

— Potrebni su vam dobrovoljci — nije se zbunio Holidej. — Pa eto, mi smo dobrovoljci.

— Nama su potrebni ljudi kojima možemo verovati — viknuo je zamenik Meksvel. — Vas dvojica ste možda u dosluhu sa Vejdom... Šta mi znamo!

Efekat te uvredljive opaske na Vudi Trejsija bio je zaprepaščujući čak i za Doka Holideja koji ga je dosta dobro poznavao.

— Siđi ovamo sa tog trema! — doviknuo je zameniku. — Siđi ovamo i kaži još jednom to što si rekao... I ja ću ti polomiti kosti.

Drhtao je od ljutine, i mlatarajući stisnutim pesnicama pokušao da se kroz gomilu probije do verande. Holidej ga je povukao za ruku i povukao ga u sporednu ulicu. Visoki Teksašanin nije mogao da podnese više neizvesnost, prinudnu neaktivnost i otvoreno neprijateljstvo šerifa i njegovog pomoćnika. I onako žustar i temperamentan, kakvim ga je Holidej znao, Trejsi je bio na rubu mahinosti. Holidej je morao da upotrebi svu svoju sposobnost ubeđivanja i znatan deo fizičke snage da ga odvuče u sporednu ulicu i da ga tamo smiri.

Dišući duboko priterao je Trejsija uz neki zid i pritisnuo mu prsa rukama.

Trejsi se jedan trenutak mrgodno opirao, a onda se smirio. Oštro ali ne grubo Holidej ga je zapitao.

— Koji je đavo ušao u tebe?

— Došlo mi je da ga zgromim. Već sam upola potegao revolver — uzdahnuo je Trejsi. — Mogli su nas obojicu baciti u zatvor.

— Tus i njegov pomoćnik samo čekaju povod da nam smrse konce.

— Da, to čekaju, znam i ja — slegnuo je ramenima Trejsi. — U životu nikad nisam bio tako bespomoćan da se obuzdam.

— Smisliću već nešto — obećao mu je Holidej.

— Ti uvek nešto smisliš — progunđao je Trejsi — samo, ovaj put, smisli brzo. Mislim, vrlo brzo.

— Reći ću ti šta treba da radimo — predložio je Holidej. — Hajdemo do Koriganovog saluna i popijmo po jedno piće. Dok budemo gasili žeđ pokušaću da smislim način kako da pomognemo mladom Kelu. Važi?

— Važi — rekao je Trejsi mrgodno.

— Izašli su šetajućim hodom iz sporedne ulice, obišli uskomešanu gomilu dobrovoljaca i uputili se malom baru u kome je iza šanka čekao konobar sa uvek spremnim osmehom.

Korigan ih je pozdravio uzdržano, stavio ispred njih dve čaše i nalio viski iz flaše.

— Vi ste, koliko znam, prijatelji onog Kela Vejda — rekao je mrgodno. — Pretpostavljam da vas interesuje da li je umakao čitav.

— Da — rekao je Holidej naizgled nezainteresovano, pošto je sačekao da prođe dobrih petnaestak sekundi od postavljenog pitanja. Naslonio je lakat na šank i pogledao šankera. — Baš smo se to pitali.

— Kažu da je odnekud dobavio brzog konja — nabacio je Korigan. — Konj je bio postavljen u šumarku u neposrednoj blizini zatvorskog zida... Šta mislite, ko je mogao da ostavi tog konja.

— Sreća naša da smo se nalazili u gradu, je li Dok? — konstatovao je Trejsi mršteći se. — Inače bi onaj tupoglavi šerif mogao nas da optuži.

— Evo, dolazi Rivetov sinčić — najavio je Korigan.

— Do vraga, Rivet ne gubi vreme.

— Ko je taj Rivet? — zapitao je Holidej.

— Čovek koji izdaje lokalni list — odgovorio je Korigan. U tom trenutku pegavi dečak je žurno ušao unutra noseći gomilu polusavijenih primeraka „Trube". Poslednje izdanje bilo je spremno za prodaju.

— Zdravo Pite, mladiću. Ti si dostojan sin svog oca. Boja na novinama se još nije osušila.

— Tek što su izvađene iz mašine, mister Korigane — nasmešio se dečak. Ponudio je jedan primerak Holideju. — Želite li novine, mister?

Holidej je ćutke klimnuo glavom i hitnuo palcem novčić. Dečak je uhvatio novčić u letu, ostavio još jedan primerak na šank za Korigana i okrenuo se da novine ponudi ostalim gostima.

— Imajte poverenja u Neda Riveta — nabrao je čelo Korigan. — Taj će znati da nađe zakopanu kost.

— O kakvoj zakopanoj kosti govorite? — zapitao je Holidej.

Raširio je novine i dok je Trejsi piljio preko njegovog ramena počeo je da čita članak na naslovnoj strani.

— Mislim na sve ono što ima neku vrednost i skriva se od drugih. U ovom slučaju, to je davnašnja pljačka voza kod Mils Kauntija, sudski proces Rafu Damberu, a naročito mislim na onu sitnicu u vezi sa Kelom Vejdom. On i Raf Danber su delili istu ćeliju.

Holidej je čitao brzo. Trebalo mu je samo nekoliko minuta da pogledom preleti i zapazi urednikove primedbe, opomene, nagađanja i zakukuljene nagoveštaje. Sasvim tiho je došapnuo naređenje prijatelju.

— Ponesimo piće za sto.

Povukli su se do jednog stola u

blizini ulaza. Holidej je otpio gutljaj viskija iz svoje čaše i još uvek šarajući pogledom po štampanim stupcima izložio je Trejsiju rezime situacije.

— Čovek ne može da veruje sve što pročita u novinama, ali može biti da taj Rivet ne gađa daleko od istine.

— Kako... Šta kaže? Hajde, pričaj već jednom za ime božje.

— Pre pet, šest godina odigrala se jedna pljačka voza... — počeo je Holidej da prostim rečima prepričava Rivetov članak o zlodelu koje imalo za posledicu brzo hvatanje, suđenje i osudu jednog oveštalog nepopravljivog lopova po imenu Rafas Danber. Jedino su njega uhvatili i Rivet pretpostavlja da su ostala petorica danas negde u blizini. Šta se desilo s opljačkanim novcem? Pa, svi pretpostavljaju da ga je stari Raf negde prikrio pre nego što ga je potera sustigla i uhvatila. I...

— Dakle, šakrio je novac?

— Tako kažu.

— Dobro. A kakve to veze ima sa Kelom?

— On je bio Rafov sobni drug. Raf je umro pre dva dana ali postoji pretpostavka da je pre nego što je otišao na onaj svet poverio Kelu jednu ili dve tajnice.

— Tajne, je li? Kao što je na primer skriveno mesto gde je sakrio novac.

— Pedeset hiljada slatkih snova.

— A možda i imena petorice njegovih saučesnika.

— Možda.

— I šta sad?

Holidej je ispio piće do kraja i ponovo pažljivo pročitao novine.

Prema tome — rekao je Dok mršteći se — mislim da bismo nas dvojica morali da krenemo... što pre.

— Imaš li neku ideju kuda je Kel mogao da se uputi? — zapitao ga je Trejsi.

— Ako je neko pobegao iz zatvora i zna gde bi mogao da nađe pedeset hiljada dolara — obrati mu se Holidej — kuda će se uputiti? Šta misliš?

— Prvo ka mestu gde je novac sakriven — izjavio je Trejsi.

— Tačno, pogodio si! — odobrio mu je Holidej.

— Dakle, gde je to mesto...? — počeo je Trejsi.

— Sve je počelo kod Mil Kauntija — rekao je Holidej.

— Možda će se Tus dosetiti i povesti poteru pravo tamo. A možda se neće setiti. U svakom slučaju, nas dvojica idemo tamo.

Spustio je na sto poslednje izdanje „Trube" i odmerenim koracima prišao šanku. Korigan se upitno nagnuo prema njemu da bi bolje čuo postavljeno pitanje.

— Milsvort? — upinjao se da se priseti Korigan — to je oko dva dana jahanja prema zapadu. Da, da, postoji normalan i redovan put. Počinje od Felonove trgovine na zapadnom kraju grada.

— Ima li neka prečica? — upitao je Dok.

— Prečica... — Korigan je razmišljao izvesno vreme.

— Možda biste mogli dobiti neki savet od starog Eša Danema. On je nekada prevozio mešovitu robu između Milsvorta i Fort Bejla. Nikada nije koristio kola već uvek samo tovarne mazge. Sećam se da se često hvalio kako zna svaku okuku i krivinu na tom putu.

— Gde bismo mogli da nađemo? — zapitao je Holidej.

— U ovo doba dana... — Korigan je bacio pogled na zidni časovnik... pred Vajtekerovom berbernicom. Ako vidite čoveka sedog kao ovca, starog stotinu godina, onda je to čovek koga tražite.

— Deset minuta kasnije Holidej i njegov prijatelj Teksašanin uzevši svoje konje iz štale zastali su pred berbernicom da sedom starcu naslonjenom na ogradu upute nekoliko pitanja. Stari Eš je okazao puno dobre volje da sasluša pitanja i klimajući znalački glavom odgovorio je.

— Da, stranče. Nisam zaboravio taj put. Najbolji savet koji mogu da vam dam je da putujete preko planine.

— Preko planine? — začudio se Holidej.

— Da. Iznenađeni ste — nasmešio se Eš Danem — tako možete da putujete brže... I čak lakše, ako se držite planinskih vrhova, kao što je na primer prevoj Veprova leđa. Otuda vam redovan put izgleda sto milja ispod vas. Neće biti potrebno da se sve vreme penjete. Kad se jednom popnete na Ticok Hil i kad pođete duž Veprovih leđa biće vam sasvim lako. Morate samo da imate na umu da u Mil Kaunti možete doći samo kroz Mantou Pas. Videćete ga kad dođete na zapadni kraj Veprovih leđa. To je jedan veliki usek u kamenoj litici. Na tom mestu morate da se spustite u ravnicu i da se ponovo priključite redovnom putu... Čim vidite veliki usek... Zove se Mentou Pas, tako ga zovu. Zapamtite.

— To ćemo lako da zapamtimo. — Trejsi se bacio na leđa svog riđana. — Hajdemo Dok.

— Mnogo vam hvala stari — pozdravio je Holidej sedog mazgara.

Još više od reči zahvalnosti starca je oduševila novčanica od deset dolara koju mu je Dok ćušnuo u džep od prsluka. Stari je promrmljao nekoliko reči zahvalnosti, a Holidej se popeo u sedlo.

Zatim se u oblaku prašine i uz brz topot kopita Holidej i njegov nerazdvojni Teksašanin na brzu ruku napustili Fort Bejl i uputili se prema zapadu.

•

Dva dana kasnije u dva časa posle podne, gradonačelnik Milsvorta pozvao je gradske oce na hitan sastanak u svoju kancelariju, u Milsvortskoj gradskoj većnici. Gradonačelnik Kelib Fristoun nikada nije bio čovek čije je lice zario osmeh, ali je tom prilikom bio posebno neraspoložen. Nekoliko časova ranije diližansa koja je putovala na zapad donela je nekoliko primeraka poslednjeg izdanja „Trube" od

kojih je Fristoun jedan raširio da bi ga pokazao svojim kolegama. On je bio čovek malog rasta sa sklonošću ka gojenju. Kada je progovorio, glas mu je bio skoro piskav od uzbuđenja, a nagojeni podvaljak mu je podrhtavao pri pokretanju vilice.

— Opet je učinio istu stvar, i to namerno, kažem vam namerno! Dabogda kuga odnela izdavača ovog skandaloznog pamfleta... šta misli on ko je? Zar su ovaj divan grad i ova fina zajednica osuđeni da beskrajno trpe nečije klevete i uvrede!

— Pretpostavljam da smo svi pročitali „Trubu" gradonačelniče — lenjo je prevalio preko jezika Vern Telerbi, najbogatiji stočar na teritoriji Milsvorta. — Pa, šta ste drugo mogli da očekujete. Smrt starog Rafa Danbera je velika novost. Morali ste očekivati da će „Truba" objaviti taj događaj.

— Ali taj urednik — nastavio je da se ljuti Fristoun — taj Rivet, zar mora svaki put da opominje celu zemlju da je Danber bio građanin Milsvorta? Gospodo, prošlo je pet punih godina od kako je onaj voz opljačkan. Od tog vremena ovaj grad je napredovao. Milsvort se razvio. U njemu žive dobri ljudi, časni i pošteni građani koji poštuju zakon. A da li nam Rivet ukazuje dovoljno poverenja? Ne. Svaki put kad pomene Milsvort, on ga naziva „scenom velike pljačke voza", poprištem akcije... drskih zločinaca. A u Milsvortu već četiri godine nije se desilo nijedan kriminalni prestup, je li tako šerife?

Punački, dobro raspoloženi šerif Hep Džilern klimnuo je glavom u znak odobravanja.

— Naravno da je tako Kelibe — progunđao je. — Sve je već godinama mirno, i voleo bih da tako ostane.

— Ali, izdavač ovog paklenog pamfleta... — Fristoun je digao novine iznad glave i počeo prezrivo njima da maše — u novinama stvara lažan utisak i sugerira celoj oblasti da je Milsvort grad i kome se ne zna ni ko pije ni ko plaća! Kažem vam da to na svaki način mora da se spreči.

Telerbi se pogladio po bujnim brkovima, slegnuo neodređeno ramenima i pogledao svoje kolege većnike. Šep Ramford, upravnik lokalnog ogranka Nacionalne stočarske banke sedeo je ukrućeno i bez ijednog pokreta kao spomenik dostojanstva u njegovom po meri šivenom odelu, finom vešu i kravati gospodstvenog stila. Čeličnosiva kosa bila mu je proređena ali je Šep Ranford izgledao isto tako impresivno kao i uvek.

Hjugo Sevil, vlasnik kockarnice Sevil, bio je novajlija u gradskom veću. Ostalim većnicima trebalo je dosta vremena da ubede gradonačelnika da je jedan bivši krupije koji je u kockarnici igrao kockama, vredan da bude uključen u njihovo izuzetno društvo. Kockarnica je u poslednje vreme postala sastajalište Milsvortske gornje klase i, mada sa mnogo ustezanja, Fristoun je bio prinuđen da Sevila prihvati kao poštovanog poslovnog čoveka. Se-

vil je bio mršav, opuštenih ramena, sarkastičan i nekomunitivan. On nije nijednom reči prokomentarisao ono što su rekli ostali gradski oci kao što su Sulas Đefern, preduzimač, Bert Vajsmen i Karter Rebern, mesni zastupnik udruženja stočara.

Sastanak nije trajao dugo. Fristoun je podneo predlog i pošto je većini gradskih otaca bila dosadila procedura, svi su ga podržali. Izdavaču „Trube" biće poslato protestno pismo u kome će mu se zapretiti zbog nepovoljnog pisanja serviranog pravdoljubivoj progresivnoj javnosti Mil Kauntija. Telerbi, Ram ford i Sevil su izrazili sumnju da će taj protest imati uticaja na Riveta, ili bilo kog izdavača novina, ali su svoje mišljenje zadržali za sebe, sve dok sastanak nije bio završen.

Našavši se izvan gradske većnice, stočarski baron, bankar i vlasnik kockarnice održali su kratku konferenciju sa doktorom Markusom i Mos Igenom. Markus je bio ugledan građanin koji je sa sobom uvek nosio crnu torbicu. U stvari, on nije bio diplomirani lekar nego veterinar, bez obzira na to u oblasti Mil Kaunti bilo je dosta sveta koji je, u slučaju bolesti, radije pozivao njega nego zvaničnog oblasnog lekara.

„On je, istina, samo konjski doktor" primetio je jednom gradonačelnikov sin koji je studirao na koledžu „ali, on je pored bolesničke postelje umešniji nego bilo koji pravi lečnik."

Markus je značajno klimnuo glavom, osmehnuo se osmehom koji nije značio ništa i prokomentarisao.

— Sjajna vremena za Mil Kaunti, zar ne Šepe?

— Gradonačelniku se ne sviđa kad se nepovoljno piše o gradu — promrmljao je Ramford, preko cigarete. — Ne može čovek da ga osuđuje zbog toga.

Mos Igen je uzeo reč. On je bio Telejbijev ortak i dugogodišnji prijatelj, čovek navikao na grubosti života, star oko četrdesetak godina.

— Misli li neko da će se ta ptičica uputiti ovamo?

— Možda — rekao je Hju Sevil.

— Da — namrštio se Telerbi — može se desiti da dođe ovamo... ako je tačno ono što piše u „Trubi".

— I ako je Raf Danber — procedio je Ramford — šapnuo životno važno obaveštenje u Vejdove uši pre nego što je napustio ovu dolinu suza.

— Misliš li da je to verovati, Šepe? — zapitao je Telebri.

— Mislim da je Mil Kaunti zbog tog Rafa Dambera već pretrpeo više nego što mu sleduje — rekao je bankar. — Mislim takođe ako bi begunac smogao hrabrosti da uđe u Mil Kaunti, da bi ga trebalo presresti i obeshrabriti.

— Možda ga je potera iz Fort Bejla dosada stigla i uhvatila — ponadao se Telebri.

— Ako nije — namrštio se Igen — mogao bi svakog trenutka da se provuče kroz Mentau Pas.

— Trebalo bi mu poslati odbor za doček... —počeo je Sevil.

— Da, to je dobar predlog, Hju — složio se Ramford.

Konferencija petorice trajala je još samo nekoliko trenutaka posle čega su se razišli svaki u svom pravcu. Telerbi i njegov ortak odjahali su ka severu na valovite pašnjake T. B. ranča, sa doktorom Markusom koji je jahao jednu riđodlaku kobilu. Hju Sevil se vratio svom poslu. Bez žurbe, skoro veličanstveno Šep Ramford se udaljio ka gornjem delu grada i birou nacionalnog stočarskog udruženja.

Sledećeg jutra oko deset časova Holidej i Trejsi su stigli do najzapadnijeg dela šumom obraslog planinskog grebena poznatog kao Veprova leđa i tu najzad ugledali čoveka koga su tražili. Kroz dvogled, Holidej je ugledao samo jednog jahača, čoveka koji je besomučno gonio konja najvećom mogućom brzinom. Izoštrivši sočivo upravio je dogled na jahača.

— Je li to on — zapitao je Trejsi.

— Sigurno — rekao je Holidej odahnuvši. — Šta više, na sebi nema odelo robijaša. Obučen je kao običan kauboj... i nosi opasač sa revolverom.

Trejsi je obratio pažnju na pokretan oblačić prašine koji je dizao konj u trku.

— Pravac zapad — rekao je tiho. — I dalje jaše na zapad.

— U tom pravcu je onaj planinski prolaz — predočio je Holidej. — Tamo se uputio.

— Misliš da je to? — nastavio je Trejsi. — E, pogledaj prema istoku. Ako želi da se dočepa prolaza, onda neka moli boga da njegov konj dobije krila. Nije li ono potera?

Holidej je okrenuo durbin u pravcu istoka da bi osmotrio jahače i sa usana mu je sleteo šapat proklinjanja. Nije to bila najbrojnija potera koju je video, ali je bila dovoljno velika. Bilo ih je ukupno deset a dva predvodnika bili su im vrlo dobro poznati. Šerif Džejk Tus i njegov zamenik Meksvel.

Na čelu potere jahao je i treći čovek i upravivši durbin na njega Holideju je srce zakucalo brže. Taj čovek je bio mršav, nosa povijena kao jastrebov kljun i na sebi je imao crno odelo. Preko ramena mu je lepršao taman ogrtač, a glavu mu je skrivao od sunca šešir sa širokim obodom. Levo oko mu je bilo pokriveno crnim povezom.

— Ne mogu da znam šta ovo treba da znači — rekao je Holidej tiho kao da govori sam za sebe — ali mi u svakom slučaju ovde nešto zaudara.

— Zaudara, šta? — zapitao je Trejsi.

— Einfild — odgovorio je Holidej.

— Einfild? Šta je s njim?

— Jaše sa poterom... Rame uz rame sa šerifom Tusom i njegovim zamenikom.

— Neka ga nosi vrag...! — zaustio je Trejsi.

— Čuj... — dodao je Holidej — došla mi je na um jedna ideja.

— Nema koristi da Kela upozo-

rimo na poteru — preročio je Trejsi Holideju. — U svakom slučaju, stići će ga i uhvatiti... pre ili posle.

— To je tačno — složio se Holidej — ali nisam na to mislio.

— Nego?

— Sasvim iznenada došlo mi je na um kako bismo ipak mogli da pomognemo Trininom izabraniku.

— Ja ne vidim kako — izrazio je Trejsi sumnju — ali, hajde reci.

— Jasno je da se uputio ka Mil Kauntiju. Je li tako?

— Tačno. To je jasno.

— Prema tome, sve je jasnija pretpostavka da zna mesto gde je sakriven opljačkani novac. Šta misliš kako bi bilo kada bi se umesto da pobegne s tim novcem, predao vlastima i novac predao vlasniku? Smatram da bi njegova situacija u tom slučaju bila mnogo lakša, zar ne misliš?

— Hm... može biti da tu ima nečega — namrštio se Trejsi zamišljeno. — U svakom slučaju, vredi pokušati. A tom momku će biti potreban neki srećan preokret.

— Ali, neće stići do Mil Kauntija ako mu ne pomognemo — zaključio je Holidej.

— Pa, šta onda čekamo — živnuo je Trejsi ispravivši se u sedlu.

Bez daljeg dogovaranja ili razmatranja eventualnih posledica, Dok Holidej i njegov prijatelj Teksašanin Vud Trejsi poterali su konje do severne padine grebena i počeli užurbano sputanje ka ravnici. Kel Vejd im se izgubio sa vidika i nastavio je da se kreće uz brdo ka ulazu u Mentou Pas. Potera se sve više bližila s istoka i sputajući se vratolomnom brzinom Holidej i Trejsi su se nadali da će izbiti negde između gonilaca i gonjenog.

Kada je čuo topot kopita za sobom Vejd je bacio pogled preko ramena. Na domaku ravnice ugledao je dvojicu konjanika koji su punom brzinom gonili konje u njegovom pravcu, dižući za sobom veliki oblak prašine koji je za trenutak zaklanjao onu drugu grupu gonilaca.

Zabio je pete u bokove svog zadihanog ždrepca da bi iz njega izvukao poslednju iskru snage.

IX

Šerif se podigao na uzengijama i izustio groznu kletvu. Pokazao je prstom u pravcu kuda su jahali.

— Pogledajte! Ona dva jahača...!

— I oni žure da ga stignu — namrštio se čovek sa crnim povezom preko oka. — Nema nimalo sumnje da im je baš to cilj. Do sto gromova, šerife, nisam predviđao da će tako brzo pružiti šape. Vejd još nije stigao do prolaza!

— Možda nije! — uzviknuo je Tus — ali je vrlo blizu. Svakog trenutka će stići.

— Boga mi neće — uzviknuo je Meksvel. — Neće stići ako mu pre toga oni revolveraši priđu na domet puščanih metka!

— Pohitajte brže, ljudi! — povikao je Tus svojim dobrovoljcima i mamuznuo svog konja da trči brže.

Desetorica jahača su izvesno vreme gonili konje punim trkom i rastojanje između njih i Holideja i

Trejsija počelo se smanjivati. Holidej se izvio u sedlu, odmerio pogledom rastojanje između njih i gonilaca, onda se ponovo ispravio i žmireći pogledao, kroz oblak prašine, tamo gde je konj nosio Kela Vejda prema planinskom prolazu.

— Suviše brzo se približavaju! — doviknuo je Trejsiju.

— U redu! — grmnuo je Trejsi. — Vreme je da ih malo obeshrabrimo.

Još uvek jašući konje punim trkom drugovi su izvadili vinčesterke iz futrola i ubacili metak u cev. Njihova streljačka veština bila je tolika da su čak i pod tim uslovima mogli poslati metak pored ušiju gonilaca i uterati poteri strah u kosti ili čak isprazniti nekoliko sedala.

Pustili su vođice, uspravili su se malo u uzengijama i dok su njihovi konji nastavili da jure ispalili brzo jedan za drugim šest hitaca na svoje gonioce.

Dejstvo plotuna je bilo obeshrabrujuće za Tusa i njegovo društvo. Nekoliko tanadi je odletelo uvis iznad glava gonilaca, a nekoliko se zarilo u zemlju i diglo oblačiće prašine blizu zahuktalih kopita njihovih konja. Jedna životinja je uplašeno poskočila i zbacila svog jahača.

— Raspršite se u strelce! — povikao je Meksvel. — Svi u zaklon!

Do tog trenutka Holidej i Trejsi su se nalazili manje nego tridesetak metara iza konjanika koji je hitao ka prolazu, dovoljno blizu da bi videli kako ga je zadesila nesreća.

Njegov konj se sapleo i poklekнuo na prednje noge. Ne očekujući takav trzaj, Vejd je glavačke poleteo iz sedla i svom težinom udario o zemlju. Mada nije bilo potrebno, Trejsi je mahinalno konstatovao ono što se jasno videlo.

— Pao je!

— Imam i ja oči da vidim — procedio je Holidej besno i razočarano. — Štiti me!

Ujahali su u prolaz i potegli vođice. Konji su ukopali noge u tle i naglo stali. Holidej je skočio s konja i potrčao ka Vejdu opruženom na zemlji i doviknuo svom drugu.

— Pobrini se za konje... za sva tri konja. Odvedi ih negde u zaklon.

Kleknuo je na kolena, okrenuo Vejda na leđa i zabrinuto pogledao krvavu brazgotinu na njegovom čelu. Čvoruga je naglo rasla i po svemu sudeći lako je mogla dobiti veličinu i oblik bilijarske lopte.

Sve jači topot kopita opomenuo ga je da je potera ponovo krenula i da se ubrzano približava. Okrenuo se, uravnio mušicu i zarez na cevi puške i ispalio jedan za drugim tri hica, ovaj put sa ciljem da stvarno uplaši gonioce. Prvi hitac zamalo je promašio čoveka sa crnim povezom preko oka. Drugi je skoro oprljao Meksvela po obrazu i debeljko je smesta zategao vođice, sjahao i kao oboreno stablo pružio se na najbližoj velikoj steni. Treći kuršum razdvojio je grivu na glavi šerifovog konja. Konj se propeo,

više od iznenađenja nego od bola i Tus je doživeo neprijatnost da se strmoglavi sa konja na zemlju.

Trejsi se pridružio Holideju i saopštio.

— Sklonio sam konje u zaklon.

— Odlično! — zabrundao je Holidej. — Hajde da ponesemo Kela tamo iza onih stena.

Trejsi je dohvatio Vejda za opasač na pantalonama, podigao ga u stojeći stav i malo se sagnuo da bi ga prebacio preko ramena. Dok ga je nosio na drugu stranu, stenovitog prolaza, Holidej se oprezno podigao i povlačeći se natraške ispalio nekoliko hitaca sa kuka. Dvojica iz potere digli su malo glavu, ali na zvižduk metka brzo su ih ponovo zagnjurili.

Uspeli su da stignu u zaklon stena. Trejsi je spustio teret i nanišanio „vinčesterkom" a Holidej je uzeo da pogleda povređenog begunca.

— Ovaj čova — rekao je Dok ozbiljno — neće se skoro probuditi.

— Je li ozbiljno povređen — zapitao je Trejsi.

— Ne bih rekao da će nam umreti na rukama — rekao je Holidej mršteći se — ali...

Odjednom je začutao začuđen iznenadnom pojavom četvrte osobe. Iz jednog procepa u steni vodeći za uzdu zelenu kobilu — izašao je jedan punačak nasmejan čovek u građanskom odelu i učestalo zaklimao glavom u znak pozdrava.

Holidej je zapeo obarač svog revolvera i uperio cev u pravcu novodošavšeg, ali je njegov pogled odmah kliznuo sa nasmejanog lica na crnu torbicu koja je visila na debeljkovom sedlu.

— Hej, zdravo da ste mi — oslovio ih je novodošavši. — Izgleda mi da ste vi, gospodo, upali u mnogo velike neprilike. — Začutao je i bacio uzdržan pogled u pravcu ulaza u prolaz. — Gone vas razbojnici, je li tako?

Holidej je razmišljao brzo. Ako je ovaj čovek nekim čudom lekar... bilo bi odlično. Istina, i on sam je znao oko ranjenika, ali je u ovom slučaju više voleo da se o Vejdu pobrine neko drugi.

— Da, tako je — rekao je Holidej. — Kad smo stigli do prolaza konji su nam već bili umorni i nije nam ostalo ništa drugo nego da uhvatimo zaklon i prihvatimo borbu.

— Prijatelju, rekao bih vam nešto: prikovali ste ih za zemlju da ne mogu ni glavu da dignu — rekao je debeljko i prišavši bliže kleknuo na jedno koleno i pažljivo se zagledao u Vejdovo lice. — Nisam čuo kako rekoste da se zovete. Ja sam Lorington. Markus Lorington doktor medicine. Vraćao sam se u Milsford iz posete jednom pacijentu... Tamo kod Ketl Krika morao sam da namestim jednu prelomljenu ruku... i čuo sam pucnjavu. A šta se desilo ovom vašem prijatelju?

— Konj ga je zbacio — uzdahnuo je Holidej. — Čini mi se da je povreda na čelu dosta ozbiljna. Tresnuo je na glavu.

— Udarac u glavu kao što je

ovaj potvrdio je Markus zloslutno — obično ne donosi čoveku ništa dobro. Jasno vam je da ovaj čovek verovatno ima frakturu lobanje... naravno, ne bih to mogao sasvim pouzdano da tvrdim, bar ne dok ga detaljno ne pregledam u mojoj ordinaciji.

— Dok — rekao je Trejsi — ako slučajno umre, ne znam kako ćemo to reći mojoj sestri Trini...

— Neće umreti — uveravao ga je Holidej bez mnogo uzbuđivanja.

— Zavisi od toga koliko će hitno dobiti odgovarajuću lekarsku pomoć — umešao se Markus ne baš tako uvereno. — Da vam kažem nešto, momci. Mislim da mogu da se probijem do zapadnog izlaza iz prolaza i da odnesem vašeg prijatelja u Milsvort... u koliko vi budete u stanju da zadržite ove nevaljalce koji su vas napali.

— Smeo bih da se kladim da možemo — rekao je Trejsi ozbiljno. — Smeo bih da se kladim u život.

— Ako imate dosta municije... — počeo je Markus.

— Imamo je i više nego što će nam trebati — klimnuo je glavom Holidej.

— Bilo bi dobro da ih zadržite izvesno vreme. — Predložio im je Markus. — Ako u tome uspete svi su izgledi da će odustati od daljeg gonjenja a vi biste posle mogli da dođete u Milsvort. Moja kuća je u južnom kraju grada, na uglu glavne ulice i ulice Vilton. Šta... mislite o mom predlogu?

— U redu — složio se Holidej. — Mislim da je to najbolje rešenje.

— Je li njegov konj povređen pri padu? — zapitao je Markus.

— Nije — umešao se Trejsi — ali vi ostanite tu gde ste, ja ću da dovedem njegovo kljuse.

Rekavši to, Trejsi je iskočio iz zaklona i u dva skoka se prebacio preko širine prolaza do jednog otvora u steni. Iza tog otvora, na malom prostoru, nalazio se vezan Vejdov konj kao i Trejsijev mrkov i Holidejov vranac. Istog trenutka kad se Trejsi promolio iz zaklona puške su zagrmele. Holidej je provirio iza stene i jedan za drugim ispalio svih šest metaka u pravcu gonilaca. Jedan kratak delić vremena Teksašanin je bio kao na dlanu izložen hicima gonilaca iz Fort Bejla, ali je brza paljba iz Holidejevog „kolta" obeshrabrila one koji su nameravali da ga uzmu na nišan i naterala ih da zarone nos u zaklon.

Dok je njegov drug držao gonioce prikovane na zemlju Trejsi se dočepao otvora u stenama odvezao konja i otišao nekih tridesetak metara dublje.

Markus je istrčao iz zaklona vodeći za sobom kobilu preko čijeg sedla je ležao onesvešćeni Kel Vejd. Za čoveka njegove težine on se kretao vrlo brzo. Trebalo mu je samo nekoliko sekundi da stigne do Trejsija i Vejdovog konja. Pojahao je osedlanu životinju uzeo kobilu i pozdravio Trejsija zadovoljnim osmehom.

— Dođite da me potražite sa vašim prijateljem čim se otresete bandita — rekao je.

— Videćemo se — obećao mu je

Trejsi. — Rekoste da se zovete Lorington.

— Doktor Lorington — klimnuo je Markus glavom. U Milevortu me svi poznaju. E pa dobro, ne brinite za vašeg prijatelja. Dobiće najbolju lekarsku negu koja mu se u ovom kraju može ukazati.

Potegao je vođice i uputio se ka zapadnom kraju prolaza. Trejsi je poglèdom ispratio opterećene životinje — pastuva koji je nosio debelog čoveka i kobilu na čijim leđima se klatilo mlitavo telo Kela Vejda, sve dok ih nije zaklonila okuka stenovitog tesnaca.

— Hej — dozvao ga je glasno Holidej — hoćeš li ceo dan stajati i sanjariti? Dođi ovamo da i ti malo budeš meta kuršumima. Nisam ja sam uzeo monopol na to.

— Dolazim — odgovorio je Trejsi.

Pretrčao je kratak brisani prostor da bi se pridružio Holideju i za nekoliko sekundi koliko je bio na vidiku, gonioci su ga prepoznali. Tane je zviznulo neprijatno blizu, ali je visoki Teksašanin ne hajući, pritrčao i priljubio se pored njega uz stenu.

— Džejk!... povikao je Meksvel iz svog zaklona iza jedne stene. — Jesi li video ko je tamo?

— Ovaj put sam ga sasvim jasno video — odgovorio je Tus dovikujući naredbu dobrovoljcima koji su ležali priljubljeni u svojim zaklonima. — Prekinite paljbu!

A onda mu je odjedom palo na pamet. — Je li neko možda ranjen?

Do tog trenutka nijedan od gonilaca nije bio pogođen. Sem nekoliko manjih uboja zadobijenih prilikom padanja ili bezglavog traženja zaklona, niko nije zadobio nikakvu povredu. Bez obzira na to, svi su bili vrlo oprezni, jer je bilo očigledno da su branioci prolaza Mentau Pas veliki stručnjaci u rasipanju kuršuma. Svi su i dalje držali glave nabijene u zemlju, dok je Tus razgovarao sa čovekom zgrčenim pored njega.

— Trebalo je da se dosetim da će oni gurnuti svoj nos u ovu stvar. Sasvim je jasno da su u dosluhu s onim prokletim pljačkašima voza.

— Šerife Tuse — rekao je Pol Ejnfild — da li biste bili dobri da malo bliže objasnite šta time mislite?

— Imam na umu onu dvojicu nevaljalaca gore u prolazu — promrmljao je Tus. — Jednog Teksašanina i još jednog drugog, Holideja i Trejsija. Tako su bar rekli da se zovu, mada ne bih mogao da budem siguran da su im to prava imena. Držao sam ih pod prismotrom. Ispričali su mi srceparajuću priču o tome kako je Vejd pobegao od neke žene u Nebraski i...

— Grom vas spalio šerife! — izustio je u jednom dahu čovek sa crnim povezom preko oka. Okrenuo se da bi sposobnim okom netremice odmerio šerifa. — Vejd je stvarno bio zaručen za jednu ženu u Nebraski. Ona živi u Druriju, gradu u kome je i Vejd neko vreme bio nastanjen. A što se tiče Holideja i Trejsija... dođe mi da proklinjem

sve na svetu... Zašto mi niste ranije rekli za njih?

— Pa, rekao sam vam — branio se Tus.

— Rekli... rkli ste mi samo — vajkao se nemoćno Ejnfild — da su se za Vejda raspitivale dve sumnjive osobe. To je bilo sve što ste rekli. Niste ih pomenuli po imenu.

— Verovatno da se nisam ni setio njihovih imena — rekao je Tus, i nastavio sve više dižući glas. — Do đavola, mister Ejnfilde, kad bih se trudio da zapamtim sva lažna imena i sve nadimke svakog nevaljalca koji prođe kroz moje područje... šta bi bilo od mene? Istina, ime onog Holideja zvučalo mi je nekako... poznato, ali nisam mogao da ukopčam...

— Holidej...!..i Trejsi... — uzdahnuo je Ejnfild. — Oh, bože, bože, bože,... da sam samo mogao da naslutim...

— O čemu to govorite, čoveče? Šta je to toliko važno. Ko su taj Holidej i Trejsi? — zapitao je Tus.

Ejnfild ga je pogledao s nevericom. — Šalite li se vi ili mislite da od mene pravite budalu?

— Ma ne... šta vam pada na pamet? Samo ne razumem toliko uzbuđenje. — Branio se Tus.

— Zaista niste čuli ta imena?

— Ne — odgovorio je Tus malo zbunjen zbog svog neznanja.

Ejnfild je sa nevericom odmahnuo glavom. — Dok Holidej je najpoznatija ličnost od ušća Misisipi do Kalifornije, moj prijatelju. Najhladnokrvniji kockar i najopasniji revolveraš koga je Divlji zapad ikada imao. A Trjsi je njegov skutonoša i pajtaš... snagator sa kojim nema šale... kostolomac!

— Oh! — zaustio je Tus — sad znam. Čitao sam o njima. To su polukriminalci.

— Nikako! — usprotivio se Ejnfild. — Holidej je opasan čovek ali koliko znam, nikada nije prešao s one strane zakona... A ni Trejsi. Oni imaju neke svoje osobene postupke, ali sve je to u granicama prava i morala.

— I kakvog to značaja ima za nas? — Pogledao je Tus Ejnfilda ispod oka.

— Ima značaja što bi to izmenilo situaciju iz osnova.

— Kako? — Zapitao je Tus nezadovoljno.

— Ako su ona dvojica u prolazu, Holidej i Trejsi, onda ne bismo imali nikakvih problema.

— Ma jesu — zavapio je Tus — prepoznao sam ih.

— Prepoznali ste ljude koje ste videli. A to ne moraju biti Holidej i Trejsi. Možda su se samo izdavali za njih. Hm...— progundao je Ejnfild uzvirujući. — Mislim da bi ih na ovoj razdaljini prepoznao. U svakom slučaju, treba pokušati.

Rekavši to, Ejnfild je izvukao iz džepa belu maramicu i pružio ruku da uzme šerifovu pušku.

— Šta... šta to, do vraga, nameravate...? zaustio je Tus.

— Hoću da im pridem bliže i da se uverim ko su oni — rekao je Ejnfild dok je vejivao maramicu za vrh puščane cevi. — Recite vašim

ljudima da ne pucaju... sem ukoliko oni otvore paljbu na mene.

— Ne smete...! — zavapio je Tus.

Ali, Ejnfild se već uspravljao, izlažući se na taj način pogledu i mecima dvojice zabunkerisanih u prolazu. Digao je visoko iznad glave pušku sa privezanom maramicom i doviknuo u pravcu prolaza.

— Holideje... Trejsi... vidite li ovo? Ja sam pod zaštitom bele zastave! — Otkopčao je opasač sa revolverom i pustio ga da padne na zemlju. Zatim je prišao nekoliko koraka ka ulazu u prolaz. — Ako ste vi oni koji mislim da jeste, vi nećete pucati na mene! A ja vam dajem reč da nijedan od šerifovih ljudi neće ispaliti ni metka na vas!

Teksašanin je spustio „vinčesterku" a Holidej je olabavio stisak dršku svog „kolta". Ejnfildov poziv je jasno dopro do njihovih ušiju i oni su se zagledali ozbiljnih lica. Holidej je digao obrve i rekao.

— Ako Tus ne zna, neće mu ni smetati. Možemo mu ispričati istu priču koju smo ispričali i doktoru... da smo njega i njegovu grupu greškom smatrali za bandu razbojnika?

— Da, možemo, slažem se. Ali, šta ćemo s ovim koji nosi povez preko oka... s Ejnfildom?

— On hoće da razgovara. I što se mene tiče, to je u redu, rekao je Holidej bez osobitog izraza lica. — Šta bismo mogli da izgubimo ako malo popričamo.

— Rekao bih da ne gubimo ništa.

— Naravno. Onda prihvatimo — rekao je Dok.

— Prihvatamo. Ja ću izaći iz zaklona — predložio je Trejsi. — Štiti me.

— Ne, ja ću izaći — usprotivio se Holidej. — Štiti mene!

Ustao je i obišao stenu i izašao iz zaklona. Pošao je smelo ka sredini prolaza, tamo gde je bio sasvim otkriven i laka meta svakome strelcu. Ejnfild je zastao, i pažljivo se zagledao u Holideja. Digao je revolver iznad glave tako da ga je svako mogao videti, spustio je zapet obarač i laganim pokretom vratio revolver u futrolu.

— Vi ste Holidej... Dok Holidej! — Način na koji je Ejnfild to rekao više je ličio na tvrdnju nego na pitanje.

— Tačno, ja sam Dok Holidej — klimnuo je glavom Dok. — A vi ste Ejnfild.

Izraz Dokovog lica je postao oštriji. — Vi ste onaj tajanstveni čovek koji je odmamio Kela Vejda iz Drurija... i uvalio ga u paklenu nevolju.

— Priznajem pred zakonom i ljudima da sam odgovoran za neke njegove postupke — rekao je Ejnfild smeškajući se zagonetno — ali, ono što ste nazvali paklenom nevoljom nije baš to što mislite. — Pokazao je palcem ljude iza sebe. — Pretpostavljam da znate da jašem sa zvaničnom poterom. Ono tamo su šerif Tus, zamenik Mekeval

i grupa privremeno zakletih dobrovoljaca!

— Ne — slagao je Holidej hladnokrvno. — Ni najmanjeg pojma nismo imali ko su oni. Svi zajedno više ste ličili na gomilu razbojnika... Kako ste samo lovili ovog Vejda.

— Varate se mister Holideje, mi ga nismo lovili — prevaljao je Ejnfild preko usana.

— Nego što ste drugo radili? — Tvrdio je Holidej uporno.

— Nazvao bih to nekako drukčije — rekao je Ejnfild. — Recimo, moglo bi se kazati da smo se približavali da bismo mu, u slučaju potrebe, ukazali pomoć. — Spustio je cev puške ka zemlji i življim koracima pošao uz put do ulaza u prolaz. Stojeći pored Holideja bacio je kratak pogled prema visokom Teksašaninu koji je stojao u zaklonu i zavijao cigaretu.

Zatim je još jednom pogledao u planinski prolaz. — Video sam da se, Vejdov konj udaljio. Zaključujem iz toga da nije bio ozbiljno povređen?

— Mislite li na konja — napravio se šeret Holidej — ili na Vejda.

— Mislim na Vejda — rekao je Ejnfild učtivo praveći se da nije primetio Holidejev šaljiv ton. — Moja briga za tog mladog čoveka je mnogo veća nego što vi, izgleda, shvatate. — Zatim je ponovo pogledao Trejsija i zapitao:

— Konj ga je zbacio pa je od pada zadobio ozbiljnu povredu na glavi — rekao je Holidej. — Slučajno je naišao lečnik iz Milsvorta i ponudio se da Vejda prenese u njegovu ordinaciju u gradu.

— I? — Ejnfild je upitno digao obrve. — Vi ste mu to dopustili.

— Naravno. Šta je bilo logičnije od toga? — rekao je Dok ne menjajući ton.

— Nadajmo se da nije ništa gore od kontuzije. — Namrštio se Ejnfild zabrinuto. — Pa dobro, ako nemate ništa protiv, ja bih pozvao šerifa. Biće najbolje da odvede svoje ljude u Milsvort da motre na lekarevu kuću.

— A šta ćete vi učiniti? — zainteresovao se Holidej.

— I ja ću poći s njima — rekao je Ejnfild — pošto vam prethodno poverim jednu ili dve tajne.

Holidej je upitno digao obrve, ali ni jednom reči nije pokazao iznenađenje. Teksašanin je prišao bliže.

— Tajnu? — zapitao je.

— Da — rekao je Ejnfild dodirnuvši rukom prevez na oku. — Očigledno da je vreme da vam objasnim neke stvari. Ukoliko ne zadovoljim vašu radoznalost, ne mislim time da kažem da kažem da je vaše interesovanje bezrazložno, mogli biste da nastavite sa mešanjem... pa čak i da upropastite ceo plan.

— Kakav plan? — zapitao je Trejsi i zainteresovano naćulio uši. — O čemu on to govori, Dok.

— Imajte strpljenja — uzdahnuo je Ejnfild. Digao je uvis pušku sa maramicom i mahnuo njome nekoliko puta, a zatim je skinuo maramicu i vratio je u džep. — Ukoliko pre Tus i njegovi pomoćnici stave

Vejda pod prismotru, utoliko će bolje biti za sve one kojih se tiče ova stvar.

Za tren oka moglo bi se reći, potera je ponovo pojahala konje i požurila uz put. Kada je povorka ušla u prolaz, Meksvel je otkopčao lisice koje su mu visile o pojasu. Na to je Ejnfild reagovao umirujućim glasom.

— Ovi ljudi nisu za hapšenje.

— Neka me nosi vrag sto puta — negodovao je Tus. — Sve dosada smo lepo sarađivali sa vama, ali, moram da kažem da ste otišli suviše daleko. Ovi nevaljalci su...!

— Ti nevaljalci — objasnio je Ejnfild smireno — su niko drugi nego Dok Holidej i Vudi Trejsi. Ja ih poznajem. Njihove fotografije imamo u arhivi našeg glavnog štaba.

— Verujem vam — uporno je nastavio Tus — ali, sami ste videli da su pokušali da nas zadrže...

— Da, znam, ali kad su se spustili sa grebena da nam preseku put verovali su da smo banda razbojnika. Ja verujem da je to što su rekli istina i bolje bi bilo da i vi to prihvatite.

— Sa većinom šerifa je muka — rekao je Trejsi podrugljivo — što slabo umeju da prave razliku između poštenih ljudi i lopova.

— Časna reč...! — Zaustio je Meksvel.

— Smiri se Lorine — došapnuo mu je Tus više mrmljajući sebi u bradu. — Ipak, moramo da sledimo uputstva mister Ejnfilda. Ne zaboravi da nastupamo po naređenju oblasnih vlasti. — Zagledado se oštro u oči čoveka sa crnim povezom preko oka. — Dobro. Šta treba da radimo.

— Naš čovek je odnet u Milsvort — rekao je Ejnfild. — Odneo ga je lokalni lekar onesvešćenog od udara zadobijenog od pada s konja.

— Onda... — zaustio je Tus.

— Da, znam šta mislite, i smatram da ste u pravu — rekao je Ejnfild klimajući glavom. — Zato bi bilo dobro da pohitamo u grad. Ne možemo znati koliko dugo će Vejd biti u nesvesti. Prirodno, doktorova kuća mora biti stalno pod prismotrom.

— Pobrinućemo se za to — uveravao ga je Tus.

— Mister Holideje — obratio se Ejnfild Doku — pretpostavljam da ste se setili da tog lekara pitate za ime i za lokaciju njegove kuće.

— Lekar se zove Lorington — odgovorio je Holidej — Rekao je da se njegova kuća nalazi na južnom kraju Milsvorta... Na uglu glavne ulice i ulice Vilton Roud.

— Ko su, do vraga, taj Holidej i Trejsi? — želeo je da sazna Meksvel. — Šta oni predstavljaju? Po čemu se s njima treba ponašati drukčije nego sa drugima?

— Nemamo sada dovoljno vremena — nasmešio se Ejnfild — za sveobuhvatan prikaz... kako da kažem... raznovrsnih poduhvata ovih džentlmena. To bi nam oduzelo mnogo vremena. Jednostavno ću vam reći da u mojoj organizaciji njih vrlo visoko cene bez obzira na njihove ponekad neuobičajene me-

tode delovanja. Čak ih znaju i neke poznate ličnosti naše vlade.

— Hm — progunđao je Meksvel.

— Na prvi pogled čini se kao da donose samo neprilike — nastavio je Ejnfild. — Mogu čak da garantujem da ih većina šerifa tako prima. Ali, mada će vam to možda biti teško da poverujete, oni su uvek stajali na strani reda i zakona. Poznato je da zločinci i nevaljalci strepe od njihovog imena.

— Kao od lovaca ucena? — zaključio je Meksvel i namrštio se.

— Mister Ejnfild je mislio ono što je rekao. Ne verujem da bi se zalagao za neke lovce ljudskih glava. — Umešao se šerif Tus. — Mister Ejnfilde, idete li i vi sa nama?

— Tek pošto porazgovaram nekoliko reči sa mister Holidejem i mister Trejsijem — rekao je Ejnfild i učinio nestrpljiv pokret rukom. — Bilo bi bolje da požurite. Pretpostavljam da znate put za Milsvort?

— Znam — potvrdio je Tus i klimnuo glavom.

Potera je brzim kasom pojahala kroz kanjon. Ejnfild je stajao pored svog konja i značajno gledao Holideja i Teksašanina koji su budnim okom pratili konjanike. Izvadivši iz džepa tri cigare ponudio je svoje sagovornike. Holidej je međutim odbio.

— Ne, hvala, pušim samo svoje specijalne — dodao je vadeći tabakeru.

— Ah, da, zaboravio sam. Inače je poznaato da Dok Holidej puši samo tanke „havane".

Holidej se neprimetno osmehnuo.

— Znate i to?

— Da — rekao je Ejnfild smeškajući se. — U stvari, ima već dosta godina od kako sam prvi put čuo za vas... A izvesno vreme slušam i o mister Tresiju.

Trejsi se zadovoljno isprsio. Godilo mu je da se njegovo ime pominje. — Pa, već dosta vremena — rekao je dižući ponosno ramena — mi smo zajedno i sa dosta uspeha uvodimo red.

— Uvodite red... da, to je prava reč — osmehnuo se Ejnfild.

— Hajdete pričajte — navalio je Trejsi. — Šta je u stvari sa Kelom Vejdom? Imamo pravo da znamo istinu, s obzirom da je bio takoreći zaručen sa mojom sestrom od tetke... sa sestrom Trinom.

— Bojim se da toj dami dugujem ozbiljno izvinjenje — uzdahnuo je Ejnfild. Kresnuo je šibicu i pokazalo se da nije ništa sujeverniji od dvojice svojih sagovornika. Sva trojica su zapalili cigare na toj jednoj šibici. Ejnfild je povukao nekoliko puta dok se razgoreo žar na vrhu cigare, a onda odbio gust dim.

— Tačno je da sam ja odgovoran za Kelov iznenadan odlazak iz Druija. A što se tiče njegovog propuštanja da devojci objasni razloge, to je... kako da kažem... navika stvorena dugim iskustvom. Jer, uprkos svom mladalačkom izgledu, Kel je u svom zanatu pravi veteran. On je zapazio i shvatio važnost potpune tajnosti... naravno, u određenim slučajevima.

— Veteran? kažete veteran? — Zapitao je Holidej dižući upitno obrve. — A u kojoj vrsti zanata?

— Ja radim za Pinkertonovu detektivsku agenciju — objasnio im je Ejnfild. — Tamo sam jedan od starih saradnika. Do pre godinu dana Kel je bio jedan od naših najboljih detektiva, stručnjak koji je rešio mnogo teških slučajeva. Kad kažem stručnjak, pod tim podrazumevam da je bio specijalno obdaren za riskantne i opasne poslove agenta koji je uzimao nečiji identitet i pod lažnim imenom radio na rešenju određenog slučaja... Razumete šta mislim da kažem?

— Pa, on uopšte nije lopov? — izustio je Trejsi skoro bez daha.

— Ako je Kel Pinkertonov čovek — prihvatio je Holidej cedeći reči na polovinu usana — to onda objašnjava mnogo štošta.

— Ne, u vreme kad sam ga pozvao da dođe u Brajantvil on nije bio Pinkertonov službenik — odmahnuo je glavom Ejnfild. — Dvanaest meseci ranije on je dao ostavku i povukao se, pošto je prethodnih nekoliko godina Pinkertonovoj agenciji učinio izvanredne usluge. Bio je star već skoro trideset godina i odjednom mu je došlo da napusti avanture i skrasi se u nekom malom mestu. Poželeo je da živi u miru, da se oženi, da izrodi decu. Mogu da kažem da i sada priželjkuje to isto. Bio je potreban čitav čas ubeđivanja da ga nateram da se prihvati zadatka.

— A zadatak je bio? — zapitao je Holidej.

— Zar niste pogodili? — rekao je Ejnfild praveći začuđeno lice. — Trebalo je ubaciti nekoga u blizinu starog Rafa Danbera. Kad su Raf Danber i petorica njegovih saučesnika opljačkali onaj voz pre pet godina, kompanija „Grejt Vestern Inšjurens" morala je da Nacionalnom stočarskom udruženju naknadi gubitak. „Grejt Vestern" je konačno odlučio da potraži našu pomoć, a oblasne vlasti i policija su obećale da će nam pružiti svaku pomoć i saradnju.

— Koliko ljudi je upućeno u tajnu? — zapitao je Holidej.

— U Fort Bejlu — rekao je Ejnfild — bili su upoznati Tus i njegovi zamenici, a u kaznenom domu samo upravnik Trekart i jedan stražar. Taj stražar po imenu Dafi bio je nekada službenik naše agencije. Jasno, pokušaj pljačke banke u Fort Bejlu bio je najjednostavniji način da Kela smestimo u zatvor.

Holidej se jedva primetno osmehnuo i znalački klimnuo glavom. — Shvatam.

— Naravno. Znali smo da je Danber na umoru, a sem njega niko nije znao ni identitet njegovih saučesnika ni mesto gde je sakriven opljačkani novac.

— To je bio jedini način da se nešto dozna. Kako je Kel prošao? Mislim, je li nešto doznao od Danbera? — upitao je Holidej.

— Saznao je gde je sakriven novac — rekao je Ejnfild. — Na nesreću, Danber je umro pre nego što je rekao imena svojih saučesnika

što situaciju čini znatno težom i komplikovanijom.

— Da, samo i tu ima leka — prekinuo ga je Holidej. — Uostalom, i vi ste to shvatili pa ste učinili sve što je potrebno.

— Lukavi ste — osmehnuo se Ejnfild. — Pa, morali smo da se snađemo. Zahvaljujući pisanju novina ti nepoznati nevaljalci znaju da je Vejd pobegao iz zatvora i verovatno će pretpostaviti da je Danber pred smrt odvezao jezik i poverio svom sobnom drugu ono što ga je i inače mučilo.

— Na dobru kartu ste zaigrali.

— Mislim da jesmo. Oni će svakako smatrati kao sto posto sigurno da će Vejd, pošto je već pobegao, doći u Mil Kaunti da nađe novac. — Bacio je pogled prema zapadu i nastavio. — Sad vam je jasno zašto sam toliko žurio da Tus i potera što pre stignu u grad i tamo počnu da motre na Vejda...

Holidej se osmehnuo. — Jasno. Ako bi se desilo da Danberovi saučesnici stave šape na njega, ne bi valjalo.

— Jeste li sigurni da je opljačkan novac skriven negde na teritoriji Mil Kauntija? — Zapitao je Trejsi preko volje.

— Danber je uhvaćen pre nego što je prešao državnu granicu. — Naglasio je Ejnfild. — Da, mister Trejsi, držimo kao apsolutno sigurno da je novac zakopan negde u granicama oblasti. Naravno, samo Kel zna tačno gde se nalazi.

— Mogao je to što je saznao lako saopštiti upravniku zatvora. — Nagovestio je Holidej. — Ma šta da mu je Trekard dekao, on je to mogao da poveri upravniku.

— Da, mogao je — rekao je Ejnfild. — I na taj način bi bilo rešeno pitanje novca. Novac bi bio pronađen i na tome bi se sve završilo. Ali, sa Danberovim saučesnicima... od kojih je jedan ubio čuvara voza? To je bilo pre pet godina ali to ne znači ništa. Isto je kao da se desilo juče. Za nas je bilo čak važnije da se pronađe ko su saučesnici.

Trejsi je zatreptao očima. — Naravno.

— Kel Vejd je mamac, mister Holideje. On će namamiti ubicu i ostale da izađu na čistinu! Jasno?

X

Teksašanin se premeštao s noge na nogu, a Holidej je ćutke odbio nekoliko dimova. Obojica su sa puno pažnje saslušali detektiva Pinkertonove agencije. Priča koju su čuli od Ejnfilda odgonetnula je mnoge zagonetke i mnogi događaji dobili su logično razjašnjenje.

— U kaznenom zavodu sa Kelom je stupio u kontakt zatvorski čuvar po imenu Herd. Na njega se već duže vremena sumnjalo, i on je sada u pritvoru.

— Zbog čega? — zapitao je Holidej. — Je li on jedan od petorice pljačkaša voza koji su umakli?

— Nije — rekao je Ejnfild — ali jedan od te petorice ga je podmitio da motri na Danbera, a kasnije na Kela.

— Prema tome, na kraju se ispostavilo da je Kel ipak pošten čovek — promrmljao je Trejsi. — I ne sa-

mo pošten čovek nego i pravi heroj.

— Nesreća je u tome, procedio je Holidej — što se može desiti da završi kao mrtav heroj.

— Žao mi je što možda izgledam ravnodušan — rekao je Ejnfild mršteći se — ali, to je rizik sa kojim je Kel računao i koji je preuzeo svesno... zato što jeste i što je uvek bio izvrstan detektiv. A sada bih vas zamolio da me izvinite.

Ejnfild se bacio na leđa svog konja. — Moram da se pridružim poteri.

— I šta onda — zapitao je Trejsi.

— Ako je Kel u dovoljno dobrom stanju da nastavi igru — rekao je Ejnfild — on će to svakako i učiniti i okončaće postavljeni zadatak.

— Po onome što smo dosada o njemu saznali, nema sumnje da mu ne nedostaje osećanje dužnosti. Pretpostavljam da će tako učiniti. — Zaključio je Holidej. — A jeste li plan sproveli do kraja?

— Pa, ne baš do detalja. — Ejnfild se snuždio. — Nismo planirali ovaj nesrećan pad.

— Hm, da — zamislio se Dok. — Pa ništa se u stvari ne menja on i dalje ostaje mamac. Mislim da bi bilo najbolje da pobegne iz kuće daktora Loringtona i da se uputi u otvorenu preriju. Vi biste onda mogli da dignete galamu što bi izmakao milo iz njihovih rupa i onu petoricu pacova.

— To je i bila ideja — rekao je Ejnfild.

— Imam neki predosećaj — nastavio je Holidej — da će i oni po privatnoj liniji nastojati da Kela priteraju u tesnac. Na kraju, imaju za to dosta realnih razloga.

— Kako da ne — prihvatio je Ejnfild. — Pedeset hiljada dolara je, gospodo, jako veliki realan razlog. — Digao je ruku u znak pozdrava. — U međuvremenu, dok se stvar ne okonča, tražim od vas da se ne mešate u ceo posao. Vaša dalja mešanja mogla bi upropastiti šanse da demaskiramo krivce. Jesam li bio dovoljno jasan?

— Samo nastavite svojim putem — složio se Trejsi klimajući glavom. — Idite u Milsvort i kad vidite Kela, prenesite mu naše pozdrave. Mi znamo da procenimo kad smo poželjni a kad nismo.

Ejnfild je okrenuo konja i u oblaku prašine odjahao kroz planinski prolaz. Duže vremena su dvojica prijatelja stajali u dubokom ćutanju. Onda je Holidej slegnuo ramenima i priznao.

— Ovaj put sam pogrešio Izgleda da su moje slutnje i pretpostavke od samog početka bile pogrešne.

— Nemoj da ti je krivo i nemoj sebi ništa da prebacuješ, Dok — tešio ga je Trejsi. — Ne možeš uvek sve predvideti. Zato ne misli na to, nego kaži mi šta misliš da radimo mi dalje.

— Idemo lepo lagano i mirno za Milsvord — rekao je Holidej tiho. — Odsada pa nadalje nećemo se više mešati u „slučaj Vejd", ali, to ne znači da nećemo biti u blizini i posmatrati šta se dogada.

Vratio je „vinčesterku" u futrolu

na sedlu i bacio se na leđa svog vranca. Trejsi je pošao njegovim primerom i pojahao svog zelenka, a zatim su obojica, rame uz rame prošli kroz prolaz. Prošli su kroz uzanu klisuru i izašli na zapadnoj strani klanca, kada je Trejsi odjednom zaustavio svog konja i pozvao Doka da učini to isto.

— Šta je, šta te muči — zapitao je Dok.

— Nešto se ne uklapa — namrštio se Trejsi.

Netremice je gledao u tle sa desne strane puta i prtsima trljao vrh brade.

— Pa dobro, reci već jednom — rekao je Holidej i nestrpljivo mahnuo rukom — šta se ne slaže?

— Slučajno se desilo da sam zapazio otisak kopita kobile doktora Laringtona... Tamo na ulazu u prolaz — rekao je Trejsi. — Bilo ga je lako zapaziti, jer je u levoj zadnjoj potkovici nedostajao jedan ekser.

— I? — nastavio je Holidej pitanje.

— I — rekao je Trejsi — evo opet tog istog traga... traga doktorove kobile i ždrepca koga je jahao Kel. Pogledaj malo i sam momče.

Holidej je pogledao trag i digao pogled do Trejsija.

— I sad da te pitam — nastavio je Trejsi — pruža li se taj trag prema gradu? Da li otisci kopita prate uobičajeni put?

— Do vraga, ne! — izustio je Holidej u jednom dahu. Stisnuo je zube tako da su mu mišići na vilicama iskočili, i procedio kroz zube nešto nerazumljivo. Pogledao je prema severu. — Lekar je odveo Vejda u onom pravcu.

— Sasvim na drugu stranu Milsvorta — rekao je Trejsi praveći na licu grimasu nezadovoljstva. — Misliš li da su to Tus ili Pinkertonovac primetili?

— Verovatno da nisu, dragi moj — rekao je Holidej mršteći se. Ne vidim nijedan drugi trag da vodi u tom pravcu.

— Tačno zapažaš, stari moj. Ali, mi smo primetili — podsetio ga je Trejsi ozbiljno. — Šta da radimo?

— To je smešno pitanje — rekao je Holidej uz prikriven vragolasti osmeh. — Sam vraški znaš dobro šta ćemo da radimo.

*

Više od jednog časa prijatelji su pratili trag koji su iza sebe ostavili ždrebac i zelena kobila. Budući da ih je situacija nalagala krajnju pažnju i opreznost, napredovali su sporo koristeći svaki zaklon na koji se u ovom pustom predelu može naići.

Njihova potraga je konačno završena na severnom obodu jednog šumarka moskitovog žbunja. Manje od pedesetak metara ispred njih nalazila se koliba od brvana, i jedan mali prostor ograđen tankim granama. U njemu su se nalazili još uvek osedlani ždrebac i zelena kobila, a pored njih još dve druge životinje, čiji su gospodari očigledno bili kauboji. Omalen čovek opasnog izgleda odeven u odelo stočara sedeo je na jednoj steni nekih desetak metara daleko od otvorenih vrata kolibe.

Zemljište koje je kolibu delilo od šumarka, bilo je prošarano stenama.

Holideju i njegovom teksaškom prijatelju pravac njihovog kretanja izgledao je jasan.

Morali su, naravno, doći do kolibe. U njoj su se nalazili Kel Vejd i njegovi pratioci. Vraga pratioci! Verovatno njegovi gospodari koji su ga imali u rukama. Stara družina pokojnog Rafa Danbera.

Debeljko im je uzeo Kela lako kao što odrastao čovek prevari naivno dete i uzme mu iz ruke lilihip. Pa, dobro, njih dvojica su došli tu da Vejda ponovo uzmu pod svoje okrilje.

Mos Igen, onaj koji je čuvao stražu, pogledao je u pravcu kolibe i upitao glasom koji je podsećao na lavež promuklog psa. Njegov glas je bio od onih koji se čuju daleko. Holidej i Trejsi su čuli svaku reč.

— Još se nije osvestio?

— Još malo.

Prepoznali su glas koji je izgovorio te dve reči. Pripadao je Loringtonu. — Ako je to bilo pravo ime čoveka koji im se tako predstavio.

— Dok... — počeo je Trejsi.

— Da... — Holidej je odobravajući klimnuo glavom. Polazimo. Sjaši i priveži konje. Moračemo da se privučemo do kolibe i to treba da izvedemo puzeći kao zmije. Tiho, bez šuma. Od stene do stene, razumeš? Ne smemo dopustiti da nas onaj stražar primeti.

Pošto su privezali konje, legli su na zemlje i počeli da puze prema najbližem velikom kamenu, dovoljno velikom da ih obojicu zakloni od stražarevog pogleda. Igen je slučajno pogledao u njihovom pravcu, ali je zakasnio da ih primeti. U tom momentu oni su već ležali ispruženi iza stene.

Prošla su dva dugačka minuta. Igen je savio cigaretu, zapalio je i pogledao u pravcu jugozapada kao da nekoga očekuje. Sada je bio profilom okrenut prostoru prema kome su gledala vrata kolibe. Holidej je oprezno izvirio iza kamena, pažljivo osmotrio situaciju i onda ponovo krenuo.

Lagano i uz veliki napor kockar i njegov prijatelj su prišli do na nekoliko metara od kolibe. Pri kraju im je Igen malo pomogao, jer je napustio stražarsko mesto i prišao vratima kolibe da bi onima unutra postavio neko pitanje. Dok su se razdvajali, jasno su čuli njegovo pitanje. Trejsi se zgrčio iza jedne stene nekoliko stopa daleko od Igenovog stražarskog mesta, a Holidej je uhvatio zaklon iza jednog velikog kamena blizu istočnog ugla kolibe. Bio je skoro siguran da koliba mora imati prozor sa strane ili pozadi.

— Evo ih dolaze — rekao je Igen glasno.

— U prvi čas — čuo se debeljkov odgovor.

Iz kolibe se čuo glas još jednog čoveka.

— Vejd je došao svesti. Vreme mu je da razveže jezik... ako mu je stalo do života.

Za uhode taj momenat je Mogao postati kritičan. Ako ih oni koji su dolazili primete, njihove šanse da izvrše iznenadni napad bile bi osujećene. Obojica su se instiktivno sagnuli još niže u svojim zaklonima,

prateći brižnim okom približavanje dolazećeg vozila. Kola su se malo nagnula na stranu i Holidej je odahnuo. Taj položaj kola bio je povoljan za Doka i Trejsija. Sem toga, pažnja vozara i njegovog saputnika bila je usredsređena na kolibu, a ne na predeo oko nje.

Karuce su se zaustavile na nekoliko metara zapadno od stene na koju je stražar ponovo seo. Šep Ramford i Hju Sevil sišli su sa kola i upitno ga pogledali. On im je pokazao palcem kolibu iza sebe i njih dvojica su požurili unutra. Za izvesno vreme uhode su se zadovoljile time da načule uši i osluškuju.

Unutar kolibe Kel Vejd je sedeo vezan za stolicu, bled, još uvek ošamućen od povrede na glavi. Jedva pokrećući oči od bola prešao je pogledom sa lica na lice. Sa mnogo napora uspeo je da progovori.

— Šta ovo znači?

— Zar još nisi pogodio, Vejde? — nasmešio se bankar.

— Vejd? Ja se ne zovem Vejd — s mukom je zatvorenik prevalio preko usana. — Nikada nisam čuo ni za kakvog Vejda.

— Ne traći nam dragoceno vreme — brecnuo se Vern Telerbi mrgodno.

— Možda nisi znao — zacerekao se doktor Markus — da je tvoja slika bila u novinama. Dakle, mi te poznajemo, sinko, i ne vredi ti da nas lažeš.

— Danber ti je rekao mesto, Vejde — procedio je Ramford. — Mora biti da ti je rekao. Zašto bi se inače odmah po bekstvu iz zatvora ti uputio pravo u Mil Kaunti.

— Nije mi rekao, — s naporom je odgovorio Vejd. — Ja sam... samo nagađao da je plen zakopen negde u ovom kraju...

— Pa si prešao toliki put — iscerio se Telebri šeretski — da bi prekopao svaki kvadratni metar Mil Kauntija? Do vraga, Vejde, s kim misliš da imaš posla? Sa gomilom budala?

— Pretpostavljam da ste vi ista ona petorka koja je jahala sa starim Rafom, kada je pre pet godina izvršena ona pljačka? — rekao je Vejd upitno nabravši čelo.

— Pogrešno pretpostavljaš — nasmešio se Markus. — Nismo mi jahali s njim. On je jahao sa nama. Dozvolili smo mu da pođe samo iz jednog razloga: bio nam je potreban još jedan čovek.

— Ja sam isplanirao ceo poduhvat, Vejde — promrmljao je Telerbi. Svi ostali su došli na gotovo. Sem naravno, Šepa. U to vreme, Šep je bio samo blagajnik u Udruženju stočara. Običan sitan blagajnik, ali ambiciozan, je li tako Šepe? I uvek spreman da pruži neka obaveštenja. Tako smo saznali koji voz treba napasti... i kada.

— Vi mi to ne biste govorili — uzdrhtao bi Vejd, da ne nameravate da me ubijete.

— Pitanje je samo — rekao je Sevil uzdahnuvši. — kako želiš da umreš. Ako odgovoriš na naša pitanja umrećeš brzo i bezbolno. A ako ne odgovoriš i ako budeš izvrdavao...

E, u tom slučaju obećavam ti da ti smrt neće biti bezbolna.

— Hju — namrštio se Ramford. —Mislim da ne bismo mogli više da čekamo.

— Tvoj je Sevile — rekao je Telerbi ravnodušno. — Hajde da vidim šta možeš da učiniš sa tim tvojim nožem.

Trejsi se malo okrenuo u svom zaklonu i pogledao u pravcu Holideja, očekujući da mu on da neki znak. I dobio ga je skoro istog trenutka. Holidej mu je klimnuo glavom i Trejsi je shvatio. Ispravio se u punoj veličini sa „koltom" u desnoj ruci, visoko dignutim iznad glave. Igen je morao nešto čuti, jer je učinio pokret kao da će se okrenuti baš u trenutku kad je cev Trejsijevog „kolta" zgužvala vrh njegovog „stetson" šešira. Igen je zaronio u mrak besvesti i prućio se u prašinu. Za to vreme Holidej je kao strela pritrčao do ugla brvnare. Istovremeno kad i Dok, Trejsi je sa revolverima u rukama doskočio do otvorenih vrata brvnare.

Do prozora na boku brvnare Holideju je trebalo samo četiri skoka. Prozor je bio otvoren. Oslonio je cev revolvera na okno prozora, u magnovenju obuhvatio pogledom prizor u odaji i reskim zapovedničkim glasom koji nije ostavljao mesta dvoumljenju doviknuo.

— Dalje od tog čoveka!

Četvorica u kolibi su ostali kao sledjeni. Sevil je zastao neposredno ispred Kela Vejda koji je sedeo na stolici. Oštrica njegovog noža blistala je na nekoliko santimetara od njegovog lica. Telerbi je sedeo s druge strane noževima izrezbarenog i — izgrebanog stola, ruku spuštenih van domašaja pogleda, očiju upiljenih u Vejda. Debeljko je stajao tako da je skoro zaklanjao zarobljenika od Holidejevog pogleda. Ramford je stajao u blizini vrata.

— Rekao sam dalje od tog čoveka! — grmnuo je Holidej još jednom. — Neka je nebo u pomoći onome ko napravi makar jedan pogrešan pokret.

Sva četvorica su se pokrenula, istovremeno, i nebo im ništa nije pomoglo. Oštroumni Kel Vejd se odbacio nogama od poda nauznak, tako da se njegova stolica prevrnula i poklopila ga Telerbi je prevrnuo sto i zaklonio se iza njega. Ramford se okrenuo i jurnuo prema vratima. Markus se okrenuo za sto osamdeset stepeni sa zapetim „koltom" u debeloj šaci.

On je bio prva Holidejeva žrtva. Zateturao se, ispustio oružje i pao na kolena. Holidejev metak ga je pogodio u desno rame.

Ramford nije uspeo da stigne do vrata. Tamo se pred njim iznenada isprečio Trejsi vitlajući „koltom" u levoj ruci i pucajući revolverom u desnoj. Zamahnutim „koltom" pogodio je Ramforda po levoj slepoočnici i banker se srušio na zemlju kao bik udaren ušicama sekire u čelo. Skoro u istom deliću sekunde Holidej je opalio na Sevila i Markusa. Na Sevila zato što je potegao mali džepni „deringer" a na Markusa, jer je ovaj levom rukom dohvatio ispušten „kolt". Udar taneta odbacio je

Sevala unazad i on se krvareći od smrtonosne rane prevrnuo preko debeljka koji se pogođen po drugi put, mlitavo opružio po podu.

— Trejsi, lezi! — povikao je Holidej, jer je Telerbi sa dignutim revolverom izvirio iza stola.

Trejsi nije imao dovoljno vremena da pažnju prenese na rančera. Nije mogao da učini ništa drugo nego da posluša Holidejevu komandu i on je to učinio na svoju sreću, za delić sekunde, blagovremeno. U trenutku kad je padao ka podu Telebrijev metak mu je proleteo kroz kosu na temenu. Holidej je opalio metak, a zatim još jedan. Prvo tane otkinulo je komad iverke od stola. Drugo je promašilo Telerbijevu glavu za manje od jedan do dva santimetra i uteralo mu paniku u srce. Rančer je skočio i preskočivši preko poleglog Trejsija jurnuo ka vratima, pucajući iz revolvera prema prozoru i Holideju. U tom munjevitom skoku on je predstavljao teško uhvatljivu pokretnu metu, ali strelac kao što je bio Holidej, na toj razdaljini nije mogao da promaši. Zapeo je oroz i opalio još jednom. Telerbi je ispustio jedan prigušen uzdah i činilo se zastao u skoku, ali samo toliko da bi se odmah zatim prućio preko praga, bez iskre života.

Trejsi je ustao i izrekao jednostavnu konstataciju.

— Dvojica su živi.

— To važi i za tražara — podsetio ga je Holidej ulazeći kroz prozor. — Dobro bi bilo da izađeš napolje i da ga još jednom lupiš.

— Jedanput je sasvim dovoljno — rekao je Trejsi slegnuvši ramenima — ali možda bih mogao malo da treniram.

Ozbiljnim izrazom lica klimnuo je glavom čoveku vezanom za prevrnutu stolicu i izašao napolje. Pre nego što je prišao da pomogne Vejdu, Holidej je proverio stanje protivnika. Sevil i Telerbi su bili neopozivo mrtvi. Proći će izvesno vreme pre nego što Ramford dođe svesti, jer udarac Trejsijevog revolvera nikada nije bio bezopasno milovanje. I debeljko je, takođe, bio živ i bučan, i njegovi jauci, stenjanje i očajničke molbe za lekarsku pomoć ispunjavale su tišinu kolibe.

— Ja znam da ocenim kad sam pobeđen — vapio je.

— Reći... reći ću vam sve... ako me odvedete lekaru pre nego što iskrvarim do smrti...

— Zaveži i budi miran — naredio je Holidej odgurnuvši nogom Markusov revolver sa dohvata njegove ruke. — Dobićeš pomoć koja ti je potrebna. Nećeš umreti.

Izvukao je Telerbijev nož iz korica, podigao Vejdovu stolicu i sa nekoliko poteza prerezao veze. Vejd je protrljao zglavke na rukama.

— Kako se osećate — zapitao je Dok.

— Dobro, kad bih mogao da stavim novu glavu — odgovorio je Vejd.

— U redu, Pinkertonovac — nasmejao se Holidej. — Jeste li sposobni da saslušate vaše uhapšenike?

— Moje uhapšenike, kažete? — Vejd je bajagi uzdahnuo. — Vi i vaš prijatelj ste zaslužni za njiho-

vo hvatanje. Da se nekom srećom vi niste našli u blizini... — ustao je i radoznalo pogledao Holideja. — Uzgred budi rečeno, kako ste znali gde treba da me tražite? Malo sam zbunjen. Poslednje čega se sećam bilo je da sam jahao u pravcu klanca. Moj konj se spotakao i...

Holidej ga je u nekoliko reči obavestio šta se zbilo, a onda je digao Markusa na noge i gurnuo ga na stolicu. Debeljko je bolno zavapio.

— Molim vas... lekara...

— Debeljko — namrgodio se Holidej — moraš pre toga nešto da objasniš.

— Šep Ramford je ubio čuvara ...u poštanskom vagonu... pre pet godina — zakukao je Markus. — Vern nas je okupio i organizovao, ali ne bismo ništa mogli bez Ramforda. On je bio taj koji je pribavljao informacije. Kada smo... kad smo pošli u bekstvo... plen je visio zakačen za Danberovo sedlo. A onda smo morali da se razbežimo kud koji. Ona đavolja potera iskrsla je kao da je iz zemlje nikla. Šta smo drugo mogli nego da pobegnemo.

— I posle toga ste čekali pet godina — okrivio ga je Vejd. — A evo šta bih ja rekao za vas i vaše prijatelje. Vi ste izgleda postali imućni. Ne ličite mi na bandu pljačkaša.

— Iskrvariću do smrti — žalio se Markus.

— Nastavi priču — pripretio mu je Dok.

— Pa, taj napad nas je nečemu naučio — mrmljao je debeljko. — Posle izvesnog vremena, kada je izgledalo da nikada nećemo naći plen od prve pljačke, Ranmford nas je poveo u drugu. Saznao je za pošiljku novca koja je trebalo da stigne u rudarsko naselje na Keson Mauntinu. Tom prilikom sve je ispalo po planu. Uspeli smo da pobegnemo. Nismo se dočepali velikih para, ali je plen bio dovoljan da otpočnemo lakši život. Ramford je pre dve godine postao direktor banke. Svojim delom plena Telebri je kupio fini ranč sa pašnjakom. Cena stoke je skočila i... on se za kratko vreme obogatio zajedno sa Mosom Igenom koji mu je bio ortak i predradnik. Sevil je prestao da igra „farou" i otvorio je sopstvenu kockarnicu.

— Ali — brecnuo ga je Vejd — kad ste čuli da je Raf Danber na samrti, svi ste poželeli svoju petinu od pedeset hiljadarki.

— Pa... do đavola... — promrmljao je Markus — zaslužili smo svoj deo tog novca.

— Ono što ste zaslužiil — izjavio je Vejd — je doživotna robija ...ti i Igen. Ako ne konopac oko vrata.

— Ne mogu nas obesiti — izgovorio je Markus skoro bez daha. — Nismo mi ubili stražara. To je učinio Ramford!

— Jesi li ikada čuo za saučesništvo — nastavio je Vejd. Okrenuo se od debeljka i nasmešio Doku i Trejsiju. — Pa dobro, pretpostavljam da ćete mi vi i vaš prijatelj pomoći da ovu bandu isporučim še- ...ntiM n ntiu ...posle pretho- no previjemo ovog lešinara.

— Ostaćemo sa vama do kraja, mladiću — potvrdio je Holidej svesrdno. — Previću ovog nitkova, a onda idemo... sve do Drurija ako ste zaista napustili Pinkertonovu agenciju.

— Pinkerton zna šta mislim — uozbiljio se Vejd. — Rekao sam Polu Ejnfildu da ću se prihvatiti još ovog poslednjeg zadatka i ništa više. Zašto bih rizikovao glavu radeći takav posao kad me u Druriju čeka fina mala ženica i eventualno ortakluk u trgovini gvozdenom robom. — Uzdahnuo je. — Jadna Trina. Ona nije svetica, ali ipak se nisam usudio da joj kažem...

— Možemo joj mi poslati brzojav iz Milsvorta — rekao je Holidej.

Nekoliko časova kasnije jašući putem ka Milsvortu sa mrtvim i ranjenim zarobljenicima, Kel Vejd, Holidej i Trejsi su sreli poteru. S Ejnfildom i šerifom Fort Bejla na čelu, kolone jahača je oštrim galopom dolazila putem. Kada su ugledali Vejda i njegovu pratnju, a onda uhapšenike i leševima natovarene konje, vazduh je ispunio hor uzrujanih glasova. Usledila je izmena nešto konfuznih pitanja i odgovora u kojoj Holidej i Trejsi nisu uzeli učešća. Obojica su sedela u sedlima, pušili i pažljivo slušali. Najzad, posle dosta vremena, Tus i Meksvel su bili prinuđeni da priznaju da se bez intervencije dvojice, silom prilike saradnika; ovaj događaj mogao završiti tragedijom.

Pošto je čestitao Kelu Vejdu i toplo zahvalio lutalicama, Ejnfild je upitao nestrpljivo.

— A šta je sa plenom iz opljačkanog voza? Stari Raf ti je ipak rekao gde da ga nađeš, je li? Tako mi bar mislimo.

— Rekao mi je — klimnuo je glavom Vejd. — I da je poživeo još neki minut duže, mislim da bi mi rekao i imena svojih saučesnika. Jadni stari Raf je vrlo dugo čuvao tajnu. Kad je osetio da mu je došao kraj zaželeo je da se ispovedi. — Mahnuo je glavom prema šerifu Fort Bejla. — Šerife Tuse, ako preuzmete u svoju nadležnost ove uhapšenike i odvedete ih u zatvor u Milsvortu, ja ću odvesti Pola do novca. Holideje. Trejsi... vi ste dobrodošli ako želite da pođete.

— Nećemo vas ispustiti iz vida — nasmejao se Trejsi.

— Dobrodošli ili ne — rekao je Holidej tiho ali odlučno.

— Kad smo već pri tome — rekao je Trejsi — nećemo vas ispuštati iz vida sve dok vi i sestra Trina ne budete združeni. Ne misliš li i ti tako, Dok?

— Nikad nisi bio više u pravu — Potvrdio je Holidej.

I tako, dok su se Tus i potera vraćali u Milsvort sa žrtvama kratkog ali krvavog okršaja, dvojica Pinkertonovaca i dvojica lutalica su preživljavali poslednji čin petogodišnje drame. Kel Vejd ih je odveo do mesta gde je uhvaćen Raf Danber. do jednog uzanog kanjona manje od milje udaljenog od granice.

— Ovde ćemo početi — rekao je

Ejnfild. — Rekao je da je sakrio plen u stablu jednog pamukovog drveta nedaleko odavde. Oko dvesta metara na zapad.

— Uvek na zapad — progunđao je Trejsi.

Iz malog kanjona uzjahali su u šumu. Ejnfild je rekao nezadovoljno.

— Trebalo je da ponesemo sonde.

— Ne — nasmešio se Vejd. — I ti si došao do zaključka koji je i druge zavarao. Raf nije zakopao novac. Nije imao vremena. Sem toga, znao je da će svaki metar terena biti prekopan. — Zaturio je šešir na potiljak i protrljao se po čvorugi na čelu. — Holideje, vidite li neko iskrivljeno stablo... krivlje od ostalih? Treba da bude na severnoj ivici šume.

— Vidim — rekao je Dok i pokazao prstom.

Poterali su konje do iskrivljenog stabla. Pogledavši u splet grana i lišća Vejd je rekao.

— Ako Raf nije lagao, naći ćemo ga tamo gore. Rekao je da se popeo na drvo i kožnim kaišem vezao paket za stablo. Nadajmo se da koža nije istrulila za tolike godine.

— Kad dođe do penjanja uz drvo ja sam rođeni šampion — ponudio se Trejsi.

— Prestani da se hvališ i penji se — poterao ga je Dok.

Teksašanin se vinuo do prvih grana i ubrzo je nestao iz vida. Pet minuta kasnije nešto je tupnulo na zemlju ispred Ejnfildovog konja i on je sjahao da vidi šta je to. Za to vreme je Trejsi sišao sa drveta. Kad im se pridružio, oni su pregledali sadržaj paketa sakrivenog pre pet godina. Raf Danber je originalan džakčić od nepromočivog platna zavio u kožu namazanu uljem. Džakčić je bio jedva malo vlažan a banknote nešto izbledele, ali još dobre za opticaj.

— Pedeset hiljada dolara — rekao je Ejnfild zaustavljajući dah. — Kad ljudi iz Osiguravajućeg društva čuju za ovo.

— To će značiti veliku reklamu za Pinkertovu agenciju — rekao je Vejd. A onda je dodao.

— I bogatu nagradu za mene. Biće mi dobrodošla, Pole.

— Oh, da! — nasmešio se Ejfild dok je gurao novac u svoje bisage. — Čoveku na ivici braka treba sav kapital koji može da skupi.

— Podseti Pinkertona na to.

— Hoću sigurno — obećao je Ejnfild. Stisnuo je Vejdu ruku i pogledao ga u oči. — Čestitam unapred, Kele. Drago mi je zbog tebe, ali ja lično ću uvek žaliti što si otišao iz agencije.

— Još jedna stvar, mister Ejnfilde — umešao se Trejsi. — Ne šaljite mu više nikakvu poruku. Jasno! On će se oženiti mojom sestrom i časna reč ostaće oženjen!

— Ako ikada više pozovete Kela — upozorio ga je Holidej — može se desiti da umesto njega dođemo Trejsi i ja.

— Ne bih imao ništa protiv —

zasmejao se Ejnfild glasno. — Pinkertonovoj agenciji bi dobrodošli ljudi vašeg kalibra.

Nekoliko nedelja kasnije dva najviše cenjena i poštovana gosta na venčanju Kela Vejda i Trine Emerson bili su nasmejani Trejsi i raspoloženi Holidej. Obojica su sa zadovoljstvom prisustvovali ceremoniji i uzeli učešća u slavlju koje je posle toga nastalo. Ali, dan posle svadbe popularni gosti napustili su Druri i upravili svoje konje ka novim horizontima.

Druri je bio lep mali gradić ali suviše tih i miran za njih.

KRAJ

Naslov originala: MARSHALL GROVER "FIND KELL A WADE"

Prevod i obrada: Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM, Novi SAD, Vojvode Mišića 1; Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ; Sva prava pridržava NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT; Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja 1973. godine.

Štampa: 27. IX 1979.
Tržište: 7. X 1979.

čitajte sledeći broj
DOKA HOLIDEJA

BROJ 90

izlazi 7. novembra 1979.

IZDAJE I ŠTAMPA NIP FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD, V. MIŠIĆA 1